

MESLEKTAŞLARIMIZIN İŞSİZLİK SORUNU YAZILI VE SÖZLÜ OLARAK BİR KEZ DAHA ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞINA İLETİLDİ

Üyelerimizin işsizlikle ilgili ve çalışma yaşamına yönelik sorunlarını yetkililere iletmek ve çözüm aramak Odamızın görevleri arasındadır. Bu doğrultuda Bakanlığınız ile bugüne kadar yaptığımız görüşmelerde bu konuları ortaya koymaya çalıştık. Ancak işsiz, ücretli ve serbest müşavirlik hizmeti veren meslektaşlarımızın sorunları her geçen gün artarak devam etmektedir.

Üyelerimizin talepleri üzerinden ortaya konulan sorunlar "Geleceğimiz İçin İmza Kampanyası" adı altında üyelerimizin imzasına açılmış ve kısa sürede 2000'in üzerinde imza toplanmıştır. Ayrıca üyelerimiz arasında yaşanan işsizlik oranı, Odamız kayıtlarına göre % 40'lara ulaşmıştır. İşsizlik ve çalışma yaşamına ait üyelerimizin sorunları yakıcı bir hal almıştır. Bu çerçevede Odamız, üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirecektir.

Meslektaşlarımızın en önemli sorunu olan işsizlik ve çalışma yaşamına ait sorunlarının değerlendirilmesi ve çözüm üretilmesi Hükümetin, mesleğimiz açısından değerlendirildiğinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görevidir. Bu amaçla hazırladığımız rapor ve imza kampanyasında toplanan dilekçelere Bakanlığa sunulmuştur. Bu konuyu ETKB'liği yetkililerine de sözlü olarak ifade edilmiştir.

İşsizlikle ilgili çalışmamız aşağıdadır.

MADEN MÜHENDİSLİĞİ ALANINDAKİ İŞSİZLİK VE TALEPLERİMİZ

İşsizlik, genel anlamıyla çalışabilir durumda olan nüfusun herhangi bir alanda istihdam edilememesinin bir sonucu olarak tanımlanmaktadır. Bir başka tanımla, çalışmaya hazır olanlarla halen

bir işte çalışanlar arasındaki fark olarak da ifade edilebilir. İşsiz sayılabilmek için Uluslararası Çalışma Örgütüne göre aktif olarak iş aramak gerekmektedir.

Emeğin öteki üretim etmenlerinden farklı özellikler taşıması, insanın üretici gücünü simgelemesi, sermaye karşısındaki zayıf yönleri ve onun işsiz kalmasının beraberinde getireceği toplumsal sonuçlar işsizliğin önemli bir toplumsal sorun oluşturmasına yol açmaktadır. Bu toplumsal sorunun kriz dönemlerinde bağımsız olarak ülkemizin bir kronik sorun halinde tanımlanmasına rağmen kamuoyunda tartışıldığı dönemler genellikle kriz dönemlerine rastlamaktadır. Kriz dönemlerinde yapılan tartışma ve önerilerde göreceli olarak biraz kabullenme ve rahatlama sağlandıktan sonra unutulmaktadır. Anadolu'da sıkça kullanılan "ateş düştüğü yeri yakar" deyiminde ifade edilen fiil günümüzde işsizlik sorunu ile baş başa kalmış bütün kesimlerin içinde buldukları durumu en iyi bir biçimde ifade etmektedir.

Gerek kafa emeği gerekse kol emeği bakımından ülkemizin ciddi sorunu olan işsizlik sorununu bir meslek örgütü olan Odamız, meslektaşlarımızın sorunları üzerinden talep ve görüşlerini paylaşmayı önemsemektedir.

Maden Mühendisi meslektaşlarımızın çalışma alanı esas itibarıyla Bakanlığınızın yürütümündeki Maden Kanunu kapsamındaki işlerden oluşmaktadır. Bakanlığınız kapsamı dışındaki işlerde çalışan meslektaşlarımız da yine Bakanlığınız tarafından çıkarılan Maden Kanunu kapsamındaki işleri yapmaktadır. Bunun dışında, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği mevzuatı, İş Kanunu, İl Özel İdareleri Kanunu, Afet İşleri, baraj, tünel, metro gibi yeraltı ve yerüstü yapıları mevzuatı, akademik

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010
Nüfus	44.439	50.307	56.156	61.737	67.420	70.712	71.343
Faal Nüfus	-	-	35.601	41.175	46.211	48.912	49.154
İşgücü	-	-	20.150	22.286	23.078	23.640	23.912
İstihdam	16.523	17.547	18.539	20.586	21.581	21.147	22.542
Tarım	8.960	8.837	8.691	9.080	7.769	7.165	5.683
Madencilik	197	224	193	154	82	83	92
Sanayii	2.150	2.440	2.625	3.027	3.638	3.664	4.494
Elektrik,Gaz, su	44	59	26	114	91	100	105
İnşaat	913	979	892	1.238	1.364	965	1.432
Ticaret	1.465	1.780	2.154	2.717	3.817	4.052	4.365
Ulaştırma	626	705	816	878	1.068	1.022	986
Mali Kurumlar	350	380	416	482	709	737	752
Diğer Hizmetler	1.818	2.143	2.725	2.897	3.044	3.359	3.741
*Maden Müh.Sayısı	2.375	3.500	4.353	5.476	6.749	8.557	12.282
İşsiz	1.487	1.377	1.611	1.700	1.497	2.493	2.817

Tablo 1 - İşgücü ve İstihdam (bin kişi)

* Tablodaki maden mühendisi sayısı Odamız kayıtlarından alınmıştır.

görevler ve benzerleri görevleri sürdürdükleri çalışma alanları da mevcuttur. Yeni gelişen teknolojiler ve uygulamalarıyla birlikte meslektaşlarımızın mesleki bilgilerini ve deneyimlerini kullanabilecekleri alanlarla ilgili çalışmalar Odamız tarafından sürdürülmektedir. İstatistiki verilere göre, meslektaşlarımızın büyük çoğunluğu Bakanlığınızın görev ve yetki alanındaki işlerde çalışmaktadır. Buradan hareketle meslektaşlarımızın başta istihdam sorunu olmak üzere, çalışma yaşamındaki sorunlarının çözüme kavuşturulmasında Bakanlığınızın önemli işlevi bulunmaktadır.

Sorunların çözüme kavuşturulmasında planlanma oldukça önemlidir. Ancak planlama, ilgili taraflarla birlikte yapıldığında ve uygulandığında sorunlara çare bulunabilecektir. Odamız bu süreçte bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da üzerine düşen sorumluluğu yerine getirecektir.

Meslektaşlarımız arasında işsizlik ve istihdam sorunu yakıcı bir hal almıştır. Artık sorun meslektaşlarımızın ailelerinin, anne, baba ve eşlerinin de sorunları haline gelmiştir. Üyelerimizin bulun-

duğu yerlerde yaptığımız toplantılarda üyelerin anne, baba ve eşleri de toplantılara katılarak, e- posta aracılığı ile Odamıza gönderdikleri iletilerde geçim sıkıntılarının yanı sıra " biz bu çocukları ülkeye faydalı olsun diye okuttuk şimdi evde oturuyor buna nasıl bir çare buluruz" şeklindeki talepleriyle psikolojik, sosyal ve ekonomik sıkıntılarını belirterek çare bulmamızı talep etmektedirler. Kısaca istihdam sorunu, meslektaşlarımızın ailelerinin de sorunu olarak hızla büyümektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun İşgücü ve İstihdam verileri derlenerek Tablo - 1'de 1980'den 2010'a kadar beş yıllık periyotlar aralığında verilmiştir.

Bu tablo değerlendirildiğinde kamu ağırlıklı madencilik yapıldığı ve örgütlenmenin nispeten daha iyi olduğu 90'lı yıllara kadar sektörde çalışan sayısının 200.000 seviyelerinde olduğu görülmektedir. Ancak 90'lı yıllardan sonra istihdam hızla düşmeye başlamıştır. Bu düşüşte madencilik sektöründeki özelleştirmenin yanı sıra uygulanmakta olan esnek çalışma ve kayıt dışı çalışmanın da etkileri büyüktür. Ülkemizdeki ekonomik büyümenin, sanayinin motoru diye ifade edilen madencilik sektörüne

yansımaması düşündürücüdür. 1980 yılında 2375 olan maden mühendisi sayısı yeni açılan bölümlerin verdiği mezunlarla hızla artmaya başlamış ve 20 yıllık sürede (2000 yılında) üç katına ulaşarak 6749 olmuştur. Son on yılda ise 5553 meslektaşımız çalışma hayatına maden mühendisi olarak girmiştir. 1954 yılında üye kaydına başlayan Odamız yaklaşık 50 yılda 6749 üyeye ulaşmışken son 10 yıldaki yeni üye hemen hemen 50 yıldaki üye sayısına eşittir. Yıllar itibarıyla çalışma yaşamına atılan maden mühendisleri sayıları da dikkate alındığında meslektaşlarımızın sorunlarının ne kadar ivedilik arz ettiği daha net anlaşılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda 2010 Yılında Üniversitelerin Maden Mühendisliği Bölümlerinin Kontenjanları verilmiştir.

Günümüzde ülkemizde bulunan üniversitelerimizden halen 18'inde maden mühendisliği bölümü bulunmakta, bu bölümlerden 8'adeti ikinci öğretim vermekte ve toplam 26 program ile öğrenim yapı-

maktadır. Bu bölümlerin dışında İTÜ'ne bağlı olarak eğitim vermekte olan Cevher Hazırlama Mühendisliği de maden mühendisliği diploması vermemekle birlikte Türkçe ve İngilizce iki ayrı program ile bu kapsamda değerlendirmeye alınmaktadır. Bu bölümlere son yıllarda Elazığ - Fırat Üniversitesi, Erzurum - Atatürk Üniversitesi ve Van - Yüzüncü Yıl Üniversitelerinde açılan maden mühendisliği bölümleri ile 3 ayrı program daha eklenmesi beklenmektedir. Her biri 47-77 öğrenci alan (İTÜ iki ayrı programda almakta) bu bölümlerde öğrenci fazlalığı nedeniyle var olan olanakların giderek daraldığı, eğitim kalitesinin düştüğü, altyapı olanaklarının yeterince oluşturulamadığı görülmektedir.

2008 yılında bu bölümlere toplam 1.480 öğrenci kayıt yaptıрма hakkı kazanmışken, sadece iki yılda bu rakam % 19 artış göstererek 2010 yılında 1762'ye ulaşmıştır. Bu iki yıllık süre zarfında Malatya - İnönü Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü'nün ikinci öğrenim programı ha-

Üniversite	Kuruluş Yılı	Kontenjan	Üniversite	Kuruluş Yılı	Kontenjan
İstanbul Teknik Üniversitesi	1953	36	Adana Çukurova Üni. (I)	1991	77
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1960	57	Adana Çukurova Üni. (II)	1991	77
Ankara Hacettepe Üniversitesi	1969	67	Konya Selçuk Üni. (I)	1991	67
İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi	1971	77	Konya Selçuk Üni. (II)	1991	67
Eskişehir Osman Gazi Ü. (I)	1975	77	Diyarbakır Dicle Üni.	1992	57
Eskişehir Osman Gazi Ü. (II)	1975	77	Malatya İnönü Üni.	1992	57
Zonguldak Karaelmas Üni.	1982	77	Malatya İnönü Üni.	1992	57
Sivas Cumhuriyet Üni. (I)	1986	77	Kütahya Dumlupınar Ü. (I)	1993	77
Sivas Cumhuriyet Üni. (II)	1986	77	Kütahya Dumlupınar Ü. (II)	1993	77
Isparta Sül. Demirel Üni. (I)	1987	77	Afyon Kocatepe Üni.	2002	67
Isparta Sül. Demirel Üni. (II)	1987	77	Niğde Üni.	2006	72
Karadeniz Tek.Üni. (I)	1990	57	İTÜ Cevher Haz. Müh.	2006	52
Karadeniz Tek.Üni. (II)	1990	57	Muğla Üniversitesi	2006	47
İstanbul Üniversitesi	1991	52	İstanbul Teknik Üni. (İng)	2007	36
			TOPLAM	1829	

Tablo 2- 2010 Yılında Üniversitelerin Maden Mühendisliği Bölümlerinin Kontenjanları

yata geçirilerek, bu programa toplam 72 öğrenci alınmıştır. Yine aynı dönemde Sivas - Cumhuriyet Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü birinci öğretim programında 25, ikinci öğretim programında 36 fazladan öğrenci alarak toplam 61 öğrenci almıştır. Ayrıca Trabzon - Karadeniz Teknik Üniversitesi de ikinci öğretim programına geçerek 2008 yılına kıyasla 57 öğrenci daha fazla almaya başlamıştır.

Türkiye’de mühendislik, eğitimi ve istihdamı devlet tarafından planlanmayan bir alandır. DPT rakamlarına göre, 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Teknik Personel Arzı ve İhtiyacı Projeksiyonu’nda mühendis, mimar ve şehir plancısı toplamı 2005 yılında; arz 376.700, buna karşılık ihtiyaç 350.200 olarak görülmektedir. Bu projeksiyona göre Ziraat ve Orman Mühendisliği’nde arz 73.000, ihtiyaç 49.100 olarak belirlenmiş, Jeoloji ve Jeofizik Mühendisliği’nde, arz 17.500, ihtiyaç 13.300 olarak belirtilmiştir. TMMOB kayıtlarına göre şu anda 170.000’e yakın, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığında okuyan öğrenci bulunmaktadır. Son beş yılın ortalamasına baktığımızda her yıl 55.000 civarında öğrenci mezun olmaktadır.

Pek çok üniversite mezunu iş bulamama kaygısıyla asil mesleklerinin dışında bir alanda çalışmak zorunda kalmaktadır. 2000 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, Türkiye’de asil mesleğini yapma oranları bir hayli düşük çıkmıştır. Elektrik ve elektronik teknisyenleri arasında asil mesleğini yapma oranı % 48, İnşaat Mühendisleri arasında % 65, Elektrik ve Elektronik Mühendisleri arasında % 61, Makina Mühendisleri arasında % 59 ve **maden mühendisleri arasında % 43** olarak görülmektedir. 2000’den sonraki mezun Maden Mühendisi sayısı ve sektörün durumu değerlendirildiğinde soruna çözüm bulmak daha da güçleşmektedir.

Başta işsizlik sorunu olmak üzere kamu emekçisi, ücretli, işsiz, emekli, küçük büro sahibi ve öğrenci üyelerimizin sorunları üzerinden yaptığımız imza kampanyasına çok kısa bir sürede 2000’in üzerinde üye-

miz katılmıştır. Üyelerimizin talepleri üzerinden şekillenen ve sahiplenilen geleceğimiz için imza kampanyasındaki taleplerimizin çözüme kavuşturulması hükümetin sorumluluğu ve tasarrufu altındadır.

İnsan kaynakları planlaması yapılmadan, yetişen nitelikli işgücü işsizlikle karşı karşıyadır. OECD ülkeleri arasında en fazla üniversite mezunu işsiz Türkiye’de bulunmaktadır. TÜİK kayıtlarına göre yerbilimleri mühendislik bölümü mezunlarının % 35’i işsiz görünmektedir. Genç mezunlar arasında bu oran çok daha yüksektir.

MTA, TKİ, TTK, ETİ MADEN, EÜAŞ gibi madencilik alanında üretici ve araştırmacı kamu kurumlarının yatırımları düşerken, madencilik faaliyetlerini denetlemekle görevli MİGEM, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Özel İdare Genel Sekreterlikleri, Sanayi İl Müdürlükleri, TCK, DSİ ve diğer ilgili kamu kurumlarının maden mühendisi istihdamında bir artış yokken, üniversitelerde mevcut yer bilimi bölümlerine ilave yeni yer bilimi bölümleri açılmış, açılmaya da devam etmekte ve kontenjanlar da artırılmaktadır. Mühendislik fakültelerinden yılda ortalama 1100 maden, mühendisi mezun olmaktadır. Maden Mühendisleri Odasının; istihdamın artırılmasına ilişkin girişimleri de sonuçsuz kalmaktadır. Kamu kurumlarına gerektiği halde çok az sayıda maden mühendisi alınmaktadır. Oysa ülkemizin kalkınmasının ön koşulu, doğal kaynaklarımızın ülkemiz sanayisinde kullanılmak üzere üretilmesi ve değerlendirilmesidir. Bunun için de kamu kurumlarına yatırım yapılması ve maden mühendisi istihdamının artırılması gerekmektedir.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, meslektaşlarımızın en önemli sorunu olan işsizlik konusunun değerlendirilmesini ve çözüm üretilmesi hükümetin ve Bakanlığın görevidir.

29 Eylül 2011

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

22. DÜNYA MADENCİLİK KONGRESİ İSTANBUL'DA YAPILDI

Üç yılda bir gerçekleştirilen Dünya Madencilik Kongresinin 22.si ülkemizde 11-16 Eylül 2011 tarihleri arasında İstanbul Lütfi Kırdar Kültür Merkezinde gerçekleştirilmiştir

Daha önce 1979 yılında İstanbul'da düzenlenen söz konusu Kongre, 32 yıl sonra yine İstanbul'da Lütfi Kırdar Kültür Merkezinde gerçekleştirilmiştir. Dünya Madencilik Kongresi Türk Milli Komitesi ile Odamızın da desteklediği Kongre kapsamında 330 yerli ve yabancı bildiri sunulmuştur. Dünyanın değişik ülkelerinden çok sayıda bilim insanının katıldığı Kongreyi, yerli ve yabancı 1197 kayıtlı delege takip etmiştir. Teknolojik gelişmelerin sergilendiği ve 1105 ziyaretçinin gezdiği fuar ise kongre süresince açık kalmıştır. Kongre programı çerçevesinde, sosyal aktiviteler gerçekleştirilmiştir.

Kongre kapsamında İstanbul'un tarihi mekânlarında kokteyl ve yemek organizasyonu ile gece Boğaz'da tekne turu gerçekleştirilmiştir. Bu organizasyonlar yerli ve yabancı ülke katılımcılarına gecelerinin de dolu dolu geçmesine ve sıcak dostlukların kurulmasına vesile olmuştur.

19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR, ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜ

41 Dönem TMMOB Genel Kurulun' da verilen önergeler doğrultusunda oy birliği ile alınan kararla 19 Eylül mimar mühendis şehir plancıların dayanışma günü olarak kabul edilmiştir. Bu karar doğrultusunda TMMOB tarihinde önemli bir yeri olan 19 Eylül 1979 iş bırakma eyleminin yıldönümü bu yıl ilk kez **"19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR, ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜ"** olarak kutlanmıştır.

Odamız üyelerin de kitlesel olarak katıldığı Ankara'daki kutlamalar için Konur sokakta Mimarlar Odası önünde toplanılarak Sakarya Caddesine yürünmüştür. Burada kitlesel basın açıklaması Ankara İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Bedri Tekin yapılmıştır. Siyasi İktidar' ın gerek mesleğimize, gerekse örgütümüze yönelik baskılarının arttığı, TMMOB'nin yeniden yapılandırıp işlevsizleştirilmeye ve yok edilmeye çalışıldığı bugünlerde "Mesleğimize ve örgütümüze sahip çıkıyoruz" demek için Türkiye çapında İl Koordinasyon Kurulları örgütlü olduğu 43 ilde de kitlesel basın açıklamaları gerçekleştirilmiştir.

BASIN AÇIKLAMASI

Bugün 19 Eylül.

Bugün mimar, mühendis ve şehir

plancılarının mücadele dolu tarihleri açısından önemli bir gün.

Bugün "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü"

Bundan 32 yıl önce, 19 Eylül 1979'da TMMOB'nin çağrısıyla mühendis, mimar ve şehir plancıları, ekonomik ve demokratik talepleri için ülke çapında bir günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirdi.

Mimar, mühendis ve şehir plancılarının tarihe not düştikleri o büyük günün mücadele ve dayanışma ile özdeşleşmiş anlamını bugünün mücadelesi üzerinden geleceğe taşımak için, 19 Eylül'ü "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutluyoruz.

1979 Türkiye'sinde bir yandan pahalılığın, işsizliğin ve açlığın diğer yandan da baskıların, kıyımların ve faşist katliamların kol gezdiği koşullarda TMMOB, tüm mimar ve mühendisleri bir günlük iş bırakma eylemine çağırmişti.

TMMOB'nin "bir günlük iş bırakma eylemi" çağrısını, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip olmadıklarından ücretleri tek taraflı ve çok düşük düzeyde belirlenen; işsizliğe, geçim sıkıntısına mahkum edilen; emekçi halkımızın çıkarlarını savunduğu için baskılara, kıyımlara ve saldırılara uğrayan mühendis ve mimarlar, büyük bir inanç ve tam bir kararlılık içerisinde işyerlerinde uyguladılar.

19 Eylül 1979 Çarşamba günü, 49 il ve 443 işyerinde mühendis ve mimarların yanı sıra; işçi, teknik eleman, memur, sağlık görevlisi vb. çalışanların da aralarında yer aldığı 100 bini aşkın çalışanın aktif olarak katıldığı eyleme teknik eğitim gören öğrenciler de destek verdi. Eylem aynı zamanda çalışanların ortak mücadelesi açısından da bir örnek oluşturdu.

19 Eylül'ün anlamı TMMOB'nin tarihsel sürekliliği içerisinde karakterini aldığı mücadele süreçlerinde gelişmiştir. İşte böylesi bir mücadele gününü "Mimar, Mühendis ve Şehir Plancılarının Dayanışma Günü" olarak ilan etmenin ve kutlamanın, onurunu ve coşkusunu yaşıyoruz.

32 yıl sonra TMMOB Türkiye'nin her yerinden sesleniyor:

Selam olsun Teoman Öztürk'e ve arkadaşlarına.

Selam olsun 19 Eylül'ü yaratanlara.

Selam olsun bugün de 19 Eylül anlayışının sürdürücülerine.

Sevgili Arkadaşlar,

TMMOB; bugünü geçmişteki bağlamlarından kopararak yorumlamaya dayalı görüşlerin aksine, geleceğin ancak geçmişin ayak izlerinden bugüne ve yarına uzanan diyalektik bir yol üzerinden gidilerek kazanılacağına bilincindedir. Bugün yaşadığımız bütün olumsuzlukların nasıl ki geçmişteki iktidarlar ve uygulanan politikalar ile bir bağlantısı varsa, bu olumsuzlukların aşılması noktasında gösterilecek çaba ve direncin de geçmişteki mücadele çizgimizle doğrudan bağlantısı vardır.

Bu bağlamda, 19 Eylül 2011'i TMMOB'ye yönelik geliştirilen saldırı dalgasına karşı omuz omuza direnmenin bir çağrısı olarak "Mesleğimize ve

Örgütümüzü Sahip Çıkıyoruz" şiarıyla kutluyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,

Ülkemizin son 30 yılı emperyalizmin tahakkümü altında yeni bir sömürü düzeninin kademeli olarak inşa edilmesi süreci olarak şekillenmiştir. Özal ile başlayan özelleştirme ve piyasalaştırma süreçleri kesintisiz olarak günümüze kadar uygulanarak ve 'devlet, planlama, kontrol, düzenleme' kavramlarına savaş açılarak piyasacı düzenin alt yapısı inşa edilmiştir. Dünya Ticaret Örgütü anlaşmalarından biri olan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile mühendislik hizmetleri dahil enerjiden suya, sağlıktan eğitime, sosyal güvenlikle ulaşıma kadar tüm toplumsal hizmetler uluslararası ticarete açılmıştır. AKP İktidarı döneminde, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin istekleri doğrultusunda ekonomik sosyal yaşam, kamu idari yapısı, personel rejimi ve emek süreçleri neoliberal politikalar temelinde yeniden düzenlenmiş, bu yönde birçok yasa çıkarılmış, mevzuat baştanbaşa değiştirilmiştir. Doğrudan yabancı yatırımlar, iş yasaları, işçi sağlığı ve iş güvenliği, yerel yönetimler, tarım, gıda, yapı, enerji, çevre ve kırsal çevre, Ar-Ge, kamu ihaleleri düzenlemeleri bunlardan yalnızca bazılarıdır.

AKP İktidarı emperyalizme bağımlılık temelinde gelişen bu inşa sürecinin bugünkü aktörü olarak görevini sürdürmektedir. AKP, ekonomik alanı neoliberal politikalarla, toplumsal alanı da cemaat-tarikat ağları ile kuşatma altına almıştır. Öte yandan yıllardır onlarca canımıza mal olan ve çözüm bekleyen Kürt sorunu tam anlamıyla işin içinden çıkılmaz bir hale getirilmiştir.

AKP, bu sürece karşı gelişen bütün muhalefeti baskı ve zor kullanarak etkisizleştirmeye, yok etmeye çalışmaktadır. Dereler özgür aksın diyenlerden basıl-

mamış kitaplara, parasız eğitim isteyen öğrencilerden sendika isteyen işçilere, emekçilere ve kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan örgütümüz TMMOB'ye kadar her kesim ciddi bir saldırıya maruz kalmaktadır.

Örgütümüz TMMOB de, AKP'nin "ustalık dönemi"ne denk getirdiği büyük bir saldırı altındadır. Çünkü TMMOB kolay lokma değildir, bir çırpıda yıkılacak ve teslim olacak bir örgüt değildir, AKP'lileşmeyi kabul edecek bir örgüt değildir, sömürüye, baskıya ve zulme sessiz kalacak bir örgüt değildir, tek başına dahi kalsa "kral çıplak" demekten asla vazgeçecek bir örgüt değildir.

Seçimlerden önce Meclis'ten geçirilen yetki kanununa dayanarak alelacele ve ardı ardına yayınladığı kanun hükmünde kararnameler de göstermiştir ki, AKP tam gaz yoluna devam etmektedir. Kamu yönetimi, piyasanın ihtiyaçlarına ve AKP İktidarının başkanlık sistemi heveslerine göre yeniden dizayn edilmektedir.

AKP, şimdi de TMMOB'yi yeniden yapılandırıp işlevsizleştirmeye ve yok etmeye çalışmaktadır. AKP İktidarı KHK ile kurduğu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde oluşturduğu Mesleki

Hizmetler Genel Müdürlüğü ile mesleğimizi ve örgütümüz TMMOB'yi hedef almıştır. Çünkü TMMOB; çevreyi tahrip eden, kentlerimizi, kıyılarımızı, ormanlarımızı yağmalayan, kamusal değerlerimizi sermayeye peşkeş çeken anlayışın önünde bir engeldir. Çünkü TMMOB öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcıların örgütüdür, insan haklarından yana, barışı savunan ve bunun için gereğini yapan bir meslek örgütüdür.

Eğer AKP, TMMOB'ye karşı savaş açmışsa çok iyi bilmelidir ki; bizler mimar, mühendis ve şehir plancıları olarak aklın ve bilimin devrimci özünde cepheimizi almış bulunuyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,

19 Eylül'ün tarihsel anlamıyla herkesin huzurunda, ortak kurtuluşumuzun yegâne güzergâhı olan bu sokaklardan ve Türkiye'nin her yerinden güçlü bir şekilde haykırıyoruz:

"Bilimin ve tekniğin aydınlattığı yolumuzda kararlılıkla, yılmadan ve usanmadan mücadele ederek örgütümüzü ve mesleğimizi savunacağız."

Yaşasın TMMOB.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü.

SAYIN ÜYEMİZ

Madencilik Bülteni'nin düzenli ve nitelikli biçimde çıkartılması sizlerin de etkin desteği ile mümkündür. İnceleme, araştırma, derleme, haber, yorum, anı, öykü, şiir ve diğer ürünlerinizle bültenimizi desteklemenizi bekliyoruz. Katkılarınız bizlere yol gösterecektir.

Sektördeki bilimsel ve teknik tartışmalar mesleğimizin ve madenciliğimizin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

YORUMSUZ

Maden İşleri Genel Müdürlüğün (MİGEM)'den; "maden arama ve işletme ruhsatlarından, yer altı üretim yöntemiyle üretim yapılan ruhsat sayılarının, maden gruplarına göre ayrılmış olarak" talep ettiğimiz yazımıza verilen cevap aşağıdadır. MİGEM'in görevlerinden bazıları da aynen yazılmış olup yorum üyelerimize bırakılmıştır.

Ülkemizdeki madencilik faaliyetlerini düzenleyen 3213 Sayılı Maden Kanununda; madenlerin Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, bulunduğu yerin mülkiyeti ile ilgili olmadığı hükme bağlanmıştır. Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki madenlerde, işletmeye elverişli ekonomik bir cevherin bulunması durumunda ruhsatların verilmesi, denetimi, projelerinin incelenmesi ile ilgili madencilik faaliyetleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Maden İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

-Maden hakları ile ilgili ruhsatları vermek ve bu ruhsat sahalarındaki madencilik faaliyetlerini takip etmek,

-Ülke ve dünya madencilik faaliyetlerini takip etmek, bilgileri derlemek, değerlendirmek ve yayınlamak,

- Maden sicilini tutmak, madenlerin genel envanterini yapmak,

T.C.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Maden İşleri Genel Müdürlüğü

İzleme Daire Başkanlığı

Sayı : B.15.0.MGM.0.01.02.02-552347

Konu : Bilgi Edinme Hakkı Kanunu

İlgi : 10/06/2011 tarih ve 18745 başvuru nolu e-posta dilekçeniz.

İlgide kayıtlı dilekçenizde; maden arama ve işletme ruhsatlarından, yer altı üretim yöntemiyle üretim yapılan ruhsat sayılarının, maden gruplarına göre ayrılmış olarak, tarafınıza bildirilmesi talep edilmektedir.

Dilekçenizde bahsi geçen hususlarla ilgili olarak işletme ve arama ruhsatlı dosyaların dosyalar bazında tek tek incelenmesi gerekmekte olup, Genel Müdürlüğümüz sistem kayıtlarında ilgili şubelerce girilmiş bu yönde bir bilgi mevcut değildir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Yılmaz TÜNEL

Bakan a.

Daire Başkanı

MAMAK HALKEVİ YAZ OKULU ÖĞRENCİLERİ ODAMIZI ZİYARET ETTİ

Mamak Halkevi Yaz Okulu Öğrencileri, 29 Temmuz 2011 tarihinde Odamızı ziyaret etmiştir. Ziyarete Oda Başkanımız Mehmet TORUN, madencilik sektörü ve maden mühendisliği hakkında öğrencilere bilgi aktarmıştır. Öğrenciler de yaptıkları bir tabloyu Odamıza hediye etmiştir.

İşyeri Ziyaretleri Gerçekleştirildi

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRÜ ZİYARET EDİLDİ

Oda Başkanımız Mehmet TORUN, II.Başkan Niyazi KARADENİZ ve Yönetim Kurulu Üyesi Necmi ERGİN, Karayolları Genel Müdürü Mehmet Cahit TURHAN'ı 28.9.2011 tarihinde makamında ziyaret etmiştir. Yapılan görüşmede, maden mühendisi istihdamı için hazırlanan rapor sunulmuştur. Olumlu bir havada geçen toplantıda, birlikte çalışma konuları değerlendirilerek, buna yönelik çalışmalar yapılması hususunda ortak görüşe varılmıştır.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ZİYARET EDİLDİ

Oda Başkanımız Mehmet TORUN ve Yönetim Kurulu Üyesi Necmi ERGİN, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Zafer BENLİ'yi 29. 09. 2011 tarihinde makamında ziyaret etmiştir. Yapılan görüşmede, maden mühendisi istihdamı için Odamızca hazırlanan rapor ve imza kampanyasının sonuçları sunulmuştur. Üyelerimizin işsizlik sorununun çözümü için gerekli çalışmaların yapılması istenmiş, bu konuda Oda olarak birlikte çalışma talebimiz iletilmiştir.

ODADAN HABERLER

İşyeri Üye Toplantıları Devam Ediyor..

ÇANKIRI İLİNDEKİ ÜYELERİMİZ ZİYARET EDİLDİ

Oda Başkanımız Mehmet TORUN ve Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim YILMAZOĞLU, 25 Eylül 2011 tarihinde Çankırı ilindeki üyelerimizi ziyaret etmiştir. Yapılan ziyarette, üyelerimizin sorunları paylaşılmış ve yapılması gerekenler değerlendirilmiştir. Ayrıca Çankırı İlinde bulunan yeraltı tuz madeni gezilerek, işletme hakkında bilgi alınmıştır.

ODA BAŞKANIMIZ MARMARA ADASINDA ÇALIŞAN ÜYELERİMİZİ ZİYARET ETTİ

Oda Başkanımız Mehmet TORUN, 19 Ağustos 2011 tarihinde Marmara Adasındaki Mermer Ocaklarında çalışan üyelerimizi ve işletmeleri ziyaret etmiş-

tir. Adaya yapılan ziyarette, üyelerimizin sorunları paylaşılmış ve yapılması gerekenler değerlendirilmiştir. Mermer ocakları ve mermer fabrikaları ziyaret edilerek çalışmalar incelenmiştir. Jeoloji mühendisi olan Saraylar Belediye Başkanı da makamında ziyaret edilmiştir. Ayrıca, 1912 yılında inşa edilen, günümüz modern mermer fabrikalarının ilki kabul edilen ve buharla çalışan, içinde sekiz katrak bulunan mermer taş fabrikası gezilmiştir.

Ziyaret süresince desteklerini esirgemeyen üyelerimiz Recep Ali AYAZ ve Fatih YEŞİLTAN'a teşekkür ederiz.

Basın ve Medya'da Odamız

YÖNETİM KURULU ÜYEMİZ KANAL B'DE CANLI YAYINA KATILMIŞTIR

Yönetim Kurulu Üyemiz Cemalettin Sağtekin, 24 Ağustos Çarşamba günü saat 13.10'da Kanal B'de yayınlanan "Habercinin Saati" programına katılmış

ve madencilik sektöründe yaşanan iş kazaları konusunda Odamız görüşlerini aktarmıştır.

KAYSERİ'DE ÜYE TOPLANTISI VE İŞ YERİ ZİYARETLERİ YAPILDI

Kayseri, Pınarbaşı ve Yahyalı'da 25-27 Temmuz 2011 tarihlerinde Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet TORUN, Yönetim Kurulu Üyelerimiz Nahit ARI ve İbrahim YILMAZOĞLU, TMMOB Onur Kurulu Üyesi Serdar Ömer KAYNAK, Odamız Mevzuat Komisyonu Başkanı Asım KUTLUATA'nın katıldığı işyeri ziyaretleri ve üye toplantısı yapıldı.

İlk olarak, 25.07.2011 tarihinde Pınarbaşı ve civarında bulunan işletmeler

ziyaret edilerek üyelerimizle görüşmeler yapılmıştır. Aynı gün saat 19.00'da Kayseri'de Makina Mühendisleri Odası Kayseri Şubesi salonunda 30 meslektaşımızın katıldığı üye toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanımız Mehmet TORUN'un, yerel basına ülke madenciliğinin sorunları, Odamızın madencilik politikalarına bakışı konusunda açıklama yaptığı toplantıda Maden Kanunu, İş Kanunu, uygulamada karşılaşılan problemler, üyelerimizin Odamızdan beklentileri, üyelerimizin sorunları detaylı olarak tartışıldı.

26.07.2011 tarihinde Yahyalı ve civarında bulunan işletmeler ziyaret edilerek üyelerimizle görüşmeler yapıldı.

Ziyaretler süresince bizleri yalnız bırakmayan meslektaşlarımıza, işletmeleri ziyaretimizde yakın ilgi gösteren işletme sahibi ve yetkililerine teşekkür ediyoruz.

Eğitim faaliyetlerine devam ediliyor..

61 ve 62. TEKNİK NEZARETÇİLİK EĞİTİMİ YAPILDI

24.06.2010 tarih ve 27621 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5995 Sayılı Kanunla Değişik 3213 Sayılı Maden Kanunu'nun uygulama-

sı ile ilgili usul ve esasları düzenleyen Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği'nin 132. maddesi gereği Teknik Nezaretçi Eğitimlerinin düzenlenmesine devam edilmektedir. Dönem içerisinde 12.10.2011- 17.10.2011 tarihleri arasında 61, 26 Eylül-1Ekim 2011 tarihleri arasında 62 Teknik Nezaretçi Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca bu dönemde Antalya'da Netcadkampus 2 ve 3 Boyutlu Madencilik Uygulamaları Eğitimi, 26.09.2011-30.09.2011 tarihleri arasında yapılmıştır.

DIYARBAKIR ŞUBE

DİCLE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ ZİYARET EDİLDİ

20.09.2011 Salı günü TMMOB Maden Mühendisleri Odası Diyarbakır Şube Başkanı Selahattin CENGİZ, II. Başkan Mustafa DOĞU ve Yazman Hakkı KAYA ile birlikte Dicle Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ayşegül Jale SARAÇ ziyareti edilmiştir.

20-22 Ekim 2011 tarihlerinde yapılacak "Doğu ve Güneydoğu Anadolu Maden Kaynaklarının Değerlendirilmesi Çalı-

ştayı" ile ilgili, Dicle Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ayşegül Jale SARAÇ ile görüşme yapılmış ve çalışmaya davet edilmiştir. Rektörde, çalışmaya gerekli desteği vereceğini ve katkı sunacağını belirtmiştir. Ayrıca Dicle Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mustafa AYHAN' da ziyaret edilmiştir.

DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU MADEN KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ ÇALIŞTAYI YAPILACAKTIR

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Maden Kaynaklarının Değerlendirilmesi Çalıştayı, Odamızca 20-22 Ekim 2011 tarihlerinde Diyarbakır'da Sümerpark Kültür Merkezinde gerçekleştirilecektir.

Çalıştay ile, bölgenin maden potansiyelinin ortaya konulması, gerek ülke gerekse bölgenin gelişimine en yüksek yararı sağlayacak şekilde kaynakların en uygun kullanımının saptanması amaçlanmıştır.

İZMİR ŞUBE

TMMOB DAYANIŞMA GÜNÜNDE MÜHENDİSLER, MİMARLAR, ŞEHİR PLANCILARI BİRARADAYDI

TMMOB İzmir İKK Sekreteri Ferdan Çiftçi ise basın açıklamasında şunları dile getirdi:

BASIN AÇIKLAMASI'NDAN

Bugün 19 Eylül.

Bugün mimar, mühendis ve şehir plan-

cularının mücadele dolu tarihleri açısından önemli bir gün.

Bugün "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü"

Bundan 32 yıl önce, 19 Eylül 1979'da TMMOB'nin çağrısıyla mühendis, mimar ve şehir plancıları, ekonomik ve demokratik talepleri için ülke çapında bir günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirdi.

Mimar, mühendis ve şehir plancılarının tarihe not düştükleri o büyük günün mücadele ve dayanışma ile özdeşleşmiş anlamını bugünün mücadelesi üzerinden geleceğe taşımak için, 19 Eylül'ü "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutluyoruz.

Odamız, uzun yıllardır madencilik sektörünün sorunlarını tespit ederek çözüm önerilerini kamuoyuyla paylaşmakta ve yetkililere iletmektedir. Uygun bir madencilik politikamızın olmayışını, uygulamaların yanlışlığını ve ülkemize verilen zararın rakamlarla ortaya koymaktadır. Aşağıdaki yazı, Odamız tarafından hazırlanmış olup yıllar sonra geldiğimiz noktanın tespiti açısından önemlidir.

SAHİPSİZ SEKTÖR MADENCİLİK

(Madencilik Bülteni Mart 1989)

Genç nesillerimizin geleceklerinin teminatı ve uzun vadeli ekonomik plan hedefleri gibi rasyonel görüş açılarından bakıldığında; istisnasız hepsi birer stratejik hammadde olan madenlerimiz, eşsiz bir özelliğe sahiptir.

Bu özellik, madenlerin ekonomik süreç içinde yeniden üretilebilir nitelikte değil, tam tersine kısıtlanabilir ve tükenebilir (depletable) nitelikte birer meta olmalarından kaynaklanmaktadır. Tarım ürünleri ihraç edilebilir ve yılın her hasat mevsiminde yeniden üretilip, yeniden ihraç edilebilir. Keza orman ürünleri de yeniden yeşerebilir ve on yıllar sonra da olsa yeniden kesilip, biçilebilir. Tabiatın talan ve tahrip edilmesi engellenebilirse, daha çok miktarda balık tutabilir ve daha çok sayıda hayvan yetiştirebilir. Ne var ki gemiler yükü krom cevherinin çıkartılıp sevk edildiği bir maden ocağından, yeniden krom çıkartılmaz. Çünkü maden cevherlerinin oluşumu (mineralizasyon) tersinir bir süreç değildir. Tabiat madenler konusunda, rejenerasyon açısından, hiç de cömert davranmamıştır.

Madenlerin bu eşsiz özelliği nedeniyle, ülkemizin refah ve güvenliği ile ekonominin geliştirilmesi ve güçlendirilmesini hedefleyen bir madencilik politikasının,

ancak yeraltı kaynaklarının israfını engelleyici yöndeki siyasi tercihlerle yürütülebileceği bariz bir gerçektir. Bu gerçek, aynı zamanda, iktidarı ve muhalefeti ile hiçbir siyasinin inkâr edemeyeceği, etmediği ve attıkları her nutukta aynen teslim ettiği bir gerçektir.

Ama işin uygulama cephesine bakıldığında, değil siyasi iktidarların ya da onların icraat organı olan hükümetlerin, devletin bile böyle bir tercihe itibar etmediğini görmekteyiz.

ÜLKEMİZİN BİR MADENCİLİK

POLİTİKASI YOKTUR.

Madenlerimize, ağır sanayinin temel girdilerini, doğanın el verdiği en uzun sürede ağır sanayilerin temel girdilerini besleyen, kaynak yaratan ve üzerine yeni sanayilerin kurulacağı bir doğal servet olarak sahip çıkılması yerine, sıradan bir ihracat kalemi olarak bakılmaktadır. Bu tespitimizi ve ancak mirasyedilere yaraşır bir israfla madenlerimizi çarçur ettiğimizi kanıtlamak için tek bir örnek, ama son derece hayati önemi olan bir örnek, verilmesi yeterli olacaktır:

Madencilik ithalatımıza konu olan, petrol

ve doğal gaz dışındaki, 28 kalem emtiadan demir cevheri, kömür ve fosfat ithali için ödediğimiz dövizin toplam sektörel ithalatımız içindeki payı % 85 tutarındadır. Türkiye öteden beri demir cevheri ihraç eden ve kömür çıkartımı (kıt kanaat da olsa) kendine yeten bir ülke idi. Yıllardır yürütülen kaynaklan israf edici ve atıl bırakıcı politikalar sonucunda; 70 li yıllarda yüzbinlerce, 80 li yıllarda da milyonlarca ton demir cevheri ve yine 80 li yıllar içinde milyonlarca \$ lık kömür ithal etmeye başladık. Keza 1962 yılından bu yana varlığı bilinen fosfat yataklarımızın atıl bırakılması sonucunda; gübre fabrikalarının talep ettiği kalitede uluslararası standartlara uygun fosfatı, ancak 1987 yılında üretmeyi başardık. Öz kaynaklarımızı israf ve ihmal etmemizin ağır faturası, iç para ile ikmal edebileceğimiz hammaddeler için, sektörel döviz kaynaklarımızın % 85 inin seferber edilmesiyle ödenebildi. Oysa ki yeraltı kaynaklarımızın israf edilmesi ve atıl bırakılması gibi iki ekstremumda harcanması yerine, sorunun çözümüne uzun vadeli yaklaşımlar içeren optimum işletmecilik stratejilerinin izlenmesi gerekirdi. Ağır sanayinin belkemiğini demir-çelik ve kömür işletmelerinin, tarımsal üretkenliğin belkemiğini de fosfatlı gübre kullanımının oluşturduğu göz önüne alındığında, anılan önemin hayatiyetine bundan daha çarpıcı bir örnek bulunabilir mi?

Madencilik, dünya ölçeğinde, tekelleşmeye en eğilimli sektördür. Bu eğilim, batı bloğunda eşitsiz gelişim yasasının, doğu bloğunda ise bizzat rejimin merkezi plan-

lamacı yapısının sonucudur. Madenler ile bunlardan üretilen metallerin ve sanayi hammaddelerinin aranması, işlenmesi, işlenmesi, izabesi, rafinasyonu ve pazarlanması çokuluslu dev şirketlerin kontrol ve denetimi altındadır. Bu tekellerin mali güçleri bizim gibi az gelişmiş ülkeler (AGÜ) ekonomilerinin güçleri ile tek başına boy ölçüşebilecek düzeydedir. Örneğin, madenciliğin hemen hemen her alanında faaliyet gösteren ve yedi kız kardeşlerin biri olan BP ile alüminyum alanında bir tekel olan ALCOA'nın 1987 yılı ciroları toplamı 23,3 milyar \$ olduğu halde, ülkemizin sanayi sektöründeki toplam GSMH 21,7 milyar \$ dır. Yani yalnız bu iki tekel, ülkemizde üretilen bütün sanayi mallarının değerinden daha fazla değerde üretime sahiptir. Böylesi dev tekellerin kontrolü altında bulunan dünya pazarlarında, bizim gibi AGÜ'nün tek tek rekabet etmesi mümkün olmadığından, birkaç AGÜ birleşerek OPEC (petrol üreticileri), CİPEC (bakır üreticileri), AIEC (demir cevheri üreticileri), İBA (alüminyum cevheri üreticileri), ITC (kalay üreticileri), vs. gibi üretici tekelleri oluşturmaktadır. Ülkemizin madencileri ise, bu dev tekellerin oyun kurallarını dikte ettiği dünya piyasalarında, tek başına "serbest rekabet'e soyunmaktadır. ETİBANK'ın dünya bor pazarındaki gücü dışında, ülkemizin madenciliği çok cılız ve sahipsizdir. Sektörel üretim değerimizin toplam GSMH içindeki payı, on yıllardan bu yana, % 2 düzeyinin birkaç ondalık altındaki ve üstündeki bir genlik arasında dalgalanıp durmaktadır. Anılan pay 1987 yılında % 1,8 olarak gerçekleşmiştir. 1988 yılı için de % 1,6 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Öyle görülüyor ki on yıllardır sürüp giden bir istikrar bozulacak ve birkaç yıl sonra madenciliğin GSMH içindeki payı, nihayet, % 'e inecektir. Sektörümüz ihracatının genel ihracat içindeki payı 1987 yılında % 2,5 ve 1988'de de % 2,8 olmuştur. Yazımızın başlığını kanıtlayıcı ilginç bir örnek olarak, yalnız ETİBANK'ın 1987 yılında PTT ve TEKEL'in toplam kârları kadar kâr ettiği- ne değinelim. ETİBANK, genel görünümünü yukarıda ayrıntılarıyla çizdiğimiz, dünya

pazarındaki çokuluslu dev tekellerle kıyasıya bir rekabet içindedir. Oysaki PTT ve TEKEL, periyodik zamlarla sürekli takviye edilmekte ve çok rahat bir ulusal pazarda iç tekel olarak faaliyet göstermektedir. Hal böyle iken, son yıllarda % 7 ile % 9 arasında seyreden madencilik yatırımlarının genel yatırımlar içindeki payının, 1987 yılında % 2,8 olarak gerçekleşmesi ve 1988'de % 2,2 olarak gerçekleşeceğinin tahmin edilmesi ve ayrıca fon yatırımlarının sektörel dağılımındaki madencilik payı ile ticari bankalar tarafından sektörümüze verilen kredi miktarının kocaman bir sıfır olması güç koşullar altında mücadele sürdürmekte olan sektörümüzün, ödüllendirileceği yerde, haksız yere cezalandırılmasından başka bir şey değildir. Görüldüğü gibi sektörümüz finans kaynakları açısından da sahipsizdir.

31 Ocak 1989 akşamı TRT TV'nin ekranlarında, Türkiye'nin "... ne Şili, Peru, vs. gibi Güney Amerika Ülkeleri'nin zengin madenlerine ve ne de Ortadoğu Ülkeleri'nin zengin petrol yataklarına sahip olmadığı..."nı, Sayın Başbakan, icraatının içinden, açık ve samimi olarak ifade ettiler. Sektörümüzün sahipsizliği ve ihmal edilmişliği, siyasi iktidarın en yetkili sözcüsü tarafından da nihayet teyid edildi. Sayın Başbakan'ın da belirttiği gibi, Türkiye'nin "maden zengini" olmadığı bir gerçektir; ama sahip olduğumuz bazı "zengin madenler"nin, sektörümüzün geri kalmışlığı nedeniyle, gerektiği gibi değerlendirilmediği ve küçümsendiği de ayrı bir gerçektir. Konuyla ilgili olan çok yeni ve ilginç bir gelişme daha var: Sayın

Başbakan'ın TV konuşmasının ardından ancak bir ay geçmişti ki Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fahrettin Kurt tarafından verilen basın açıklaması üzerine, günlük gazetelerde "TRİLYONLARIN ÜZERİNDE YATIYORUZ! TOPRAKLARIMIZIN ALTINDA SERVET VAR" ve "MADENCİLİKTE DE MODEL PEŞİNDEYİZ" gibi manşetler gözükmeye başladı.

Sektörümüzün nice yıllar sonra tekrar birinci sayfaların manşetine çıkmasına neden olan Sayın Bakan'ın açıklaması, aslında, Antakya'nın Kısıcık Köyü'ndeki uzun bir süreden beri magazin basınının sütunlarını işgal eden ve bir özel şirkete ait olan altın sahasıyla ilgili olarak, spekülatif amaçlarla körüklenen sansasyon furçasının heyecanından kaynaklanmaktaydı. Sarı metalin büyümlü cazibesi, birdenbire, Sayın Bakan'a ve basınımızın değerli mensuplarına, Türkiye'nin "bor, krom (?), trona, us." gibi başka yer altı zenginliklerinin de olduğunu hatırlattı. Görülebileceği gibi yazımızın başında anılan madencilik politikasızlığının ciddiyeti, ülkemizin Sayın Başbakan tarafından "maden fakiri", Sayın Bakan tarafından ise "maden zengini" olarak nitelenmesine yol açacak kadar vahim boyutlara erişmiştir. Bir hükümet başkanı ile üyesi arasındaki bu anlamlı çelişkiyi, şimdilik, hafızamıza alalım ve yine Sayın Başbakan'ın vermiş olduğu Şili örneğinden hareket ederek, madenlerimizin "zenginlik" ve "fakirlik" kavramlarını biraz daha derinden eşeleyelim:

Şili'nin 1987 yılındaki toplam madencilik ihracat geliri 5,1 milyar \$ dır. Şili madenlerinin hemen hemen tamamına yakın bir bölümünü ihraç etmektedir. Bu

toplam ihracatın 2,5 milyar \$ lık payı da bakır ve bakıra bağlı olan yan ürünler (altın, gümüş, molibden, vs.) den sağlanmaktadır. Görüldüğü gibi, diğer bütün maden zenginliklerinin toplamı ancak bakırla başa baş gelen Şili "Bakır Madencisi" bir ülkedir.

(Aslında, Latin Amerika Ülkeleri'nin birçoğu, Brezilya'nın kahvesi, Bolivya'nın kalamı, Kolombiya'nın zümrütü, Honduras'ın

muzu, vs. gibi tek bir ürünün adı ile anılmaktadır. Bu yüzyılın başında, kaynaklarını israf etmeden önce, Şili "Gümüş Madencisi" bir ülke idi. Tıpkı bizim 2. Dünya Savaşı sonrası yıllarında "Krom Madencisi" bir ülke olduğumuz gibi.)

"Bakır Madencisi" Şili, 1987 deki 951.000 ton'luk katodik bakır üretimi ile, dünya talebinin % 12 sini karşılayabildiği. Ülkemizin 1987 yılı madencilik ihracatı ise sadece 146,3 milyon \$ dır. İhracat değerleri açısından baktığımızda, Şili'nin madenciliği bizim madenciliğimizi 35'e katlıyor ve Sayın Başbakan'ın sektörümüze önem vermesi haklı gibi görülüyor. Ne var ki günü birlik politikalar açısından değil de çok daha uzun vadeli olarak, kaynak zenginliklerinden rasyonel yararlanma açısından bakıldığı zaman, madalyonun öteki yüzü de hemen görülebilir. Şöyle ki; toplam sektörel ihracatımızın, yine 1987 rakamları ve cari değerleriyle, % 48,2 sini bor cevheri ve türevleri, % 1,9 unu da stronsiyum cevheri sağlamaktadır; diğer maden zenginliklerinin toplamı ancak bor ve stronsiyum ile başa baş gelen Türkiye "Bor ve Stronsiyum Madencisi" bir ülkedir.

Okuyucu burada, haklı olarak, "Değer payı ellide biri bile bulmayan stronsiyumun olayla ne ilgisi var, neyin nesi bu stronsiyum?" diye soracaktır. Şimdi bunları özetle cevaplamaya çalışalım. Türkiye 1987 de 590.000 ton'luk bor cevheri çıkartımı ile dünya bor talebinin % 43 ünü karşılamıştır; ABD'nin, aynı B2O3 içeriğine eşdeğer bazdaki çıkartım tonajından kaynaklanan, % 49 luk payı ile bu iki ülke, neredeyse baş başa, dünya talebinin tamamına yakın bir bölümünü karşılamaktadır. Aynı yıl, Türkiye, 80.500 tonluk Sölestin (stronsiyum cevheri) çıkartımı ve ihracatı ile dünya talebinin % 39 unu karşılamıştır. 80.500 ton'luk bir maden çıkartımı, alt tarafı bir kaç tane iri teknenin yükü olarak, küçümsenip önemsiz görülebilir. Ancak, küçümsenmesi gereken bir gerçek var: *TÜRKİYE DÜNYANIN EN BÜYÜK STRONSIYUM CEVHERİ İHRACATÇISIDIR.*

Bakır madencisi bir ülke olan Şili, dünya

pazarının % 12 sine hakim olduğu halde, maden zengini diye nitelendirilirken; Bor ve Stronsiyum Madencisi bir ülke olan Türkiye, birincisinde yarısına yakın, ikincisinde de üçte birinden fazla bir pazar payına sahip olduğu halde, nasıl "maden fakiri" olarak nitelendirilebilir? Her iki ihracat kaleminde de dünyanın en büyüğü olan bir ülke, o kalemler açısından fakir olabilir mi? Bir madenin "stratejik" olarak nitelenmesi için, askeri kullanım alanları olması mı gereklidir? Bor türevleri olmaksızın, uzun menzilli bir tek füzenin yerinden kıpırdamayaacağı ve elementer bor olmaksızın, bir tek nötronun bile (ucuz tarafından) absorbe edilemeyeceği nasıl bariz bir gerçek ise, stronsiyum türevleri olmaksızın da bir tane bile renkli TV tüpünün üretilmeyeceği o kadar bariz bir gerçektir;

Bu gerçekler açısından bakıldığında, yeraltı kaynaklarımızın "zenginliği" ve "stratejikliği"nin sadece nicelik ve rant açısından değerlendirilip, niteliklerinin ihmal edilmesi haksızlık değil midir? Yeraltı kaynaklarının zenginliği, sadece, getirdiği ihracat gelirlerinin nominal tutarları ile ölçülebilir mi?

Yukarıdaki soruların cevabını okuyucunun takdirine bırakıyor ve bor ile stronsiyum konularındaki gelişmelerin son on yıl içinde gerçekleştiğini de dikkate alarak; uzun vadeli rasyonel kararlarla yönlendirilen ve yeterli yatırımlarla takviye edilen maden aramaları yapılmaksızın, ülkemizin "maden fakiri" diye anılmasının haksızlık olduğunu iddia ediyoruz. Ayrıca, bulunmuş ve

bulunacak olan madenlerin de, dikey entegrasyonları sağlanmış tesislerde işlenmediği sürece, layığı ile değerlendirilemeyeceğini biliyoruz. Sayın Başbakan'ın dahi madenciliğimizden ümit kesmesi, sektörümüzün sahipsiz oluşu için acı bir örnektir.

Madenciliğimizin sahipsizliği ile ilgili bir diğer husus da hukuk alanındaki sorumsuzluk, başıboşluk ve vurdumduymazlıktır. TC'nin bir madencilik politikası bulunmadığı gibi, sektörün hukuk düzenlemelerinde de sağlıklı ve sürekli bir işleyiş olma-

mıştır. Tanzimat Fermanı ile gelen Teşkilatı Esasiye Kanunu'ndan Cumhuriyet ile gelen Anayasa'ların sonuncusuna kadar, madenlerimiz, her dönemde "devletin hüküm ve tasarrufu" altında bulunduğu halde, bu anayasal hüküme göre düzenlenen her mevzuatta (2172 sayılı yasanın uygulamaları dışında) anılan ilke kâğıt üzerinde kalmıştır, örneğin, stratejik önemine yukarıda değindiğimiz bor mineralleri konusunda olduğu gibi, İmparatorluk Dönemi'nde yetkililerin bürokratik engellemelerle seviyatı durdurmaları üzerine, "tıkanıklığın giderilmesi" için İngiliz Sefiri'nin bulduğu bir aracının Padişah Hazretleri'nden yardım istemesi karşısında, zamanın Sadrazamı " *Memaliki Osmaniye'nin arazisinde taş nesli tükenmiş midir ki elin kâfirinden bir taş parçasını esirgersiz!*" iradesiyle Huzuru Şahane'de haşlanmış; keza Cumhuriyet Dönemi'nde de "olur olmaz yerlere" bor ihraç edilmesi, Osmanlı'dan on yıllar sonra, yine diplomatik manevralarla güdümlenen siyasi tercihlerle önlenmiştir.

Maden hukuku ile ilgili uygulamalar, Osmanlı'dan miras kalan 1906 tarihli Maadin Nizamnamesi ile Cumhuriyet Dönemi'nin 1954 yılına kadar idare edilmiş, 1954'de Bay N. Ely tarafından hazırlanan taslak metni esas alınarak 6309 sayılı Maden Kanunu yürürlüğe konmuş ve anılan kanunla 1985'e kadar gelinmiştir. Görüleceği gibi, Cumhuriyet Tarihi'nde maden mevzuatlarının yıpranma periyodu 30 yıldır. Bu arada, CHP'nin kısa soluklu iktidar döneminde, yürürlüğe konulan 2172 sayılı yasa hükümleri uyarınca, borların tamamı

ile kömür, demir ve asfaltit madenlerinin bazıları devlet eliyle işletilmeye başlanmış ve yukarıda anılan anayasal ilke, ilk defa ciddi olarak, kâğıt üzerinde kalmaktan kurtulup hayata geçirilmiştir. 1985 yılında "...sektörel faaliyetlere hız, yön ve verimlilik getirilmesi, ataletin giderilmesi, yetişmiş teknik personele iş imkânları yaratılması, yeniden aramalara açma işlemlerinin hızlandırılması ve istihdam yaratılması..." gibi oldukça haklı, iddialı ve gösterişli bir genel gerekçe ile yürürlüğe konulan yeni kanun, tıkanıklık giderici bir araç olarak işleyeceği yerde, bizzat kendisi tıkanıklık yaratmıştır. Dört yıldır yürürlükte bulunmasına rağmen, halâ geçici maddeleri hüküm süren 3213 sayılı yeni Maden Kanunu'na "...sektörün cıvıllığı ve ataletini ortadan kaldıracak, inkişafını ve büyümesini sağlayacak, madencilikte sermaye birikimini hızlandıracak..." özetle sektörümüzdeki **KÖYLÜLÜĞÜ TASFIYE EDECEK** diye umut bağlanmıştı. Bu kanun yürürlüğe girerken, kanunu uygulayacak olan dairenin en yetkili sözcüleri tarafından "uygulanamaz" diye nitelendirilmişti. Bu kanun, şu anda, uygulanamamakta ve spekülasyonlara araç olarak maden sahalarının atıl kalmasına yol açmaktadır. İddialarımıza kanıt olarak, yeni kanunun tadilat taslağının -yine kapalı kapılar ardında- hazırlanmış olduğunun ve yerel seçimlerin hemen ardından TBMM'nin gündemine getirileceğinin bildirilmesi yeterlidir. Tıkanıklığın giderilmesi için yürürlüğe konulan kanunun yarattığı tıkanıklıkların giderilmesi için yürürlüğe konulacak yeni tadilat kanununun, tıkanıklık yaratıp yaratmayacağına gelecek yürürlük döneminde hep beraber göreceğiz.

1954 yılında yürürlüğe giren 6309 sayılı eski kanun "...altı ay zarfında teknik ve idari bakımdan ihtiyaca kâfi kadro ile Maden Dairesi'nin teşkilatlandırılmasına..." hükmettiği halde, aradan geçen 30 yıl zarfında anılan "teşkilatlanma" gerçekleştirilmemiştir. Bu bir anlamda, eski kanunun tamamıyla uygulanmadan yürürlükten kaldırılması demektir. Yeni 3213 sayılı Maden Kanunu da benzer bir ifade ile "...6 ay zarfında

Maden Dairesi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca, teknik ve idari bakımdan ihtiyaca kâfi kadro ile teşhiz edilir.” diyerek, “teşkilatlanmayı” öngörmekte ise de, aradan geçen dört yıla rağmen, henüz hiçbir gerçekleşme belirtisi görülmemektedir. Görünen odur ki bir 30 yıl daha böyle geçip gidecektir. Denetimlerin etkinliğinin ve yeterliğinin, kelimenin tam anlamıyla, hayati bir önemi haiz olduğu sektörümüzde, yukarıda anılan “teşkilatlanma”nın bulunmaması yüzünden denetim yapılmamakta ve yapılsa da yeterliği ve hiçbir etkinliği olmamaktadır. Yeterliğe bir örnek olarak, Orman Kanunu ile ilgili denetimlere değinelim. Ormanlarımız da madenlerimiz gibi anayasal ilkeler doğrultusunda devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Ormanlarımızın tahribatının engellenebilmesi için, Orman Kanunu ağır yaptırımlarla donatılmıştır. Yaptırımların kâğıt üzerinde kalmaması için de yeterli bir denetim mekanizması kurulmuştur. Maden Dairesi’nin taşra teşkilatı henüz iller düzeyinde bile kurulu değildir; fakat Orman Genel Müdürlüğü hemen hemen bütün orman köyleri düzeyinde teşkilatlanmıştır. Her orman köylüsünün bir orman korucusu ile başının dertte olduğu “Köy Edebiyatında sık sık dile getirilen bir gerçektir. Orman Muhafaza Memurluğu bir Orman Zabıtası kuru mudur. Dahası da var; Orman Kanunu, madenlerle ilgili olarak, Maden Kanunu’ndan daha ağır yaptırımlar getirmektedir. Örneğin, 11 Kasım 1988 tarihinde yürürlüğe giren 3493 sayılı kanunla değiştirilen, 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 92. maddesi “... ormanlarda izin almadan açılan maden ocakları idarece kapatılır. Çıkarılan madenler ve her türlü tesisler ile alet, edevat ve nakil vasıtalarına el konulur. El konulan malların mahkemece müsaderesine karar verilir.” demektedir. Oysa ki 3213 sayılı yeni Maden Kanunu’nun sektörümüze hediyesi olan “beyan esası”, satır aralarında, “Yalan söyleme; yakalarsam fena yaparım!” mesajını ileterek, madenciyi dörtte bir teminatını irat kaydetmekle, ruhsatını iptal etmekle ve en ağırından, sadece kaçak olarak çıkarttığı cevheri müsadere etmekle korkut-

maktadır. Kaldı ki Maden Dairesi’nin bu tür yaptırımları uygulayacak gücü de yoktur. Madencinin korkulu rüyası Maden Dairesi değil, yerel orman idaresi birimidir. Bu kadar uzun sözden sonra, yazımızın başında değindiğimiz çok önemli bir özelliği, yani kesilen ya da yanan bir ağacın yeniden yeşerebileceğini, ancak maden cevherlerinin yeniden yerine konulamayacağı gerçeğini hatırladığımızda; madenlerimiz üzerindeki denetimin etkinliğinin ne kadar hayati önemi haiz olduğu, açık seçik, ortaya çıkacaktır. Maden Zabıtası da en az Orman Zabıtası kadar hayati zorunluluğu olan, kurulması kaçınılmaz bir kurumdur. Birçoklarına Çince kadar anlaşılmaz bir deyim gibi gelecek olan Maden Zabıtası, aslında, bizim buluşumuz değildir. Maden Zabıtası, doğru dürüst uygulanmadan yürürlükten kaldırılan 6309 sayılı kanundaki, altı maddelik bir fasılın başlığıdır. Yeni kanun hazırlanırken, başvuru tek kaynak olan eski kanundaki birçok madde değiştirilmiş ya da yeniden gözden geçirilmiş, ama Maden Zabıtası ile ilgili hükümler her nasılsa ruh olup uçmuştur. Devletçe denetlenme bakımından da sektörümüz sahipsizlik içindedir.

KAYNAKLAR:

- 1) : 1988 Yılı Programı, 30 Ekim 1988 tarih, 19974 sayılı Resmi Gazete,
- 2) : Mining Magazine, Annual Review 1988,
- 3) : Mineral Commodity Summaries 1988, Bureau of Mines, CIS Department of the Interior,
- 4) : Kadri Yersel: Bozuk Düzene Cılız Madencilik, MADENCİLİK, Eylül 1988 sayısı,
- 5) : DPT VI. Beş yıllık Kalkınma Planı, Demir Cevheri ÖİK Raporu 1988.

YABANCILARIN GAYRİMENKUL VE MADEN HAKKI EDİNİMLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Tapu Kanunu Değişiklikleri ve Anayasa Mahkemesi Kararları

2644 sayılı Tapu Kanunu 1934 yılında yürürlüğe girmiştir. Ülkemizde gayrimenkullerin tescili bu Kanun çerçevesinde yürütülmektedir. Kanunda farklı dönemlerde değişiklikler yapılmasına rağmen, yabancıların gayrimenkul edinmelerine ilişkin esaslı değişiklikler son 8 yıllık dönem içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Yabancıların gayrimenkul edinmelerine ilişkin yapılan ilk kanun değişikliği, 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan değişiklik ile 2644 sayılı Tapu Kanununun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Karşılıklı olmak ve kanunî sınırlamalara uyulmak kaydıyla, yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde bu ülkelerin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketleri, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde taşınmaz edinebilirler. Karşılıklılık ilkesinin uygulanmasında, yabancı devletin taşınmaz ediniminde kendi vatandaşlarına veya yabancı ülkelerde bu ülkelerin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerine tanıdığı hakların, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına veya ticaret şirketlerine de tanınması esastır.

Türkiye Cumhuriyeti ile arasında karşılıklılık olmayan devlet vatandaşlarının kanunî miras yoluyla edindikleri taşınmazlar ile kanunî kısıtlamalara tâbi alanlardaki taşınmazlar, intikal işlemleri yapılarak tasfiye edilir ve bedele çevrilir.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde bu ülkelerin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin otuz hektardan fazla taşınmaz edinebilmesi Bakanlar Kurulunun iznine tâbidir. Kanunî miras yoluyla intikal eden taşınmazlar için

bu hüküm uygulanmaz. Yabancı uyruklu gerçek kişilerin, kanunî miras dışında ölüme bağlı tasarruflar yoluyla otuz hektardan fazla taşınmaz edinebilmesi de Bakanlar Kurulunun iznine bağlıdır. İzin verilmez ise, fazla miktar tasfiye edilerek bedele çevrilir.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde bu ülkelerin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketleri lehine, taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak tesis edilmesi halinde karşılıklılık şartı aranmaz.

Kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından, bu maddenin uygulanmayacağı yerleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

Değişiklik maddesi ana muhalefet partisi tarafından iptal istemi ile Anayasa Mahkemesine taşınmıştır. Dava dilekçesinde, yabancının taşınmaz edinmesinin salt bir mülkiyet sorunu gibi değerlendirilemeyeceği, başka ülkelerde de yabancıların mülk edinmelerine bakış açısının Türkiye’den pek farklı olmadığı, ister yabancı gerçek kişi isterse tüzel kişi olsun arazinin türü, taşınmazın kullanım amacı, ülkenin de üyesi olduğu topluluk üyeleri gibi sınırlamalar yapılmadan ve kamu yararı olmaksızın ülke topraklarının tümünün yabancıların mülk edinmesine açık tutulduğu, karşılıklılık ilkesinin sözde kaldığı, yabancı gerçek kişiler ile yabancı ticaret şirketleri ve diğer tüzel kişiler arasında yabancı gerçek kişiler aleyhine ayırım yapıldığı, yabancıların 30 hektarın üzerindeki taşınmaz mal edinimlerinde aranan Bakanlar Kurulu izni şartının, kanunî miras yoluyla edinilen taşınmaz mallar için de aranması gerektiği, yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde bu ülkelerin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketleri lehine, taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak tesis edilmesi halinde karşılıklılık şartı aranmadığı, maddenin son fıkrasında, Ba-

kanlar Kurulu'na verilen yetkinin yetki devri niteliğinde olduğu belirtilerek, kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa Mahkemesi 2003/70 E., 2005/14 K. ve 14.3.2005 tarihli kararı ile maddenin birinci ve ikinci fıkraları ile üçüncü fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü tümceleri, dördüncü ve beşinci fıkralarının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALLERİNE karar vermiştir.

Mahkeme iptal gerekçesinde;

"Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler, artan ulaşım ve iletişim olanakları, ekonomik, sosyal ve siyasal ilişkilerde beliren yeni yapılanma gereksinimleri, uluslararası ilişkilere yoğunluk ve yeni boyutlar kazandırmıştır. Bunun sonucu olarak kimi durumlarda yabancılara mülk edinme hakkının tanınması ve buna koşut olarak da konunun ülke koşullarına göre belli yasal sınırlamalara bağlı tutulması gereği ortaya çıkmıştır..."

Dava konusu 35. maddenin ilk fıkrasıyla yabancı gerçek ve tüzel kişilerin taşınmaz edinmeleri, "karşılıklı olmak ve kanuni sınırlamalara uyulmak" koşuluna bağlı tutulmuş, ancak, bu edinimin usul ve esasları gösterilmemiştir. Oysa hukuk devletinin yukarıda belirtilen işlevlerinin yaşama geçirilebilmesi için, ülkenin bütünlüğü, güvenliği, coğrafi özellikleri, stratejik konumu ve öncelikleri gözetilerek yabancıların alacağı taşınmazın yeri, arazi, arsa veya bina olmasının getireceği farklılıklar ile satın almanın amacı, koşulları ve devirde uyulacak usul ve esaslar gibi hususların yasada belirtilmesi gerekir. Bunların yasada düzenlenmemiş olması, ülke bütünlüğü ve egemenliği ile doğrudan ilgili olduğunda duraksama bulunmayan yabancıların taşınmaz edinimi konusunda, yetki devrine yol açacağı gibi yasaların açık, anlaşılabilir ve sınırları belirli kurallar içermesi gereğinin hukuk güvenliğinin gerçekleştirilmesi için ön koşul kabul edildiği hukuk devleti anlayışına da aykırı düşer.

Dava konusu maddedeki yabancılar lehine taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak tesis

edilmesinde de kuşkusuz aynı Anayasal sakıncalar söz konusudur. Çünkü burada da tesis edilecek sınırlı aynı hak süresinin çok uzun olması halinde, mülkiyet hakkının kullanılmasından doğan sonuçlara benzer bir duruma yol açılacağından bu hakkın da, amacı, süresi, türü gibi özellikler ile buna ilişkin usul ve esasların Yasa'da belirlenmemiş olması bu konularda yasama yetkisinin yürütmeye devri anlamına gelmektedir.

Dava konusu 35. maddenin son fıkrasında da "kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından bu maddenin uygulanmayacağı yerleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir" denilmesi, böylece "ülke güvenliği" yanında "kamu yararı gibi sınırları belirsiz bir kavrama dayanarak Bakanlar Kurulu'na bu maddenin uygulanmayacağı yerleri saptama konusunda geniş bir takdir yetkisi verilmesi, yasama yetkisinin devrine yol açmaktadır.

Yabancıların durumunun özel olarak düzenlendiği Anayasa'nın 16. maddesinde, temel hak ve özgürlüklerin yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabileceği öngörülmektedir. Dava konusu maddenin son fıkrasıyla Bakanlar Kurulu'na verilen yetkinin kullanılmasının, ise yabancılar yönünden sınırlama içerdiği açıktır. Bu sınırlamanın doğrudan yasayla yapılmaması veya uygulamaya yönelik yetkilendirmenin sınırlarının ve ilkelerinin belirlenmemesi Anayasa'nın 16. maddesiyle de bağdaşmamaktadır." şeklinde açıklanmıştır.

İptal kararı sonrasında Kanunda 2005 yılında, 5444 sayılı Tapu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yeniden değişiklik yapılmıştır. Değişiklikle Tapu Kanunu'nun 35 inci maddesi;

"Yabancı uyruklu gerçek kişiler, karşılıklı olmak ve kanunî sınırlamalara uyulmak kaydıyla, Türkiye'de işyeri veya mesken olarak kullanmak üzere, uygulama imar planı veya mevzii imar planı içinde bu amaçlarla ayrılıp tescil edilen taşınmazları edinebilirler. Sınırlı aynı hak tesis edilmesinde de aynı koşullar aranır. Yabancı uyruklu bir gerçek kişinin

ülke genelinde edinebileceği taşınmazlar ile bağımsız ve sürekli nitelikte sınırlı aynî hakların toplam yüzölçümü iki buçuk hektarı geçemez. Bu fıkra da belirtilen koşullarla, yüzölçümü miktarını otuz hektara kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketleri, ancak özel kanun hükümleri çerçevesinde taşınmaz mülkiyeti ve taşınmazlar üzerinde sınırlı aynî hak edinebilirler.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketleri lehine Türkiye’de taşınmaz rehni tesisinde birinci ve ikinci fıkralarda yer alan kayıt ve sınırlamalar aranmaz.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketleri dışındakiler Türkiye’de taşınmaz edinemez ve lehlerine sınırlı aynî hak tesis edilemez.

Türkiye Cumhuriyeti ile arasında karşılıklılık olan devlet vatandaşlarının kanunî miras yoluyla intikal eden taşınmazları için birinci fıkra da belirtilen kayıt ve sınırlamalar uygulanmaz. Ölümüne bağlı tasarruflarda yukarıdaki fıkralarda belirtilen kayıt ve sınırlamalar uygulanır. Türkiye Cumhuriyeti ile arasında karşılıklılık olmayan devlet vatandaşlarının kanunî miras yoluyla edindikleri taşınmaz ve sınırlı aynî hakların intikal işlemleri yapılarak tasfiye edilir.

Karşılıklılığın tespitinde hukukî ve fiilî durum esas alınır. Bu ilkenin kişilere toprak mülkiyeti hakkının tanınmadığı, ülke uyruklarına uygulanmasında, yabancı devletin taşınmaz ediniminde kendi vatandaşlarına tanıdığı hakların, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına da tanınması esastır.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin; sulama, enerji, tarım, maden, sit, inanç ve kültürel özellikleri nedeniyle korunması gereken alanlar, özel koruma alanları ile flora ve fauna özelliği nedeniyle korunması gereken hassas alanlarda ve stratejik yerlerde

kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından taşınmaz ve sınırlı aynî hak edinmeyecekleri alanları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tescile esas koordinatlı harita ve planları içeren teklifi üzerine belirlemeye ve yabancı uyruklu gerçek kişilerin il bazında edinebilecekleri taşınmazların, illere ve il yüzölçümüne göre binde beşi geçmemek üzere oranını tespitte Bakanlar Kurulu yetkilidir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlık bünyesinde ilgili idare temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından, bu madde uyarınca Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler dahilinde çalışmalar yapılmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarının bu kapsamdaki teklifleri incelenip değerlendirilerek Bakanlar Kuruluna sunulur.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra belirlenecek askerî yasak bölgeler, askerî ve özel güvenlik bölgeleri ile stratejik bölgelere ve değişiklik kararlarına ait harita ve koordinat değerleri Millî Savunma Bakanlığınca geciktirilmeksizin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlığa verilir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen bölgeler içerisinde kalması nedeniyle kamulaştırılması gereken ya da tapu sicilinde şerh verilmesine gerek duyulan parsellere ilişkin bildirimler ilgili idarelerince tapu sicil müdürlüklerine yapılır.

Bu madde hükümlerine aykırı edinilen veya kanunî zorunluluk dışında edinim amacına aykırı kullanıldığı tespit edilen taşınmazlar ile sınırlı aynî haklar, Maliye Bakanlığınca verilecek süre içerisinde maliki tarafından tasfiye edilmediği takdirde tasfiye edilerek bedele çevrilir ve bedeli hak sahibine ödenir.” olarak düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeye açılan dava sonrası Anayasa Mahkemesi 2006/35 E., 2007/48 K. ve 11.4.2007 tarihli kararı ile;

“Tapu Kanunu’nun 35. maddesinin;

Birinci fıkrasının; “Bu fıkra da belirtilen koşullarla, yüzölçümü miktarını otuz hektara kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.” şeklinde olan dördüncü tümcesinin ve yedinci fıkrasının; “... ve yabancı uyruklu

gerçek kişilerin il bazında edinebilecekleri taşınmazların, illere ve il yüzölçümüne göre binde beşi geçmemek üzere oranını tespite..." bölümünün Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE karar verilmiştir.

Tapu Kanunu'nda yapılan son değişiklik ise 5782 sayılı Kanun ile yapılmıştır. Kanun ile Tapu Kanunu'nun 35 inci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin; sulama, enerji, tarım, maden, sit, inanç ve kültürel özellikleri nedeniyle korunması gereken alanlar, özel koruma alanları ile flora ve fauna özelliği nedeniyle korunması gereken hassas alanlarda ve stratejik yerlerde kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından taşınmaz ve sınırlı aynî hak edinemeyecekleri alanları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tescile esas koordinatlı harita ve planları içeren teklifi üzerine belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yabancı uyruklu gerçek kişiler merkez ilçe ve ilçeler bazında, uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümünün yüzde onuna kadar kısmında taşınmaz ile bağımsız ve sürekli nitelikte sınırlı aynî hak edinebilirler. Bakanlar Kurulu, merkez ilçe ve ilçelerin altyapı, ekonomi, enerji, çevre, kültür, tarım ve güvenlik açısından önemlerini dikkate alarak, bu orandan fazla olmamak kaydıyla farklı oran belirlemeye yetkilidir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu Bakanlık bünyesinde, ilgili idare temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından, bu madde uyarınca Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler dâhilinde çalışmalar yapılmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarının bu kapsamdaki teklifleri incelenip değerlendirilerek Bakanlar Kuruluna sunulur. Valiliklerce, merkez ilçe ve ilçelerin uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümünde meydana gelen değişiklikler takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar komisyona bildirilir.

Askerî yasak bölgeler, askerî güvenlik bölgeleri ile stratejik bölgelere ve değişiklik karar-

larına ait harita ve koordinat değerleri Millî Savunma Bakanlığınca, özel güvenlik bölgeleri ve değişiklik kararlarına ait harita ve koordinat değerleri ise İçişleri Bakanlığınca geciktirilmeksizin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu Bakanlığa verilir."

Kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Yabancı yatırımcıların Türkiye'de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketler, ana sözleşmelerinde belirtilen faaliyet konularını yürütmek üzere taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynî hak edinebilir ve kullanabilirler. Bu şekilde edinilen taşınmazların Türkiye'de kurulu bulunan bir başka yabancı sermayeli şirkete devrinde ve taşınmaz maliki yerli sermayeli bir şirketin hisse devri yoluyla yabancı sermayeli hale gelmesi durumunda da aynı esas geçerlidir. Türkiye'de kurulu yabancı sermayeli şirketlerin tasfiyesi halinde şirketin sahip olduğu taşınmazın şirket ortağı yabancı gerçek kişiler veya yurt dışında kurulu yabancı ticaret şirketleri tarafından edinilmek istenmesi halinde 35 inci madde hükümleri uygulanır.

18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu şirketlerin, askerî yasak bölgeler, güvenlik bölgeleri ve aynı Kanunun 28 inci maddesi çerçevesinde belirlenen stratejik bölgelerdeki taşınmaz edinimleri, Genel Kurmay Başkanlığının ya da yetkilendireceği komutanlıkların, özel güvenlik bölgelerindeki taşınmaz edinimleri ise taşınmazın bulunduğu yerdeki valiliğin iznine tabidir. Valilik iznine tabi hususlar, ilgili idare temsilcilerinin katılımıyla oluşan komisyonda, taşınmaz ediniminin, ülke güvenliği ve faaliyet konusuna uygunluğu değerlendirilerek karara bağlanır.

Bu madde hükümlerine aykırı şekilde edinildiği veya kullanıldığı tespit edilen taşınmazlar ve sınırlı aynî haklar, Maliye Bakanlığınca verilecek süre içerisinde maliki tarafından tasfiye edilmediği takdirde tasfiye edilerek bedele çevrilir ve bedeli hak sahibine ödenir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve

usuller, ilgili bakanlıkların görüşlerinin alınmasını müteakip Hazine Müsteşarlığı, İçişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

2644 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Geçici Madde 3 - İlgili kurum ve kuruluşlar, bu Kanunun 35 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin taşınmaz ve sınırlı aynî hak edinemeyecekleri alanların yüzölçümlerini ve valilikler bu fıkrafta belirtilen ilçelerin uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümlerini bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren en geç üç ay içinde komisyona bildirir.

Yabancı uyruklu gerçek kişilerin merkez ilçe ve ilçeler bazında edinebilecekleri taşınmazlar ile bağımsız ve sürekli nitelikte aynî hakların miktarı tespit edilinceye kadar geçecek süre içinde, yabancı uyruklu gerçek kişiler bu Kanunun 35 inci maddesi hükümlerine göre taşınmaz ve sınırlı aynî hakları edinebilirler."

Yapılan son değişikliğe karşı açılan dava da ise Anayasa Mahkemesi 2008/79 E., 2011/74 K. ve 12.5.2011 tarihli kararı ile;

"5782 sayılı Tapu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

1- 1. maddesiyle, 22.12.1934 günlü, 2644 sayılı Tapu Kanunu'nun 35. maddesinin değiştirilen yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE,

2- 2. maddesiyle yeniden düzenlenen, 2644 sayılı Kanun'un 36. maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE,

3- 3. maddesiyle, 2644 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 3. maddenin "Yabancı uyruklu gerçek kişilerin merkez ilçe ve ilçeler bazında edinebilecekleri taşınmazlar ile bağımsız ve sürekli nitelikte aynî hakların

miktarı tespit edilinceye kadar geçecek süre içinde, yabancı uyruklu gerçek kişiler bu Kanunun 35 inci maddesi hükümlerine göre taşınmaz ve sınırlı aynî hakları edinebilirler" şeklinde olan ikinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE" karar vermiştir.

YÜRÜRLÜKTE BULUNAN TAPU

KANUNUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yürürlükte bulunan mevzuat gereği yabancıların ülkemizde toprak edinmesi üç farklı durum içerisinde değerlendirilmektedir. Bu durumlar yabancıların;

- 1- Gerçek kişi,
- 2- Yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketleri,
- 3- Yabancı yatırımcıların Türkiye'de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketleri,

olup olmamasına göre, gayrimenkul ediniminde ve sınırlı aynî haklar edinmesi bakımından farklılıklar ortaya çıkarmaktadır.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler, karşılıklı olmak ve kanunî sınırlamalara uyulmak kaydıyla, Türkiye'de işyeri veya mesken olarak kullanmak üzere, uygulama imar planı veya mevzii imar planı içinde bu amaçlarla ayrılıp tescil edilen taşınmazları edinebilmektedirler. Sınırlı aynî hak tesis edilmesinde de aynı koşullar aranmaktadır. Yabancı uyruklu bir gerçek kişinin ülke genelinde edinebileceği taşınmazlar ile bağımsız ve sürekli nitelikte sınırlı aynî hakların toplam yüzölçümü iki buçuk hektarı geçemeyecektir.

Yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketleri, ancak özel kanun hükümleri çerçevesinde taşınmaz mülkiyeti ve taşınmazlar üzerinde sınırlı aynî hak edinebileceklerdir.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret

şirketleri lehine Türkiye'de taşınmaz rehni tesisinde kayıt ve sınırlamalar aranmayacaktır.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin; sulama, enerji, tarım, maden, sit, inanç ve kültürel özellikleri nedeniyle korunması gereken alanlar, özel koruma alanları ile flora ve fauna özelliği nedeniyle korunması gereken hassas alanlarda ve stratejik yerlerde kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından taşınmaz ve sınırlı aynî hak edinemeyecekleri alanları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tescile esas koordinatlı harita ve planları içeren teklifi üzerine belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler merkez ilçe ve ilçeler bazında, uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümünün yüzde onuna kadar kısmında taşınmaz ile bağımsız ve sürekli nitelikte sınırlı aynî hak edinebilecektir.

Bakanlar Kurulu, merkez ilçe ve ilçelerin altyapı, ekonomi, enerji, çevre, kültür, tarım ve güvenlik açısından önemlerini dikkate alarak, bu orandan fazla olmamak kaydıyla farklı oran belirlemeye yetkili kılınmıştır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlık bünyesinde, ilgili idare temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından, bu madde uyarınca Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler dâhilinde çalışmalar yapılmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarının bu kapsamdaki teklifleri incelenip değerlendirilerek Bakanlar Kuruluna sunulacaktır. Valiliklerce, merkez ilçe ve ilçelerin uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümünde meydana gelen değişiklikler takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar komisyona bildirilecektir.

Yabancı yatırımcıların Türkiye'de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketler, ana sözleşmelerinde belirtilen faaliyet konularını yürütmek üzere taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynî hak edinebilecek

ve kullanabilecektir. Bu şekilde edinilen taşınmazların Türkiye'de kurulu bulunan bir başka yabancı sermayeli şirkete devrinde ve taşınmaz maliki yerli sermayeli bir şirketin hisse devri yoluyla yabancı sermayeli hale gelmesi durumunda da aynı esas geçerli olacaktır. Türkiye'de kurulu yabancı sermayeli şirketlerin tasfiyesi halinde şirketin sahip olduğu taşınmazın şirket ortağı yabancı gerçek kişiler veya yurt dışında kurulu yabancı ticaret şirketleri tarafından edinilmek istenmesi halinde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen kısıtlama alanlarına girip girmediğine bakılacaktır.

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu şirketlerin, askeri yasak bölgeler, güvenlik bölgeleri ve askeri yasak bölgelere yakınlığı veya diğer stratejik nedenlerle tespit edilecek bölgelerdeki taşınmaz edinimleri, Genel Kurmay Başkanlığının ya da yetkilendireceği komutanlıkların, özel güvenlik bölgelerindeki taşınmaz edinimleri ise taşınmazın bulunduğu yerdeki valiliğin iznine tabi olacaktır. Valilik iznine tabi hususlar, ilgili idare temsilcilerinin katılımıyla oluşan komisyonda, taşınmaz ediniminin, ülke güvenliği ve faaliyet konusuna uygunluğu değerlendirilerek karara bağlayacaktır.

ANAYASA AÇISINDAN YABANCILARIN

MADEN HAKKI EDİNİMLERİ

Anayasamıza göre temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilmektedir. Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi ile ilgili hususlar temel hak ve hürriyetler kapsamında değildir.

Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi ile ilgili hususlar Anayasamızın 168 inci maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve

işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir.

Madde hükmünün yorumu iki türlü yapılabilmektedir. Birinci yorumda Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebileceği öngörüldüğü ve yabancılara bu hakların verilmeyeceğini ön gören bir sınırlamanın 168 inci madde de zikredilememesi ve Anayasa da yabancılara yönelik kısıtlamalar ile ilgili tek düzenlemenin bu kısıtlamanın sadece temel hak ve hürriyetlerle sınırlı yapılabileceğinden bahisle halihazırda yürürlükte bulunan Anayasa maddesi hükmü gereği yabancılara kanun ile ruhsat hukukundan kaynaklanan hakların verilebileceği söylenebilecektir. Nitekim bu görüşte Petrol Kanunu'nda 168 inci madde çerçevesinde düzenlendiği, buna rağmen bu kanun çerçevesinde sermayelerinde kamu payı bulunanlar da dahil, sermaye şirketlerine veya yabancı devletler mevzuatına göre sermaye şirketi niteliğinde bulunan özel hukuk tüzelkişilerine müsaade, arama ruhsatnamesi, işletme ruhsatnamesi verilebileceği söylenecektir.

Ancak Petrol Kanunu'nda yabancı devletlerin doğrudan doğruya veya dolayısıyla idaresinde müessir olabilecekleri makyasta veya şekilde mali ilgileri veya menfaatleri bulunan hükmi şahıslarla yabancı bir devlet için veya yabancı bir devlet namına hareket eden şahısların;

- a) Petrol hakkına sahip olamazlar ve petrol ameliyatı yapamayacakları;
- b) Petrol ameliyatına lüzumlu menkul ve gayrimenkul emvali satın alamayacakları, bunlara sahip olamayacakları veya bunlar üzerinde hak veya menfaat tesis edemeyecekleri;
- c) Bir petrol ameliyatına müteferri veya onun bir kısmını teşkil eden tesisleri kuramayacakları veya işletemeyecekleri, hük-

mü de bulunmaktadır. Getirilen istisna ise Bakanlar Kurulu kararıyla bu hükme istisna tanınabileceği şeklindedir.

İkinci yorumda ise Anayasanın 168 inci maddesinde Devletin bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebileceği öngörüldüğü, burada kastedilenin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yada Türkiye Cumhuriyeti kanunları çerçevesinde kurulmuş tüzel kişiler olduğu; madde de yabancı gerçek veya tüzel kişilere bu hakların devredilebileceği yönünde bir düzenleme yapılmadığı sürece Kanun ile dahi olsa yabancılara bu hakların devrinin Anayasa değişikliği yapılmaksızın öngörülelemeyeceği şeklinde olacaktır.

MADEN KANUNU AÇISINDAN

YABANCILARIN RUHSAT VE

SERTİFİKA EDİNİMLERİ

Maden Kanunu'nun "Maden Hakkı" başlıklı 6 ncı maddesinde; maden haklarının, medeni hakları kullanmaya ehil T. C. vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilebileceği hükmü bulunmaktadır.

Kanunda değişiklik yapılmadığı sürece yabancı gerçek kişilerin kendi adlarına ruhsat ve sertifika alabilmeleri mümkün değildir. Bu durum yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketler içinde geçerlidir.

Ancak Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlerin sermayesinin tamamı yabancı sermayeli olsa dahi ülkemizde maden ruhsat ve sertifikası edinme hakları bulunmaktadır.

MADEN KANUNU VE TAPU KANUNUN BİR ARADA DEĞERLENDİRMESİ

Hali hazırda yabancı gerçek kişiler ile ya-

bancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketler ülkemizde maden ruhsat ve sertifikası edinmemektedirler. Ancak yapılacak bir kanun değişikliği ile bu hakkı kazanabilmelerinin önünde de çok büyük bir engele görünmemektedir. Bu gibi bir durumu engelleyebilecek tek organ ise kamuoyu olacaktır.

Güncel mevzuat üzerinden bakılacak olur ise iki mevzuatın bir arada değerlendirilmesinden şu sonuca ulaşılabilecektir.

1- Yabancı gerçek kişiler ülkemizde maden ruhsat ve sertifikası edinemezler. Karşılıklı olmak ve kanunî sınırlamalara uyulmak kaydıyla, Türkiye’de işyeri veya mesken olarak kullanmak üzere, uygulama imar planı veya mevzii imar planı içinde bu amaçlarla ayrılıp tescil edilen taşınmazları edinebilmektedirler. Sınırlı aynî hak tesis edilmesinde de aynı koşullar aranmaktadır. Yabancı uyruklu bir gerçek kişinin ülke genelinde edinebileceği taşınmazlar ile bağımsız ve sürekli nitelikte sınırlı aynî hakların toplam yüzölçümü iki buçuk hektarı geçemeyecektir. Yabancı uyruklu gerçek kişiler merkez ilçe ve ilçeler bazında, uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümünün yüzde onuna kadar kısmında taşınmaz ile bağımsız ve sürekli nitelikte sınırlı aynî hak edinebilmektedir.

2- Yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketler ülkemizde maden ruhsat ve sertifikası edinemezler. Ancak özel kanun hükümleri çerçevesinde taşınmaz mülkiyeti ve taşınmazlar üzerinde sınırlı aynî hak edinebileceklerdir. Bu şirketler lehine Türkiye’de taşınmaz rehni tesisinde kayıt ve sınırlamalar aranmayacaktır. Bakanlar Kurulu tarafından yasaklanmış alanlar dışında taşınmaz ve sınırlı aynî hak edinebileceklerdir. Maden alanlarına denk gelmesi nedeni ile Bakanlar Kurulunun getirmiş olduğu kısıtlı alanlar mutlak surette Başbakanlıktan bilgi edinme Kanunu çerçevesinde istenmelidir.

3- Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliği haiz şirketlerin sermayesinin tamamı yabancı sermayeli olsa dahi ülkemizde maden ruhsat ve sertifikası edinime hakları bulunmaktadır. Bu yabancı yatırımcıların Türkiye’de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketler, ana sözleşmelerinde belirtilen faaliyet konularını yürütmek üzere taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynî hak edinebilecek ve kullanabilecektir. Yani bu şirketlerin ana sözleşmesinde madencilik yapma ibaresi bulunduğu sürece maden ruhsat ve/veya sertifikalı arazinin tapusuna da sahip olması mümkündür.

Bu şekilde edinilen taşınmazların Türkiye’de Kurulu bulunan bir başka yabancı sermayeli şirkete devrinde ve taşınmaz maliki yerli sermayeli bir şirketin hisse devri yoluyla yabancı sermayeli hale gelmesi durumunda da aynı esas geçerli olacaktır. Türkiye’de kurulu yabancı sermayeli şirketlerin tasfiyesi halinde şirketin sahip olduğu taşınmazın şirket ortağı yabancı gerçek kişiler veya yurt dışında kurulu yabancı ticaret şirketleri tarafından edinilmek istenmesi halinde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen kısıtlama alanlarına girip girmediğine bakılacaktır.

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu şirketlerin, askeri yasak bölgeler, güvenlik bölgeleri ve askeri yasak bölgelere yakınlığı veya diğer stratejik nedenlerle tespit edilecek bölgelerdeki taşınmaz edinimleri, Genel Kurmay Başkanlığının ya da yetkilendireceği komutanlıkların, özel güvenlik bölgelerindeki taşınmaz edinimleri ise taşınmazın bulunduğu yerdeki valiliğin iznine tabidir. Valilik iznine tabi hususlar, ilgili idare temsilcilerinin katılımıyla oluşan komisyonda, taşınmaz ediniminin, ülke güvenliği ve faaliyet konusuna uygunluğu değerlendirilerek karara bağlanmaktadır.

TÜM TEMEL HAKLARIMIZ İÇİN, İNSANCA YAŞAMI SAVUNUYOR, EŞİT, ÖZGÜR, DEMOKRATİK BİR TÜRKİYE İSTİYORUZ

İçinde üst örgütümüz TMMOB'nin de bulunduğu emek-meslek örgütlerinin birlikte yaptığı çağrı ile 8 Ekim 2011 Cumartesi günü Ankara'da bir miting yapılması kararı alınmıştır.

Emeğiyle geçinen sınıf ve kesimler açısından ülkemizde yaşam koşulları her zaman zor olmuştur. Ülkemiz, bugüne kadar halkının mutluluğunu ve refahını, ülkesinin esenliğini düşünen ve politikalarının merkezine bunları alan bir siyasi hükümetle yönetilmemiştir. Onlar varoluşlarının, iktidarlarını sağlamlaştırmanın dayanağı olarak hep yerli ve yabancı tekelleri, uluslararası emperyalist/kapitalist organizasyonları görmüşler, kendi halklarına sırt çevirip, halkın yoksulluk, sefalet ve adaletsizlikler içinde yaşadığı gerçeğine gözlerini ve kulaklarını kapatıp, önlerine konulan politikaları harfiyen uygulamaya çalışmışlardır. Yapılan uygulamalarla her gelen gün, geçen günü aratır niteliktedir. İnsanın insanca yaşayabileceği alan gittikçe daralmakta; güvencesizlik, geleceksizlik, işsizlik, sefalet, adaletsizlik alabildiğine yaygınlaşmakta ve halk kesimleri hükümet tarafından azarlanıp horlanmakta, buna karşı çıkan, sesini yükselten muhalif dinamikler ise ya şiddetle cezalandırılmakta ya da şeytanı bile şaşırtan yöntemlerle derdest edilmektedir.

Ülkemiz; ekonomik, siyasal, sosyal alanların tümünde birden büyük bir çözümsüzlük içindedir. Küresel krizin etkisiyle işsizlik artmış, yoksulluk gözlerden gizlenemeyecek bir duruma gelmiştir. Etnik ve dinsel kökenli farklılıklar, toplumsal barışı sağlayacak yonde çözüme kavuşturulamamakta, tam tersine çelişkilerin giderek derinleştirildiği bir siyaset yürürlüğe konmaktadır. AKP iktidarının gerçekten demokratik bir toplum yaratma ve onlarca yıldır

sürdürülen baskıcı politikalarından arınma anlamına gelecek bir toplumsal dönüşüm programı kesinlikle yoktur. Tam aksine, genel seçimlerden aldığı çoğunluk iradesini, devlet ve toplum üzerinde tam bir tahakküm kurma gerekçesi olarak kullanmakta, yukarıdan hükümet, aşağıdan cemaat eliyle toplumu ve devleti kuşatmakta, kendi medyasını, polisini, yargısını yaratarak herkesi dinleyen ve izleyen, korkuya dayalı büyük bir gözaltı düzeni, kendisine biat eden bir toplum oluşturmaya çalışmaktadır.

Görülmesi gereken şey şudur: Türkiye'de çoğulculuk adı altında tekseslilik, "ileri demokrasi" adı altında yeni bir diktatörlük biçimlenmektedir. AKP eliyle düzenin "yeni yüzü", statüsü şekillenmektedir. Toplumu altüst edecek bu tehlikeli biçimlenmenin, yurttaşların yaşama hakkını ortadan kaldıracağını söylemeye gerek yoktur.

Çünkü:

Bir ülkede açlık varsa işsizlik vardır,
İşsizlik varsa yoksulluk vardır,
Yoksulluk varsa adaletsizlik vardır,
Adaletsizlik varsa hukuksuzluk vardır,
Hukuksuzluk varsa güvencesizlik vardır,

Ve o ülkede güvencesizlik varsa, yaşama hakkı kalmamış demektir! Tüm bu gerekçelerle mitingte; insanca yaşamı savunmak için, emekçilerin, ezilenlerin, mağdurların, yoksulların, işsizlerin, kadınların, gençlerin, barış yanlılarının sesine ses katmak için 8 Ekim'de Ankara'da olacağız.

Tüm halkımızı bekliyoruz.
Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

**TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
27 Eylül 2011, Ankara**

MASUM İNSANLARA YAPILAN SALDIRILARI ŞİDDETLE KINIYORUZ

20 Eylül 2011 günü saat 11.30'da Ankara'da bir bombanın patlatılması sonucu 3 vatandaşımız yaşamını yitirmiş, 34 vatandaşımız yaralanmıştır. Yine bugünlerde değişik kentlerimizde sivil vatandaşlarımıza yönelik şiddet eylemleri artmıştır. Siirt'te 4 kadın vatandaşımız bu olaylarda yaşamını yitirmiştir. Öncelikle yaşamını yitiren tüm vatandaşlarımızın yakınlarına sabır, yaralılara acil şifa diliyoruz.

Kim yaparsa yapsın, nereden gelirse gelsin sivil ve masum vatandaşlarımızı hedef haline getiren bu tür eylemleri bir kez daha nefretle kınıyoruz. Barışa her zamandan daha fazla ihtiyaç duyduğumuz bu dönemde saldırıları düzenleyenlerin amaçlarına ulaşamayacaklarına inanıyoruz.

**TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
21 Eylül 2011, Ankara**

MESLEĞİMİZE VE ÖRGÜTÜMÜZE SAHİP ÇIKIYORUZ

19 Eylül 1979 günü TMMOB tarihi açısından önemli bir gündür.

TMMOB ve Birliğe bağlı Oda yöneticileri 17 Eylül 1979 tarihinde Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyerek tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarını 19 Eylül 1979 Çarşamba günü bir günlük iş bırakmaya çağırır ve şunları söyler:

"Maden ocaklarından-enerji santrallerine, fabrikadan-tarlalara, şantiyelerden-bürolara dek hayatın her alanında çok zor koşullar altında görev yapan mühendis ve mimarlar, tüm emeği ile geçinenler gibi, giderek daha da büyüyen sıkıntılar içinde yaşamağa çalışmaktadırlar.

Bugün, nicel ve nitel yönden her işimizi görecekteknik elemana sahip bulunan Türkiye'de bütün önemli işler yüz binlerce lira aylıklar ödenerek yabancı sözde uzmanlara gördürülmekte, gelişmemizin-kalkınmamızın yönetim ve denetimi yabancılara terk edilmiş bulunmaktadır.

Bu yapı içinde bilim ve tekniği emekçi

halkının çıkarları doğrultusunda yalnızca onun hizmetine sunması engellenen yurtsever mühendis ve mimarlar, tüm çalışanlar gibi; bir yandan açlığa, işsizliğe, yurt dışına göçe zorlanmakta öte yandan aynı zamanda baskılara, kıyımlara, faşist saldırılara hedef olmaktadır.

Büyük bir kısmı kamu kesiminde çalışan, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip bulunmadığı için ücretleri tek taraflı olarak belirlenen mühendis ve mimarların ücretlerinin hayati giderleri karşılayacak biçimde değil de, IMF buyruklarına göre düzenlenmesini kabul etme olanağı yoktur.

Sorunlarımız, baskılarla-faşist saldırılarla- kuyruklarla- yokluklarla- IMF'lerle ömür tüketen emekçi halkımızın sorunları ile birdir.

Ev kiralarının 6-7 bin liradan başladığı, boğaz tokluğu için 6-7 bin liranın gerektiği bugün; hiçbir kimse ya da kesim bizleri 5-6 bin liralık maaşlarla, ayın başında tükenen maaşlarla geçinmeğe mahkum edemez.

Bütün bunları değerlendiren TMMOB, kitlesi ile birlikte yıllardır ve özellikle son aylarda şu istemlerini dile getirmiş ve

gerçekleşmesi için her yolu denemiştir:

1. Teknik hizmetin gerekli ve yeterli bir biçimde emekçi halkımızın çıkarları doğrultusunda ve yalnızca onun hizmetine sunulabilmesi için tüm anti-demokratik uygulamalar ve baskılar giderilmeli, faşist odakların üstüne kararlı bir biçimde gidilmelidir.

2. Kamu kesiminde çalışanların grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklarını elde etmelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

3. Her alanda çalışanların arasındaki farklı uygulamalar kaldırılmalıdır.

4. Kısa sürede, mühendis-mimar-tek-niker-teknisyen vb. teknik elemanlar arasında ayrıcalık yaratmayan, ön koşul olarak yalnızca yaşamak için gerekli ücretin sağlanmasını veri alan, eşit işe eşit ücretin uygulanmasını getiren bir düzenleme sağlanmalıdır.

Ancak bu istemler gerçekleştirilmemiş; aksine biraz daha işsizlik, pahalılık ve yoksulluk, biraz daha baskı ve faşist saldırılar geliştirilmiştir.

Mühendis ve mimarlar örgütleri TMMOB ile birlikte son olarak, birkaç yüz liralık artış gelirin malum "Yan Ödeme Kararnamesi"nin kesinleştiğinin açıklamasından sonra, Türkiye'nin dört bir yanında şunları söylemişlerdir:

"Bizler, tüm kamu çalışanları gibi; yaşama sorunumuzun, bir ölçüde Dünya'nın yalnızca 6 ülkesinde bulunmayan grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakların elde edilmesi ile çözüleceğini biliyor ve mutlaka alacağımız bu hak için mücadelemizi sürdürüyoruz. Bu süreçte, bugün için ve geçici olarak şu iki öneriyi ilgililere sunuyoruz:

1- Ya bize hiçbir ücret ödemeyin; ev sahibi, bakkal, kasap, manav vb. gibi yerlerle sizin aranızda aracı olmaktan bizleri çıkarın bunlara ödemeyi siz yapın,

2- Ya da, bunları karşılayabilecek asgari ve gerçek ücret önerilerimizi benimseyin ve uygulayın.

Geçici olarak bu iki önerimizden birinin gerçekleştirilmesi kabulümüzdür. Bunu da sağlamadığınız takdirde, sağlanıncaya dek üretimin her alanında en etkin gücümüzle mücadele edeceğiz."

Ancak görülmektedir ki bu görüş ve önerilerimiz de benimsenmemiştir.

Yaşamak, bilim ve tekniği emekçi halkının hizmetine sunmak isteyen Türkiye mühendis ve mimarları haklı isteklerini gerçekleştirmek için, bugüne dek, gerekli her şeyi yapmışlardır. Bugün haklı isteklerini gerçekleştirecek konum ve etkinliktedirler. Haklı mücadelelerinde yalnız olmadıklarını; işçi, memur, öğretmen, sağlık personeli gibi tüm emeği ile geçinenlerin ve örgütlerinin bizlere onur veren desteklerini aldıklarını bilmekte ve mücadelelerinin başarıya ulaşacağına inanmaktadırlar.

Türkiye mühendis ve mimarları gerek tek başlarına gerekse diğer çalışanlarla birlikte etkin bir mücadeleyi sürdürmeye kararlıdır ve bu yolda bugün her zamankinden daha da güçlüdürler.

Gerek diğer çalışanların da desteğini alarak sürdürdüğümüz çalışmalarımızın; gerekse diğer çalışanlarla birlikte başlattığımız ve gelecek günlerde daha da yükselecek ortak çalışmalarımızın mutlaka başarıya ulaşacağına inanıyoruz.

Haklarımızı elde etme yolunda verdiği-miz ve güçlendirerek vereceğimiz mücadele sırasında gelen ve gelecek olan baskı ve saldırıların bizleri yıldırılmaya-çağı konusunda hiç kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Bu görüşlerden ve değerlendirmelerden hareket eden TMOMB Yönetim Kurulu bugün için yalnızca bir uyarı olarak,

Tüm mühendis ve mimarları, 19 Eylül 1979 çarşamba günü bir günlük iş bırakmaya çağırılmayı kararlaştırmıştır.

Emekçi halkımıza ve üyelerimize duyururuz."

19 Eylül'ün anlamı ve önemi doğrultusunda; TMMOB 41.Dönem Olağanüstü

Genel Kurulu'nda alınan karar çerçevesinde TMMOB Yönetim Kurulu'nun 09 Ekim 2010 ve 108 No'lu kararıyla 19 Eylül gününün "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutlanması kararı alınmıştır. Bundan böyle her yıl 19 Eylül'de **"TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü"** kutlamaları gerçekleştirilecektir.

Bu kapsamda; 19 Eylül 2011 Pazartesi günü; AKP'nin gerek mesleğimize, gerekse örgütümüze yönelik ciddi saldırılar içinde olduğu bu günlerde "Mesle-

ğimize ve örgütümüze sahip çıkıyoruz" diyerek haykıracak, açlığa, işsizliğe, baskılara, kısımlara, faşist saldırılara maruz kaldığımızı ama asla yılmayacağımızı, bilim ve tekniği halkımızın çıkarları doğrultusunda yalnızca onun hizmetine sunacağımızı kamuoyuna bir kez daha duyuracağız.

**TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
17 Eylül 2011, Ankara**

KARA BİR SAYFANIN ADIDIR; 12 EYLÜL

12 Eylül askeri darbesinin üzerinden 31 yıl geçmiştir. Bundan 31 yıl önce, tank sesleriyle ve marşlarla uyandırılmamızla başlayan süreç Türkiye'yi siyasal, sosyal, hukuksal ve bilimsel alanlarda büyük yıkımlara uğratmıştır. Hukuk, adalet, bilim, emek ve çalışma yaşamı yok edilmiş, emekçilerin kazanılmış bütün hakları zorla ellerinden alınmıştır.

12 Eylül sürecinde 650 bin kişinin gözetimine alınması, 1 milyon 683 bin kişinin fişlenmesi, 230 bin kişinin yargılanması, idam cezaları ve yüzlerce yıla varan cezaların verilmesi, bir toplu yok edişin göstergesi olmuştur. Aynı süreçte, 517 kişiye idam cezası verilmiş, idam cezası verilenlerden 50'si asılmıştır. 388.000 kişiye pasaport verilmemiş, 30.000 kişi "sakıncalı" olduğu için işten atılmış, 14.000 kişi vatandaşlıktan çıkarılmıştır. 30.000 kişi "siyasi mülteci" olarak yurtdışına gitmek zorunda kalmış, 300 kişi kuşkulu bir şekilde öldürülmüş ve 171 kişinin "işkenceden öldüğü" belgelenmiştir.

Türkiye'yi 12 Eylül'e götüren süreçte dış politika faktörleri, ekonomik faktörler, demokratik ve sosyal faktörler rol oynamıştır. 1970'lerde işçi sınıfının demokratik ve sosyal haklarını geliştirmek için verdiği mücadeleye demokratik kitle örgütlerinin verdiği destek ve

kazanımlar, aynı zamanda toplumsal ve siyasal muhalefetin ortak çabasını da yansıtmaktaydı. Gençliğin işçi sınıfına verdiği somut destek; işçilerin, köylülerin, gençlerin toplumsal muhalefet alanındaki çabaları ve başarıları, 1970'leri niteleyen gelişmeler arasındadır.

Bu demokratik ve siyasi gelişmeler; iç savaş kışkırtmalarıyla, aydınlara yönelik suikastlarla, faili meçhul cinayetlerle ve nihayetinde Kahramanmaraş ve Çorum'da yaşanan katliamlarla durdurulmaya, ülke bir askeri darbeye hazır hale getirilmeye çalışılmıştır. Bunda da başarılı olunmuştur.

11 Temmuz'da yapılması planlanan darbe, "koşulların daha da olgunlaşması beklenerek" 12 Eylül'e ertelenmiş ve darbe yapılmıştır. 11 Eylül'de akan kanın 12 Eylül'de bir anda nasıl kesildiği, neden sıkıyönetim koşullarında akan kana göz yumulduğu bugün hala darbecilerin yanıtlaması gereken sorular olarak durmaktadır.

12 Eylül hukuku hala geçerliliğini korumaktadır. Askeri yönetim tarafından hazırlanan Anayasa temel hükümleriyile yürürlüktedir. 12 Eylül'ün ideolojik sonuçları da hala geçerlidir. 12 Eylül; toplumsal dayanışma, sorumluluk, özveri, emek ve alınteri ile bir yerlere

gelmek gibi değerleri zedelemiş; apolitiklik, bireycilik, köşe dönücülük, kısa sürede zenginleşmek, kişisel kurtuluşlar için her yolun mübah görülmesi gibi yeni değerleri teşvik etmiş ve yüceltmiştir.

12 Eylül; demokrasinin, özgürlüklerin kısıtlanması, her türden hak arama arayışının ve örgütlenme girişimlerinin baskı altına alınması, madencilik başta olmak üzere kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, gençlerin geleceksizliğe mahkum edilmesi, toplumun gerici ve ırkçı akımların etkisi altında şekillendi-

rilmesinin önünü açmış olmasıyla hatırlanmaktadır.

12 Eylül ve 12 Eylül'ü oluşturanların yaratmış oldukları hukuksuzluğu ortadan kaldırmanın yolu, temel hak ve özgürlüklerin önündeki engelleri tamamen kaldırmaktan ve örgütlü toplumu geliştirmekten geçmektedir.

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

YÖNETİM KURULU

11 Eylül 2011, Ankara

TÜRKİYE NEREYE SÜRÜKLENMEK İSTENİYOR?

Son günlerde terör ve şiddet, ivme kazanarak artmaktadır. Saldırılarda gencecik evlatlarını yitiren bütün annelerin acısını yürekte paylaşıyor, şiddeti nefretle kınıyoruz. Uygulanmak istenen senaryoyla ülkemiz, acı ve gözyaşından başka bir sonucu olmayacak kanlı bir çatışma ortamına sürüklenmek istenmektedir. Kardeşliğin ve dostluğun en köklüsünü, acının ve yıkımın da en şiddetlisini bilen bu coğrafyanın insanları, bu sorunun silah ve kanla çözülemeyeceğini geçmişten gelen deneyimleriyle öğrenmiştir. Bugünümüzü ve geleceğimizi karartan bu kanlı senaryo sonucunda kaybeden Anadolu'da yüzyıllardır birlikte yaşayan halklar olacaktır.

Ülkemiz insanları, barış ve kardeşlik içinde birarada yaşama umuduna sarılma hayalleri kurarken, yıllardır süren acı ve gözyaşlarına yenileri eklenmekte; savaş naraları, savaş çığırkanlıkları barış ve kardeşliğin sesini bastırmaktadır. Ülkemizi mutluluğa ve refaha taşıyacak tek şey, eşitlik temelinde barış ve kardeşlik içinde birarada yaşamaktır.

Maden Mühendisleri Odası olarak, bu temelde oluşturulacak çözümlerin ülkemizin yararına olacağını ve bu çalışmalarına destek olacağımızı bir kez daha kamuoyuna duyuruyoruz.

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

YÖNETİM KURULU

20 Ağustos 2011, Ankara

DUYURU

VII. Maden Mühendisliği Eğitim Çalıştayı, Odamız ve Osmangazi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümü ile birlikte 10 Aralık 2011 Cumartesi günü Eskişehir'de gerçekleştirilecektir.

Çalışmaya, Üniversitelerin Maden Mühendisliği Bölümlerinden akademisyenler, kamu kurumundan yetkililer, sektörden konunun uzmanları ve öğrenci temsilcileri katılacaktır.

Üyelerimize ve sektör temsilcilerine duyurulur.

YÖNETİM KURULU

TMMOB'YE BAĞLI MÜHENDİS, MİMAR, ŞEHİR PLANCISI ODALAR ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İLE DAYANIŞMA İÇİNDEDİR!

07.05.2011 tarihinde Eti Gümüş AŞ'nin Kütahya'daki Gümüş İşleme Tesisi'nin atık havuzunda yaşanan kısmi yıkılmadan kaynaklı siyanür sızıntısı üzerine Çevre Mühendisleri Odamız (ÇMO) mesleki kamusal-toplumsal sorumlulukları gereği bilimsel-teknik çerçevede kamuoyuna bilgilendirme amaçlı açıklamalar yapmış, bu açıklamaları hazmedemeyen Yıldızlar Holdinge bağlı ETİ Gümüş AŞ, ÇMO'nun basın açıklamalarının dava sonuna kadar durdurulması ve 30 bin TL'lik tazminat istemiyle bir dava açmıştır.

Açılan dava daha fazla rant ve azami kâr güdüsüyle, başta Çevre Mühendisleri Odamız olmak üzere, kamu yararını ve halk sağlığını zedeleyen faaliyetler ile ilgili olarak meslek kuruluşları ve demokratik kitle örgütlerince yapılan basın açıklamalarını engellemeye yöneliktir.

Bu dava ne mesleki kamusal-toplumsal sorumluluklarını yerine getiren Çevre Mühendisleri Odamız ve diğer Odalarımıza ne de üst birliğimiz olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne (TMMOB) açılan ne ilk davadır ne de sonuncusu olacaktır. Böyle onlarca, yüzlerce dava bulunmakta ancak bizlerin bilimsel mesleki gerçekler ışığında faaliyet yürüttüğümüz eylem ve etkinliklerimiz mahkeme kararlarıyla da teyit edilmektedir.

Bilinmelidir ki TMMOB ve bağlı Odaları için mesleki bilimsel doğrular ile kamu ve halk sağlığı esastır. Sanayi, çalışma yaşamı, işçi sağlığı ve iş güvenliği, yapı denetimi, imar, tarım, gıda, madencilik, orman, su kaynakları, enerji, çevre, kentleşme v.b. alanlar ile ilgili faaliyet ve açıklamalarımızdaki temel yaklaşım budur.

Yine bilinmelidir ki, Odalarımızın ve

TMMOB'nin ülke, kamu ve toplum zararına yol açan uygulamalara yönelik kamuoyunu bilgilendirme sorumlulukları engellenemeyecek, durdurulmayacaktır.

Yağma, sömürü ve usulsüzlükler karşısında Odalarımız ve Birliğimiz her zaman bilimin, tekniğin ve halkımızın yanında olacak, dayanışma ve birlikte hareket etme araçlarını geliştirecektir.

Biz aşağıda imzaları bulunan TMMOB'ye bağlı Odalar olarak, Çevre Mühendisleri Odası'nın yanında olacağımızı ve ÇMO'nun aleyhine her türlü girişime karşı, Odalarımız ve TMMOB'nin birleşik örgütlü gücü ile karşılık vereceğimizi kamuoyuna duyururuz.

08.07.2011

Elektrik Mühendisleri Odası
Fizik Mühendisleri Odası
Gemi Makinaları İşletme Müh. Odası
Gıda Mühendisleri Odası
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İçmimarlar Odası
İnşaat Mühendisleri Odası
Jeofizik Mühendisleri Odası
Jeoloji Mühendisleri Odası
Kimya Mühendisleri Odası
Maden Mühendisleri Odası
Makina Mühendisleri Odası
Meteoroloji Mühendisleri Odası
Mimarlar Odası
Petrol Mühendisleri Odası
Peyzaj Mimarları Odası
Şehir Plancıları Odası
Tekstil Mühendisleri Odası
Ziraat Mühendisleri Odası

MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE YAŞANAN İŞ KAZALARIYLA İLGİLİ, CUMHURBAŞKANLIĞI DEVLET DENETLEME KURULU RAPORU TAMAMLANDI

Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulunca "madencilik sektöründe meydana gelen iş kazalarının sebeplerinin araştırılması" amacıyla hazırlanan araştırma ve inceleme raporu, 08.06.2011 tarihinde tamamlanmıştır. Raporun; araştırma ve inceleme kapsamında yer alan Kurumlara dair hizmete özel nitelikli tespit, değerlendirme ve öneriler içermesi nedeniyle kurumun internet sayfasında özetine yer verilmiştir. Raporun tamamı, 30 Haziran 2011 tarihinde yazıyla talep edilmiştir. Raporun tamamı incelendikten sonra detaylı değerlendirme yapılabilecektir. Ancak; rapor özetinin sonuç kısmındaki bilgiler değerlendirildiğinde, Odamızın bugüne kadar defalarca dile getirdiği görüş ve önerilerin, devletin en yüksek makamı tarafından da teyit edildiği görülmektedir.

Rapordaki iş kazalarının nedenleriyle ilgili tespitlerden bazıları aşağıdadır :

- Taşeronluk/alt işverenlik uygulaması,
- Üretim zorlaması,
- Teknik nezaretçilik vb. işletme içi denetim uygulamaları ile ilgili sorunlar,
- Kamu birimleri denetimlerinin etkinsizliği,
- Risk değerlendirmesi yapılmaması,
- Geçmiş kazalardan ders alınmaması,
- Grizu riskine karşı önlemlerin yetersiz olması,
- Kontrol ve degaj sondajlarının yeterince yapılmaması,
- Delme-patlatma işlemindeki düzensizlikler,
- Çalışanlarda CO maskesi bulunmaması,

- Gaz izleme ve ikaz sistemlerinin yetersizliği,
- Havalandırma yetersizliği,
- Grizu emniyetli elektrikli cihaz ve ekipmanlar ile ilgili sorunlar,
- Nefeslik-kaçamak yolu ile ilgili yetersizlikler,
- Tahkimat ile ilgili eksiklikler,
- Tahlisiye hizmetleri ile ilgili sorunlar,
- Maden işletmelerinde gözetim (iç denetim) hizmetlerinin yetersizliği,
- Mesleki eğitim ve iş güvenliği kültürü noksanlıkları.
- Çalışmaların ortaya çıkardığı ilk tespit; ülkemizdeki maden işletmelerinde karşılaşılabilecek muhtemel bütün riskleri değerlendirerek sistematik tedbirler alınmasını sağlamaya yönelik iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi kurulmasında ve dolayısıyla risklerin önceden değerlendirilerek önlenmesinde ciddi eksiklikler bulunduğu. Bu eksiklikler; işverenlerin kaza maliyetlerini azaltıcı önlemlere yeterince önem vermeme-leri, donanımlı ve tecrübeli iş güvenliği uzmanı sayısının yetersizliği, risk değerlendirmesinin işyerlerine özel hazırlanmaması, seçilen risk değerlendirme yönteminin işyerinin koşullarına uygun olmaması gibi hususları içermektedir.
- Madencilik sektörüne ilişkin kurumsal yapı ile ilgili en önemli sorunlardan birisini; özellikle işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında görev ve yetkilerin net olarak belirlenememiş olması ve hangi konulardan hangi birimin sorumlu olduğunun kapsamlı/tanımlayıcı/işlevsel bir biçimde ortaya konulamamış olması oluşturmaktadır. Çalışmanın ortaya çıkardığı önemli sonuçlardan birisi de kamu denetim sisteminin; gerek görev ve yetki tanımlamaları gibi alanlardaki

tasarım sorunları gerekse görevli birimlerin uygulamalarında izlenen yöntem ve süreçlerdeki yaşanan sorunlar nedeniyle etkinlikten uzak ve ciddi bir zafiyet alanı oluşturduğuna ilişkindir. Kazalar irdelendiğinde etkin bir denetim sisteminin olmaması ve/veya denetim yetersizliğinden beslenen/kaynaklanan sorunlar/nedenler öne çıkmaktadır. Maden işletmeleri iş sağlığı ve güvenliği yönünden Çalışma Bakanlığı İş Teftiş Kurulu, proje uygulamaları ve iş güvenliği yönünden Enerji Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) tarafından denetlenmektedir. Denetim birimleri arasında işbirliği/koordinasyonun bulunmadığı, ilgili kurumların bünyesindeki denetim birimlerinin, aynı alan ve mevzuda bazen birbirinden farklı idari işlem ve tasarruflarda bulunduğu, bazı maden ocakları uzun süre denetlenmemişken bazı ocakların birkaç gün arayla farklı iki kurumca denetlenebildiği, işletmelerle ilgili güncel veri tabanları bulunmadığından kapalı ocakların denetim programlarına alınabildiği, iş sağlığı ve güvenliği sahasında çok başlılık olarak nitelendirilebilecek bu durumun uygulamada mükerrer veya çelişkili raporun ortaya çıkmasına veya kararların alınmasına yol açabildiği görülmüştür.

- Kazaların nedenleri arasında eğitim eksikliği önemli etkenlerden birisi olarak ortaya çıkmaktadır. Yürütülen çalışmada; madencilik sektöründe istihdam edilen işçilere yeterli mesleki eğitimin verilmemesi; bu doğrultuda gerekli alt yapının oluşturulmaması; iş sağlığı ve güvenliği bakımından en riskli sektörler arasında yer alan maden ocaklarında eğitim seviyesi nispeten düşük işçilerin çalıştırıldığı ve işbaşı eğitimi ve hizmet içi eğitim şartının mevzuatta öngörüldüğü ölçüde yerine getirilmediği; işverenlerce eğitimin zaman kaybı ve gereksiz yere katlanılan bir maliyet olarak algılandığı görülmüştür.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yeraltı maden işçilerine yönelik oluşturulan eğitim müfredatının bir an önce uygulama-

ya konulması için gerekli şartların hazırlanması, maden işletmelerinde yapılan denetimlerde işçilere gerekli eğitimin verilip verilmemesinin dikkate alınması ve eğitim verilmeyen işçilerin yeraltı maden ocaklarında işe başlatılmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

- Ayrıca, maden mühendisliği bölümlerinin öğrenci kontenjanlarının ülkenin ihtiyaçları göz önüne alınarak belirlenmesi, maden mühendisliği eğitiminin asgari gerekliliklerinin tespit edilerek eğitim kurumlarının buna göre düzenlenip teçhiz edilmesi ve mühendislik öğrencilerinin staj gibi sorunlarının çözülmesi önemli görülmektedir.

- Etkin bir "iş sağlığı ve güvenliği risk yönetim kültürü" için, işletmedeki herkesin bunu benimsemesi/içselleştirmesi, tehlikeli durumlarda yapılması gerekenlerin refleks haline dönüştürülmesi, tehlikelerin ve risklerin tanınması ve kontrol edilmesi önemlidir. Kültürel değişim uzun, sabırlı ve sistemli çabaların sonucu olduğundan, bilinçli ve öğretilmiş bir davranışa dönüşen bir iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşması, istenilen kültürel anlayış ve davranış alışkanlıklarının benimsenmesi ve yerleşmesi için mesleki eğitim başta olmak üzere, her türlü bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları, sektörün bütün paydaşlarının (kamu hizmet birimleri, üniversiteler, meslek odaları, sendikalar gibi sivil toplum kuruluşları) ortak gayreti ile yürütülmelidir.

- Ülkemizde, diğer bir çok alanda olduğu gibi, madencilik sektörü işletmelerinin sayısı, türü (yeraltı/yerüstü) ve çeşidi (kömür/metal/diğer) ile iş sağlığı ve güvenliği alanında da istatistiki veri sorunu yaşanmaktadır. Maden İşleri Genel Müdürlüğü kayıtları yeterince sistematik olmadığından maden işletmelerini kapsamadığı, yani kayıtların yetersiz/eksik olduğu anlaşılmıştır. Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen ruhsatların kayıtlarının "saha" bazında yapıldığı, işletme/ocak bazında kayıt tutulmadığı, bir ruhsat sahasında ruhsat sahibi veya başkası (rodövensçi) tarafından işletilen

birden fazla maden ocağı bulunması halinde kayıtların bunları içerecek şekilde tutulmadığı, bu nedenle halihazırda faal maden ocaklarının sayısı, madenin çeşidi (kömür, metal, mermer vb.), ocak işletmesinin türü (yeraltı, yerüstü) konularının sağlıklı/gerçeğe uygun olarak bilinemediği müşahede edilmiştir. Dolayısıyla bu konuda politika üretme, değerlendirme, planlama yapma, karar alma ve denetleme gibi önemli hususlar güncel ve güvenilir verilere dayandırılmamaktadır.

- Aynı şekilde, ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği konusunda da karar alıcılara istatistiki bilgi sağlayacak iyi işleyen bir veri tabanı mevcut olmayıp, bu bakımdan kurumsal hafıza oluşturulamamıştır. Somut bir değerlendirme yapabilmek için iş kazası ve meslek hastalıkları ile ilgili ölçülebilir hedeflerin konulması gerekmektedir. Ancak konuyla ilgili istatistiklerin yayınlanmasındaki gecikme ve verilerin güvenilirliği sorunları nedeniyle

bu tür hedeflerin konulmasında ve değerlendirilmesinde zorluklar yaşanmaktadır.”

Yukarıdaki tespitler, eksikleriyle birlikte madencilik sektöründeki gerçekleri vurgulamaktadır. Madencilik sektöründe iş kazalarının yaşanmaması için Odamızın da görüşlerinin dikkate alındığı çalışmaların, tüm sektör bileşenleriyle birlikte uygulanması oldukça önemlidir. Siyasi iktidarın, devletin en yüksek makamının raporunu dikkate alarak gerekenleri yapacağını umuyoruz. Bu değerlendirmeler ışığında maden kazalarında yaşamını kaybeden maden mühendislerini ve tüm maden emekçilerini bir kez daha saygıyla anıyoruz.

**TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
3 Temmuz 2011, Ankara**

SİVAS KATLIAMINI UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ

Bundan 18 yıl önce, 2 Temmuz 1993 günü Madımak Otelinde aydınlık yüzlü insanlarımız yakılarak katledilirken, emekten ve demokrasiden yana fikirler de yok edilmek istenmiştir. Sivas katliamı, emekçi sınıfların baskısız ve sömürsüz bir dünya kurma mücadelesini sindirmek ve yok etmek amacıyla, gerici-faşist zihniyetin planlı ve programlı bir şekilde devreye soktuğu kanlı provokasyonlardan biridir. Toplumsal belleğimizde derin bir yara bırakan Sivas katliamı, geçen zaman içerisinde unutturulmak istenmiş ancak tüm çabalara rağmen unutturulamamıştır. Sivas katliamının izinden gidenler, unutturamadıkları katliamı bu defa aklamaya çalışmaktadır. Şeriatçı-faşist güçler eliyle gerçekleştirilen bu katliam, geçtiğimiz

günlerde yandaş basın tarafından aklanmaya çalışılmıştır.

Sivas katliamı aklanamaz. Bu katliamı planlayan, destekleyen ve besleyen zihniyetle yüzleşilmediği sürece, katliamın sorumluları açığa çıkarılmadığı sürece, sorumluları saklayan ve koruyanlar hesap vermediği sürece bu yara kanamaya devam edecektir.

Sivas katliamını lanetliyor, yurtsever düşüncenin taşıyıcısı olan bu insanlarımızı saygı ve sevgiyle anıyoruz.

**TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
2 Temmuz 2011, Ankara**

TEOMAN ÖZTÜRK ÖLÜMÜNÜN 17. YILINDA ANILDI

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 1973-1980 yılları arasında başkanlığını yapan TMMOB'nin bugünkü toplumcu çizgisine sahip olmasında önemli payı bulunan Teoman Öztürk ölümünün 17. yılında anıldı.

Teoman Öztürk için ilk anma etkinliği Karşıyaka'da ki anıt mezarı başında yapıldı. Teoman Öztürk'ün ailesi, mücadele arkadaşları TMMOB ve Oda yöneticileri ile çok sayıda TMMOB üyesinin katıldığı etkinlikte Öztürk ve yaşamını yitiren meslektaşları, arkadaşları için bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, anıt mezar başında Teoman Öztürk'ün TMMOB Genel Kurullarındaki konuşmalarından alıntılar yaparak, TMMOB'ye yönelik artan saldırılara karşı dik duruşta Teoman

Öztürk zamanından gelen mücadele geleneğinin önemini vurguladı.

Anıt mezar başında Öztürk'ün arkadaşları Ali Açıkan, Arif Şentek, Ahmet Demirtaş ve Hüseyin Yeşil ile kızı Elif Öztürk de kısa birer konuşma yaptılar.

Öztürk için ikinci anma İMO Teoman Öztürk Salonu'nda gerçekleştirildi. Yaşamını yitirenler için 1 dakikalık saygı duruşu ve Teoman Öztürk hakkında kısa film gösterimi sonrası TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı tarafından bir konuşma yapıldı. Soğancı, Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve bu bakanlık bünyesinde oluşturulan Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü ile TMMOB'ye yönelik yapılmak istenen değişiklikler hakkında TMMOB görüşlerini dile getirdi.

Türkiye'nin yeniden şekillendirildiğini, yaratılan kavram kargaşası ve kuru gü-rültü içinde tüm insanları ve zamanları kapsayan evrensel hak ve taleplerin, yerini çoğunluğun hak ve taleplerine bıraktığını söyleyen Soğancı, "Bu çoğunlukçu anlayış, ülkeyi, çoğunluğun desteğini arkasına alanın, bunu bir kez sağladıktan sonra hak ve taleplerin sınırını da kendisinin çizmeye başladığı baskıcı bir rejime doğru sürüklüyor. İleri demokrasi bir yana, olağan demokrasilerde yeri olmayan tersi bir süreç işlemektedir" dedi.

AKP iktidarının, torba yasaların içine yerleştirilen korsan maddelerle, halkın haberdar edilmesi bir yana, ilgili kurum ve kuruluşların dikkatlerinden kaçırarak, toplum ve ülkenin kaderine etkide bulunabilecek önemli kararları yasalaştırdığını anlatan Soğancı şöyle devam etti:

"Bütün bunlar bazen, yasama meclisi

üyelerinin dahi bilgisi dışında olup bitmektedir. Kapalı ortamlarda, son derece sınırlı, dar gruplarca biçimlendirilen ve gözlerden kaçırılarak yasalaştırılan bu önemli kararlardan ilgili kurumlar ancak uygulama esnasında haberdar olmakta, ardından itirazlar, sonucu bitmek tükenmek bilmeyen dava süreçleri başlamaktadır. Hak kayıplarını giderme mücadelesi, kurum ve kuruluşların mesaisini, enerjisini büyük ölçüde yutmaktadır. Nitekim TBMM'den en son geçen 'Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu' tam da bu kötü niyetle kotarılmıştır. Hükümet, seçimlerden önce bu yetki kanununa dayanarak 11 Kanun Hükmünde Kararname yayımlamış, seçimlerden sonra ise birini yürürlükten kaldırıp iki Kanun Hükmün-

de Kararname daha yayımlamıştır. Yani 13 adet kanunun içeriğinden ne TBMM ne de toplum haberdardır. Bu 13 KHK çerçevesinde bakanlıkların görev ve yetkilerinde değişikliklerle merkezi yönetimde esaslı değişiklikler yapılmıştır. 3 Haziran 2011 tarihinde Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı kurulmuş, 4 Temmuz 2011 tarihinde ise bu bakanlık yeniden parçalamış ve mühendislik ve mimarlık mesleği ile yakından ilgili olan iki bakanlık ihdas edilmiştir."

Tüm bu bakanlıklarla kamu yönetiminin yeniden şekillendirildiği belirten Soğancı, siyasi partilerin, üniversitelerin, aydınların konuya ilişkin suskun kalmasından üzüntü duyduğunu dile getirdi.

Soğancı'nın konuşmasından sonra **"Genel Seçim Sonuçları, Kanun Hükmünde Kararnameler, Görevlerimiz"** konulu forum düzenlendi. Forum kapsamında sırasıyla Mehmet Besleme (KMO), Levent Darı (İMO), Ali Ekber Çakar (MMO), Murat Taşdemir (ÇMO), Mehmet Torun (MADENMO), Hakkı Atıl (JMO), İyigün Pulat (OMO), Erdal Apaçık (EMO), Nilgün Ercan (KMO), Necmi Ergin (MADENMO), Ahmet Demirtaş (OMO), Haydar İlker (JMO), Emin Kora-maz (MMO) söz aldılar.

Etkinlik Ahu Sağlam konseriyle sona erdi.

SAYIN ÜYEMİZ

Daha etkin ve güçlü bir oda için üyelik aidatlarınızı düzenli ödeyiniz. Gecikmiş aidat borçlarınız için kredi kartınızdan ödeme yapabilirsiniz. Borçlarınızı taksitlendirebilirsiniz.

BANKA HESAP NUMARALARIMIZ

T. İş Bankası - Meşrutiyet Şubesi

IBAN: TR430006400000142130008120

Ziraat Bankası - Kızılay Şubesi

IBAN: TR190001000685390090315001

Posta Çeki Hesap No: 86665

“İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ GÖREV, YETKİ, SORUMLULUK VE EĞİTİMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİĞE” GEÇİCİ BİR MADDE EKLENMESİNE İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ BAKANLIĞA YOLLANDI

“İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğe” geçici bir madde eklenmesine ilişkin değişiklik önerisi konusundaki görüş istemi üzerine TMMOB’nin görüşü 31 Mayıs 2011 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na gönderildi. Bakanlığa gönderilen metin aşağıdadır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü’ne ANKARA

İlgi: 20.05.2011 tarih ve B.13.0.İSG.0.00.00.00/010.03/3093 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, “İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğe” geçici bir madde eklenmesine ilişkin değişiklik önerisi konusunda görüş istenmektedir.

Bildiğiniz üzere, değişikliğe konu 27.11.2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik” Birliğimizin görüşleri ve itirazları dikkate alınmadan yayımlanmıştır. Dava konusu olan ve birçok sakıncaları içeren yönetmeliğin geçici madde ile güncel sorunları çözme yaklaşımı ile, uzun dönemde bilimsel ve kalıcı çözüm yollarını kapattığını ifade etmek isteriz.

Tüm bu olumsuzluklara karşın, “Geçici Maddenin” aşağıdaki şekilde düzenlenmesi halinde uygulamaya katkı koyacağını düşünmekteyiz. Aksi halde, Birliğimizden görüş istenmesinin usulü bir eksikliği gidermek yönünde bir yaklaşım olduğundan kuşku duymayacağız.

“Geçici Madde 5- (1) Kamu veya özel sektörde;

a) En az beş yıl iş güvenliği alanında çalışmış olan ve bunu belgeleyen mühendis ve mimarlar sınavda başarılı olmaları durumunda (A) sınıfı,

b) En az 3 yıl iş güvenliği alanında çalışmış olan ve bunu belgeleyen mühendis ve mimarlar sınavda başarılı olmaları durumunda (B) sınıfı,

İş güvenliği mühendisi belgesi almaya hak kazanırlar.

(2) Sınava gireceklerin yeterliliği ve sınav değerlendirmesi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin de temsil edileceği Komisyonca karara bağlanır.

(3) Belge almak isteyenler, Bakanlığa altı ay içinde özel sektörde ücretli çalışan ve kendi nam ve hesabına çalışan mühendis ve mimarların odaya üyelik kayıt belgesi ile yazılı başvuruları halinde sınava çağrılırlar. İsteklilere iki sınav hakkı tanınır.”

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

N.Hakan GENÇ
Genel Sekreter

TMMOB, DEMOKRASİ KURULTAYI TAKVİMİ İŞLİYOR...

Türkiye'nin farklı bölgelerinden 20 ilde gerçekleştirilen yerel kurultaylarla tamamlandı.

İlki 1998 yılında gerçekleştirilen TMMOB Demokrasi Kurultayı'nın ikincisi Aralık ayında Ankara'da düzenlenecek. TMMOB 41. Dönem Genel Kurul kararı ile yapılması kararlaştırılan Demokrasi Kurultayı öncesi İKK'ların bulunduğu 20 ilde yerel kurultaylar gerçekleştirildi.

Demokrasi, temel ilkeler, insan hakları, çalışma yaşamı, demokrasinin ekonomisi, doğal kaynaklar ve çevre, Kürt sorunu ve kadın sorunu konularının ele alındığı yerel kurultaylar, Türkiye'nin farklı bölgelerinden 20 ilde geniş katılımı konunun TMMOB ortamında tüm yönleriyle tartışılmasına zemin yarattı.

Yerel kurultaylarda kabul edilen karar önerileri Düzenleme Kurulu tarafından birleştirilecek ve merkezi kurultaya taşınacak.

YEREL KURULTAY	TARİH	TOPLAM
ADANA	18 Haziran 2011	135
ANKARA	10-11 Eylül 2011	506
ANTALYA	13 Mayıs 2011	67
BALIKESİR	14 Mayıs 2011	28
BATMAN	7 Mayıs 2011	165
BODRUM	7 Mayıs 2011	26
BURSA	24 Eylül 2011	65
DENİZLİ	7-8 Mayıs 2011	99
DIYARBAKIR	16 Nisan 2011	198
ESKİŞEHİR	28 Mayıs 2011	94
GAZİANTEP	27 Nisan 2011	79
HATAY	21-22 Mayıs 2011	109
İSTANBUL	14 Mayıs 2011/10 Eylül 2011	197
İZMİR	7 Mayıs 2011	179
KOCAELİ	25 Haziran 2011	40
MERSİN	10 Eylül 2011	61
MUĞLA	30 Nisan 2011	84
ŞANLIURFA	28 Mayıs 2011	68
VAN	10 Temmuz 2011	37
ZONGULDAK	16 Nisan 2011	48
TOPLAM		1644

ŞİLİ'DE MADEN İŞÇİLERİ GREVDE

Şili'deki 47 bin maden işçisi grevde. Dünyanın en büyük bakır madeni işletmecisi Codelco'nun özelleştirilmesi işçileri sokağa döktü. Polis, Başkent Santiago'da yürüyüş yapmak isteyen işçilere gözyaşartıcı gaz ve tazyikli su ile müdahale etti.

Dünyanın en büyük bakır madeni işletmecisi Codelco'nun 47 bin işçisi, 18 yıl aradan sonra genel grevde. 24 saat sürecek grev Codelco'nun tüm madenleri ve eğitim tesislerinde gerçekleşiyor.

Şirketin özelleştirilmesi ve işten çıkartmaları protesto eden maden işçileri

Başkent Santiago'da hükümeti protesto etti. Kentinana meydanına doğru yürüyüşe geçmek isteyen işçilere polis gözyaşartıcı gaz ve tazyikli su ile müdahale etti.

Geçen yıl da, Codelco'ya taşeronluk yapan San Jose madeninde göçük meydana gelmiş, 33 işçi yerin 700 metre altında iki ayı aşkın bir süre mahsur kalmıştı. O dönemde gündemde olan özelleştirme kararı, dünya medyasının dikkatini kurtarma faaliyetine vermesi nedeniyle ertelenmişti.

TEMMUZ 2011

ÇANKIRI'DA BİR TUZ MADENİ

Çankırı Tuz Madeni, Hititler zamanından beri kullanıldığı tahmin edilen Türkiye'nin en büyük kaya tuzu rezervidir. Çankırı'nın 20 km. doğusunda bulunan Tuz Madeni, yaklaşık 14-15 metre genişliğinde ve 10-11 metre yüksekliğinde birçok galeriden meydana gelmiş büyük bir yeraltı işletmesidir. Oda - topuk yöntemiyle üretim yapılan işletmede üretimde patlayıcı madde kullanılmaktadır. Yeraltı açıklığı 10 km. olup, bunun 2 kilometresi aktif olarak kullanılmaktadır. Yeraltındaki galerilerde ortalama hava sıcaklığı yaz kış 15-17 derecelerde olmaktadır. Günlük üretim kapasitesi 500 ton, yıllık üretim kapasitesi 150.000 tondur. Bu miktar

talebe bağlı olarak artırılabilir. Üretilen kaya tuzları rafinasyon amacı ile Çankırı'da bulunan rafine tuz fabrikalarına, buzlanmayı önlemek amacıyla Karayollarına ve Belediyelere verilmektedir. Ayrıca pek çok ülkeye de ihracat yapılmaktadır. 2003 yılına kadar Tekel Genel Müdürlüğü tarafından işletilen tuz madeni bu tarihte özelleştirilmiştir. % 88 NaCl tenörlü yatakta, görünür tuz rezervi 850 milyon tondur. Muhtemel rezervin ise 1.7 milyar ton olduğu tahmin edilmektedir.

Yeraltında; Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü öğretim üyesi ve öğrencileri tarafından gerçekleştirilmiş çalışmanın ürünleri olan tuz heykelleri sergilenmektedir. Yeraltı işletmesinde 200 yıldır bozulmadan duran eşek cesedi, MTA müzesine götürülmüş, fakat ceset bozulmaya başladığında yine eski doğal ortamına bırakılmıştır. Ona eşlik eden bir de arkadaşı var, sanki koşarken bir anda donmuş gibi duran beyaz tüylü bir tavşan, o da aynı yerde küçük bir camekan içinde bozulmadan sergilenmektedir.

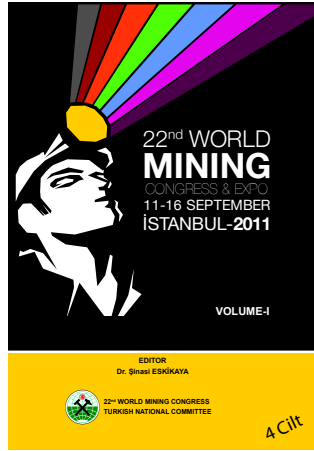
EKİNBASI DEMİR CEVHER YATAĞI İŞLETMEYE ALINDI

Yatırıma Ekim 2009'da başlanan Divriği ERMADEN Ekinbaşı Demir Cevheri Yeraltı İşletmesi 10 Eylül 2011 tarihinde devreye alındı ve 33.066.828 TL harcanarak tamamlandı. Böylece ERMADEN'e Ekinbaşı Ocağı'nın katılımıyla 4 yıl olan rezerv ömrü 6 yıla uzatıldı.

İşletmede 2011 yılı içerisinde 200,000 ton, 2012 Yılında 885,000 ton, diğer yıllarda her yıl için 1,000,000 ton ve son yıl olan 2017 yılında da 306,000 ton olmak üzere toplam 5,391,000 ton mançetir cevher üretimi planlandı.

ERMADEN Ekinbaşı Yeraltı İşletmesinde üretim, İTÜ'nün projesine uygun Ara Katlı göçertme yöntemi ile cevher üretimi yapılacak. Sivas Divriği'de bulunan ERDEMİR Grup Şirketleri'nden ERMADEN Tesisi'nin cevher ihtiyacını karşılamakta olan ocaklarda kalan cevher miktarı 9,8 milyon ton olup işletme ömrü yaklaşık 4 yıl olarak hesaplandı. ERMADEN Ekinbaşı Yeraltı İşletmesi'nin devreye alınmasıyla birlikte 5,4 milyon ton işletilebilir rezerv, peletleme tesisinin ihtiyacı olan hammadde miktarını 15,2 milyon tona çıkarmakta olup, tesisin ömrü 6 yıl olacak...

YENİ YAYINLAR

NANOMİNERALLER

Doç. Dr. Öner Yusuf TORAMAN
Maden Yüksek Mühendisi

Nano-teknoloji, 1-100 nanometre (1 nm=10⁻⁹ m) boyutlarındaki bilimsel ve teknolojik uygulamaları kapsamakta olup nanometre ölçeğindeki fiziksel, kimyasal ve biyolojik olayların anlaşılması, kontrolü ve üretimi amacıyla, fonksiyonel materyallerin, cihazların ve sistemlerin geliştirilmesidir.

Nanomineraller, güçlü ve plastik yapıları, aşınma ve korozyona karşı dayanımları sebebiyle kimyasal, fiziksel ve mekanik özellikleri iyileştirir. Özellikle metalik olmayan minerallerin moleküler yapılarından dolayı ve nanoteknoloji dünyasının hızla gelişmesiyle birlikte nano-ölçekli mineraller ve bunların farklı uygulamaları ortaya konulmaktadır (Tablo 1). Bu tür minerallerin temel özellikleri şu şekildedir:

1-Ortalama tane boyutu: 100 nm'den daha az

2-Özgül yüzey alanı

- NanoCalc: 50 m²/g; (mikronize kalsit (GCC) ile kıyaslandığında- <5 m²/g)
- NanoTalc: 270 m²/g; (mikronize talk ile kıyaslandığında- <5 m²/g)

3- Mineraldeki nano-gözenek çapı

- Zeolit: 0.3-0.7 nm
- Diyatomit: 5-10 nm
- Halloysit: 20-30 nm

İlgi çeken nanominerallerin başında 0.3-30 nm boyutlu doğal nano-gözenekler içeren zeolit, diyatomit ve halloysit gibi mineraller gelmektedir.

Tablo 1. Nano-ölçekli minerallerin farklı uygulamaları

Mineral türü	Bilinen uygulamalar
Smektitler * (sentetik –laponit-dahil)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plastik, boya ve kauçukta dolgu maddesi ▪ Alev geciktiriciler ▪ Ambalaj malzemelerinde dolgu maddesi (gaz ve koku önleyici) ▪ Kozmetik
Halloysitler**	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nanokompozit*** ve boya için dolgu maddesi ▪ Hayvan yemi katkısı ▪ Eczacılık ▪ Katalizör
Zeolitler (doğal/sentetik)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koku önleme ve kontrol ▪ Elektronik aygıtlar ▪ Pigmentlerin kapsüllenmesi ▪ Gaz algılayıcı ekipmanlar
Karbonatlar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plastik, boya ve kauçuk dolgu maddesi ▪ Gıda ve ilaç formülasyonları ▪ Kozmetik (anti-aging)
Talk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plastik, boya ve kauçukta dolgu maddesi ▪ Kozmetik ve eczacılıkta dolgu maddesi
Vermikülit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kauçukta (spor malzemeleri) dolgu maddesi
Apatit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kemik ve diş kaplamaları
Silis	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dolgu (kauçuk) maddesi ▪ Mikro-elektronik cihazlar, malzeme yüzey kaplama

Metaller/metal oksitler (Ag, Au/TiO ₂ , ZnO, ZrO ₂ , Al ₂ O ₃ , Fe-oksitler)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Anti-mikrobiyolojik kaplamalar, kemik kaplama, UV-koruma ▪ Parlaticılar ▪ Ambalaj malzemelerin için kaplama ▪ Elektronik cihazlar ▪ Gaz algılayıcı ekipmanlar
---	---

* Smektit grubu mineraller: Montmorillonit, Baydellit, Nontronit, Hektorit, Saponit, Savkonit

** Halloysit mineralleri: sulu halloysit, meta halloysit (susuz)

*** Nano boyutlara getirilmiş olan inorganik bir maddenin (kil) organik bir matriksi (polimer) içerisinde homojen olarak dağıtılmasıyla elde edilen malzeme

Nanokiller

Tabakalı silikat minerallerin nano-partikülleridir. Kimyasal bileşimlerine ve morfolojilerine göre şu şekilde sınıflandırılabilir:

- montmorillonit
- bentonit
- kaolinit
- hektorit ve
- halloysit

Tablo 2. Bazı nano killerin oluşum mekanizmaları

	Kimyasal Bileşimi	Oluşumu
Montmorillonit	A12O3 • 2SiO2 • H2O • nH2O	Bazik plajiyoklazın ortaç bozunma ürünü olan montmorillonit, ayrışmanın ileri safhalarında kaolinite geçer.
Bentonit	(Na,Ca) (Al,Mg) 6(Si ₄ O ₁₀) 3(OH) 6 .n H ₂ O	Ana mineral olarak smektit grubu minerallerden oluşan içinde kolloidal silis bulunan ve camsal magmatik kayaçların, genellikle volkanik kül ve küflerin kimyasal ayrışmasına bağlı olarak devitrifikasyonu sonucu oluşmuştur
Kaolinit	2H2O • A12O3 • 2SiO2	Birincil kaolin yatakları, feldispatların veya diğer alüminyum silikat içeren kayaçların alterasyonu ile yerinde; ikincil kaolin yatakları ise birincil oluşan kaolinin zamanla su ile taşınıp daha uzak bölgelerde yeniden çökmesiyle (sedimentasyon) oluşmuşlardır.
Hektorit		Montmorillonitte Al Mg ile yer değiştirdiği zaman hektorit meydana gelir. Hektorit aynı zamanda lityum da ihtiva eder.
Halloysit	A12O3 • 2SiO2 • 4H2O	Feldispatların veya diğer alüminyum silikat minerallerinin hidrotermal alterasyonu ile oluşur. Kaolinit ile birlikte bulunur. Halloysit 60° C de suyunu kaybetmekle metahalloyisite dönüşür.

Nano-silis; yarı iletken silikonlar, optik fiberler ve güneş pilleri için *DC Chem (Kore)* firması tarafından üretilmektedir. Yine, Avustralya'da araştırmacılar tarafından gaz ayırma için mikro-gözenekli silika membranlar, yakıt hücresi uygulamaları ve H₂ üretimi için membran reaktörler üzerinde çalışmalar yürütmektedirler. Silis esaslı nano mineraller (diatomit gibi) özellikle elektronik sanayiinde önemli bir rol oynayacaktır.

Karbonatlar; Farklı karbonat yatakları kullanılabilir. Kalite karbonat minerallerin içeriği, demir ve ağır metal içerikleri belirler. En ilgi çekici malzeme kalsittir. Daha yüksek yüzey alanı ve daha ince tane boyutu boya, pigment ve polimerlerin performansını artır. Arabalarda, sakız, mürekkep ve çeşitli kauçuk aksamalarda dolgu maddesi olarak kullanılır.

Zeolitler; Klinoptilolit, mordenit ve şabazitce zengin farklı zeolit yatakları kullanılır. Kalitede eşlik eden minerallerdeki (kil mineralleri, serbest kristalin silis, feldspat) eser ve ağır metal içeriği ile dioksin/furan içeriği esas alınmalıdır. Farklı uygulamalar için nano-gözenek oluşturmak amacıyla özel ısı işlem gerekebilir.

Halloysitler (doğal alüminyum silikat); Yeni Zelanda'daki yatakların yanı sıra ülkemizdeki yataklar da kullanılabilir niteliktedir. Kaliteyi halloysit tüplerin türü, alunit, serbest silis içeriği, demir içeriği ve özellikle ağır metal içeriği belirler. Doğal nano-ölçekli kil mineralleri olarak halloysitler çok farklı yeni uygulamalara (kozmetik, polimer, plastik vs.) imkan vermektedir.

Smektitler; Farklı yataklardan elde edilebilir. Seçim için temel kriter serbest kristalin silis, demir ve dioksin/furan içeriğidir.

Nano-ölçekli bentonit; daha hafif, daha güçlü ve ısıya daha dayanıklı olması için plastikte dolgu olarak kullanılır.

Nano-ölçekli talk; Aşınmalara, darbelere ve korozyona dayanım için akrilik, poliüretan, epoksi ve polyester dahil çeşitli kaplama formülasyonlarına ilave edilebilir.

Çinko oksit; Koruyucu güneş kremi ve kozmetikte kullanılır, ultraviyole (UV) ışınları absorbe etme özelliği tekstilde kullanımına imkan vermektedir.

Titan; Özellikle boya üretiminde kullanılmakta olup, ayrıca anti-bakteriyel özellikleri bulunmaktadır.

Nano-mineral uygulamalarındaki en son gelişmeler Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tablo 3. Nano-mineral uygulamalarındaki son gelişmeler

Mineral türü	Ar-Ge çalışmaları
Nanometaller	<ul style="list-style-type: none"> Tümör terapisi Anti-mikrobiyolojik kaplamalar Nano taşıyıcı Elektronik çipler Tekstil fiberler için kaplama
Smektitler	<ul style="list-style-type: none"> İlaç formülasyonları (bakteri infeksiyonlarını önlemek için) Kozmetik ürünler Eser elementler için taşıyıcı Lityum-iyon bataryalarında elektrolit
Zeolitler	<ul style="list-style-type: none"> Medikal cihazlar Yeni renklerin geliştirilmesi Eser elementler için taşıyıcı Biyoteknolojik proseslerde gaz adsorpsiyonu

Halloysitler	<ul style="list-style-type: none"> • Boya ve kağıt için dolgu maddesi • Radyofrekans koruyucu • Biomedikal uygulamalar • Polimer esaslı formülasyonlar • Hayvanlar için medikal cihazlar
--------------	---

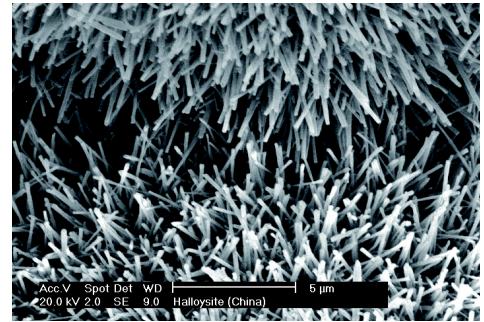
- Doğal nano-ölçekli mineraller yanında çok ince öğütme teknolojileri ile (karıştırmalı değirmenler, yörüngesel bilyalı değirmenler gibi) başta kalsiyum karbonat olmak üzere, talk, mika, kaolin ve wollastonit gibi geleneksel mineral ürünler 500 nm'den daha ince boyutlara indirilebilmektedir. Kuru öğütmede bu değer >200 nm'ye yaş öğütmede ise >10 nm'ye inilebilmektedir.
- Nano mineral uygulamalarında kalsit başta olmak üzere talk, halloysit, özel killer ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır (örneğin halloysitin moleküler elek veya katalizör taşıyıcısı olarak kullanımı gibi)
- Benzer şekilde olivin, zeolit, huntit, hidromanyezit, talk, nadir toprak mineralleri, pirofillit, metakaolen, mikrosilika, nefelinli siyenit, disten vb. kaynakların daha etkin kullanılması için araştırmalar yapılmalıdır.

Kaynaklar

1. J. Schomburg, Knowing nanominerals, Industrial Mineral (IM), Nov. 2007, 72-74.
2. Y.Colton, Patenting nanominerals, Industrial Mineral (IM), Nov. 2007, 92-95.
- 3.M.Brace, Nanominerals aim big, Industrial Mineral (IM), Nov. 2007, 46-49.
- 4.M.F.Hochella, S.K.Lower, P.A. Maurice, R.L.Penn, N.Sahai, D.L.Sparks, B.S.Twinning, Nanominerals, Mineral nanoparticles, and earth systems, Science, Vol.319, 21 March 2008, 1631-1635.

Zeolit minerali

Halloysitin TEM görüntüsü

HERKES KENDİ KULLANDIĞI ELEKTRİĞİ ÜRETEBİLECEK

Turhan DEMİRBAŞ
Maden Mühendisi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 3 Aralık 2010 tarih ve 27774 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönet-

melik" ile 500KW kurulu güce kadar elektrik üretimi lisans kapsamı dışına çıkarıldı.

Kurulu gücü azami 500 KW olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyetlerinde, gerçek ve tüzel kişilerin, lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf tutulmaktadır. Bu yönetmelik kapsamında üretilen enerjinin önceliği kendi ihtiyacının karşılanmasını esas almaktadır.

Düzenlemeye göre, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı, kurulu gücü azami 500 kilovatlık üretim tesisi ile mikro kojenerasyon tesisi kuran gerçek ve tüzel kişiler, lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf tutuldu, bu tüzel kişilerin ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisinin sisteme verilmesine imkân sağlanmıştır.

Düzenlemeye göre, tesis kuracak gerçek veya tüzel kişi, üretim tesisinin kurulacağı yerin kullanım hakkına sahip olduğuna, rüzgâr ve güneş hariç olmak üzere kaynağın kullanım hakkına sahip olduğuna, kojenerasyon tesisleri için tesis verimliliğine ilişkin bilgiler ve bağlantı başvuru formu ile birlikte bölgesindeki dağıtım şirketine başvuracak.

Kojenerasyon kelime olarak "Combined Generation" terimlerinin kısaltılmasından

oluşmuştur. Isı ve elektriğin birlikte üretildiği "birleşik üretim" anlamına gelmektedir. Aynı yakıt kaynağından daha fazla kullanılabilir enerji açığa çıkarttığı için tek amaçlı üretim sistemlerinden daha verimlidirler. Verimli olmasının yanında egzoz gazlarını da değerlendirdiğinden CO2 emisyonu azalır.

Kojenerasyonun tercih edilme nedenleri başlıca aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- ✓ Kullanılabilir elektrik ve ısının aynı tesiste birlikte üretilmesine olanak vermesi
- ✓ Enerji tasarrufu sağlaması
- ✓ Üretimin, tüketimin olduğu yerde yapılmasıyla şebeke kayıplarının azaltılması
- ✓ Zararlı gazların salınım azaltılmasına katkı
- ✓ Arz güvenliğinin sağlanmasına katkı
- ✓ Enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasına katkı

Sistem; AVM, hastanelerde, havaalanlarında, otellerde ve üniversitelerde uygulamaya girmeye başlandı. Sonraları büyük sitelerde de uygulanabilecektir.

Ülkemizde, Güneş enerjisi elde edebileceğimiz güneşimiz boldur. Üç tarafı denizlerle çevrili olduğu için Rüzgâr da çoktur. Almanya Güneş Enerjisine çok miktarda teşvik vermektedir. Lakin Güneş Enerjisinden yoksundur. En güneşli yeri Artvin- Hopa kadardır. Burası da Türkiye'nin en az güneş alan yerimizdir. Enerji bakanlığı Enerji hatlarının eskiliğinden şikâyet etmekle birlikte, büyük nükleer enerjiye ve ithal yakıt ile elektrik üretecek güç ünitelerine geçit vererek kendi ile çelişmektedir. Yapılacak iş insanların kendi enerjisini kendisi üretmesidir.

TÜNEL AÇMA ÇALIŞMALARINDA MADEN MÜHENDİSİ'NİN ÖNEMİ

Tünel açma faaliyetlerinde yapılan işlemlerde maden mühendisleri görev alabildiği gibi değişik disiplinlerden mühendislerde görev alabilmektedir. Maden mühendislerinin tünel açma çalışmalarında önemi büyüktür. Tünel çalışmalarını kazı ve tahkimat olmak üzere 2 ana aşamaya ayırabiliriz. Birinci aşama klasik kazı veya mekanize kazı şeklinde yapılmaktadır. Klasik kazı işlemlerinde hidrolik çekiç ya da delme patlatma işlemleri ile gevşetilen zemin yükleyici makineler ile yüklenmekte ve nakliye araçları nakledilmektedir. Mekanize kazı iki şekilde yapılabilir. Birincisi kısmi kesitli tünel açma makineleri ile ikincisi ise tam kesit tünel açma makineleri (TBM) ile yapılabilmektedir. Maden mühendisliği eğitiminde maden makineleri ve delme patlatma dersleri temel ders olarak verilmektedir. Nakliye ve yükleme ile ilgili ise birçok ders verilmektedir. Tünelcililiğin ikinci aşaması olan tahkimat işlemleri tamamen ve yalnızca maden mühendisliği eğitim konularına girmektedir. Tahkimat dersi sadece maden mühendisliği bölümlerinde temel ders olarak verilmektedir. Bunun yanında tünel açma işlemlerinde diğer önemli bir husus ise emniyet tedbirleridir. Ül-

Kenan Oğul

Maden Yüksek Mühendisi

Yrd. Doç. Dr. İsmail TOPAL

Maden Yüksek Mühendisi

kemizde açılmakta olan birçok tünelde linyit ve turba damarları kesilmektedir. Bu bölgelerde metan gazı tespit edilmiştir. Bunun yanında pek çok tünel çalışmasında SO₂ gibi zehirli gazlarla karşılaşmıştır. Metan gazı, grizu, zehirli gazlarla ve tozla mücadele eğitimi sadece maden mühendisliği temel eğitim konuları içinde yer almaktadır. Bunun yanında tünel çalışmaları için büyük önem taşıyan havalandırma, nakliyat ve su atımı gibi önemli konular sadece maden mühendisliği temel eğitim konuları içinde yer almaktadır. Kısacası tünel açma işlemleri başlı başına maden mühendisliği konularını içermektedir. Tünelde görev alabilen jeoloji, jeofizik ve inşaat mühendisleri sadece maden mühendisine yardımcı teknik eleman olarak görev alabilmelidirler. Jeoloji ve jeofizik mühendislerinin konu ile alakalı tek uzmanlıkları geçilen formasyon birimlerini tanımak ve davranışlarını tahmin etmektir. İnşaat mühendislerinin konu ile alakalı tek uzmanlığı ise beton özelliklerini ve uygulanan çelik donatıları ve özelliklerini belirlemektir. Jeoloji, jeofizik ve inşaat mühendisleri tünelde yalnızca daimi nezaretçi maden mühendisine yardımcı personel olarak görev almalıdırlar. Yukarıda kısaca özetmeye çalıştığımız nedenlerle, **hukuki düzenlemeler en kısa sürede yapılarak tünel açma işlemlerinde her tünel aynası için daimi maden mühendisi bulundurma zorunluluğu mutlaka getirilmelidir.** Bu konuda Maden Mühendisleri Odası tarafından yapılan mücadeleye tüm kalbimizle destek vermekteyiz.

Bir Mermer Adası: MARMARA ADASI

Marmara Denizi'nin (Propontis) güneybatısında yer alan Marmara Adası (Prokonnesos), Marmara Denizinin en büyük; Gökçeada'dan (İmroz) sonra Türkiye'nin ikinci en büyük adasıdır. Adanın ilk ismi, Elafonesosdur. Bu isim Elafostan yani geyikten türemiştir. Bir başka teoriye göre, adaya ayak basan koloniciler yerli bir kadının testisinden su içmişler ve adayı testi adası anlamına gelen Prokonnesos adıyla anmışlardır. M.Ö. 6. yüzyıl sonuna doğru ada Yeni Prokonnesos, daha sonraları sadece Prokonnesos adını almıştır. Bu dönemden önce, adanın Neuris adıyla anıldığı bilinmektedir.

Prof. Dr. Bilge Umar'a göre Prokonnesos'un ismi Hellen dilinde "ceylan" anlamına gelen "prox" ile "ada" anlamındaki "nesos" un birleşmesinden meydana gelmiştir. W.M.Ramsay ise M.Ö. 2000'de Luwi (Anadolu'nun güneyinde, Suriye'nin kuzeyinde konulan ölü bir Anadolu dili) dilinden gelen bu ismin Hellen dilinde değiştirildiğini ileri sürmüştür.

Tarihi kaynaklara göre M.Ö.1200'lerdeki İon göçünden sonra yerleşim başlamıştır. Antik çağlarda Miletoslular bu-

Elif TORUN
Maden Mühendisi

rasını deniz üssü olarak kullanmışlardır. Konumundan dolayı tarih boyunca saldırıları uğramış ve yağmalanmıştır. Bu nedenle de adanın çeşitli yerlerinde kale kalıntıları ile karşılaşmıştır. Roma döneminde buradaki mermer ocakları işletilmiş ve önemli bir mermer yapım yeri olmuştur. Antik çağlardan günümüze kadar yararlanılan bu mermer ocaklarının % 95'inin saf oluşu kalitesinin bir işaretidir. Kalıntıları, çoğu kez 2 metreye ulaşan mermerlerin yanı sıra Çınarlı köyündeki Bedalan Körfezi (Piri Reis bu limandan Petalan Limanı diye bahseder) çevresinde de kristalleri daha küçük boyutlarda olan dolomitli mermerler çıkarılmıştır.

Milat sırasında ada, Elafonesos, Neuris ve Prokonnesos isimleriyle anılmaktadır. Atina Metropoliti Meletios'un 17. yüzyıl sonunda yayınlanan coğrafyasında bu adaya kardeş adası anlamına gelen Adelfonesos ve Baş Ada anlamına taşıyan Protonnesos isimleri de verilmekteydi. Bizans imparatoru Justinien adayı kızına çeyiz olarak armağan etmiştir. Bu dönemde ada, Preikanesos adıyla anılmıştır. Ada'nın Marmara adını ne zaman aldığı belli değilse de Marmor (Mermer)'den gelen bu ismin Bizans devri içerisinde ve bilhassa İtalyan gemiciler tarafından kullanıldığı anlaşılmaktadır. Marmara adı, 1224'te adaya sahip olan Georgios tarafından, soyadı olarak kullanılmıştır. 13. yüzyılın başında adaya Marmara denildiğini, haçlı seferlerini yazan Geoffroi de Villehardouin'den öğrenilmektedir. 15. yüzyılda adayı ellerine geçiren Türkler, telaffuzu zor olan Prokonnesos yerine Marmara adını tercih etmişlerdir.

Marmara Adasında kesin olarak bilinen ilk yerleşim, tarihçi Strabon'un anlat-

tıklarına göre İ.Ö. 680 yıllarında dışarıdan gelip yerleşen Sisam ve Miletos'ular tarafından kurulmuştur. Miletos'tan gelenler, adanın kuzey doğusunda bulunan, bugünkü adı Saraylar, antik dönemdeki ismi Palatia olan bölgedeki zengin mermer yataklarını keşfedip işleterek, dünyanın pek çok yerine Marmara mermerini ihraç etmişlerdir. Marmara'da bulunan mermer, yapısı itibariyle mimari ve heykel sanatlarında kullanılmaya oldukça müsaittir. Mermer üretimi Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinden günümüze kadar devam etmektedir.

Adada Prokonnisos'lu şair-filozof Aristeas yaşamıştır. "Tanrılar Prokonnisos'u yaratırken sarhoştular, başka türlü bu kadar güzelliği bu adaya vermezlerdi" sözü Aristeas'a aittir. Ada, Bizans devrinde itaatsiz papazların sürgün yeri durumuna gelmiştir.

Türklerin adaya ilk gelişi, 1090 yılında Arslanbey adındaki Selçuklu komutanın Marmara ve civarındaki adaları ele geçişiyle olmuştur. Bundan sonra 1359'da Orhan Gazi döneminde Süleyman Şah'ın Rumeli'ye geçişiyle bazı Türklerin burada ikamet ettiği, İstanbul'un fethi olan 1453 tarihinden sonra Marmara Adası'nın yönetimi tamamen Osmanlı İmparatorluğu'na geçmiştir. Bu dönemden sonra da Osmanlı İmparatorluğu adadaki Rum toplumuna adada kalma, yaşama

özgürlüğünü tanımıştır. Marmara Adası'na Yahudiler'in gelişi ise II. Beyazıt zamanında olmuştur. İmparatorluk, İspanya'nın sürgüne gönderdiği yahudilere de kucak açmış; Tekirdağ, Gelibolu, Çanakkale ve Marmara Adası'na yerleşmeleri için izin vermiştir. Adada deniz kolonileri ile başlayan yerleşim, 15.yy'dan itibaren de Türklerle devam etmiş, ada halkının çoğunluğu oluşturan Rumlar, yüzyıllarca Türklerle yan yana yaşamışlardır. Lozan Anlaşması mübadele maddesi hükümlerince Rumlar, Yunanistan'a gitmek zorunda kalınca adaya özellikle Karadeniz Bölgesi'nden gelenler ile Girit Adası'ndan mübadele ile gelenler yerleştirilmiştir. Adada yaşayan Rumların varlığı ise 1924'te Yunanistan'la yapılan mübadele antlaşmasına kadar devam etmiştir. Günümüzde Marmara Adası'nda Rum ve Yahudi toplumundan hiç kimse kalmamıştır.

İlk çağlardan bu yana mermer yatakları nedeniyle ülkeyi imar etmek isteyen Roma ve Bizans İmparatorluğu'nun en ünlü komutanlarının ilgisini çekmiş, Osmanlı döneminde de yapılan cami ve sarayların mermerleri buradan sağlanmıştır. Yine Osmanlı döneminde, Mekke'de Kabe restorasyonunda Marmara mermeri kullanıldığı bilinmektedir. İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen bir çok mermer eser Roma ve Bizans Dönemlerinde adanın mermerleri ile yapılmıştır. Miletos Roma Döneminde Marmara Adası mermer ocakları yoğun bir faaliyet göstermiştir. Bu dönemde mermer ocaklarında mimarlık ve heykeltıraşlık eserleri üretilerek Roma ticaret gemileriyle tüm Anadolu, Adriyatik, Akdeniz ve Karadeniz kıyılarına sevk edilmiştir. Marmara mermeri sadece bloklar halinde veya yarı işlenmiş olarak gönderilip, süsleme ve işleme ayrıntıları ulaştığı yerde yapılmıştır.

Bizans döneminde kilise ve manastır mimarinde kullanılan sütun ve sütun

başlıkları çoğunlukla Marmara mermerinden yapılmıştır. Ayasofya ve Aya İrini'de bu tip başlıklar bulunmaktadır. Bizans döneminde ocaklardan çıkarılan bloklar yarı işlenmiş ürün yerine tam işlenmiş mamule dönüşerek sevk edilmiştir. Marmara Adası'nda Bizans döneminde mermer işleme tekniğinin ne kadar geliştiğini gösteren en önemli bulgu Harmantaş mevkiinde bulunan, ağırlığı 180 tona yaklaşan 4,45 metre çapındaki sütundur. Getirilmek için yerinden oynatılırken çatladığı için sevkıyatı yapılamamıştır.

Osmanlı dönemi mimarisinde taş işleme sanatı zirveye çıkmıştır. Bu dönemin mimari eserlerinden Süleymaniye Camii, Dolmabahçe Sarayı, Çırağan Sarayı ve bu eserler gibi birçok eserde dönemin mimarlarının öncelikli tercihi Marmara mermeri olmuştur. Mermeri; yapıtaşı, sütun, taşıyıcı eleman, duvar kaplaması, yer döşemesi ve süsleme malzemesi olarak kullanan mimarlar Marmara'nın mermerine ayrı bir önem vermiştir. Taş işleme sanatının zirveye çıktığı eserler arasında Yeşil Cami, II. Beyazıt Camisi, Sultanahmet, Süleymaniye, Nuruosmaniye, Selimiye ve Top-hane camilerinde yoğun olarak Marmara Adası mermerleri kullanılmıştır.

Cumhuriyetin yeni kurulduğu yıllarda dönemin en önemli binalarından Meclis binasının ve Bakanlık binalarının mermerleri, adadan karşılanmış ve adadaki mermer taş fabrikasında işlenmiştir.

Adada, 1912 yılında inşa edilen ve günümüz modern mermer fabrikalarının ilki kabul edilen mermer taş fabrikası da bulunmaktadır. Ülkemizdeki bu ilk mermer fabrikası, 1960'lı yıllara kadar üretimini sürdürmüştür. İngiliz ve Belçika ortak yapımı olan fabrika buharla çalışmakta olup içinde sekiz katrak bulunmaktadır. Fabrikanın içindeki demiryolu kullanarak mermerler, vagonlarla limana taşınmıştır. Balıkesir iline bağlı Marmara Adasında yaklaşık 3000 yıl önce başlayan mermer üretimi günümüzde de sürmektedir. Adada üretilen mermerler Ortadoğu'dan, Balkanlara, Çin'den ABD'ye kadar dünyanın dört bir yanına ihraç edilmektedir.

Marmara Adası'nın Saraylar Beldesi (Palatia), irili ufaklı çok sayıda mermer işletmesi, yıllık 250 bin metreküp mermer ihracatı potansiyeli, tarihi ve doğal güzellikleriyle Marmara Denizi'nin dünyaya açılan kapısı konumundadır.

Kaynakça:

- Ana Britannica Ansiklopedisi,
- Tarih, Deniz, Doğa İşte Marmara (Marmara Belediyesi Yayınları 2005)
- Saraylar Belediyesi yayını (Antik Belde Palatia)
- Değişik web siteleri

**Oda-Üye İlişkilerinde Daha Etkin Bir İletişim İçin
Maden-Bis Üzerinden Üyelik Bilgilerinizi
Güncelleyiniz**

AVRUPABİRLİĞİ KOMİSYONU, BİNLERCE MADEN EMEKÇİSİNİ İŞSİZ BIRAKACAK

Öncelikle 1900'lü yılların son çeyreğine doğru, sanayi sektörünün ABD ve Avrupa'da gelişmesiyle beraber, enerjiye olan ihtiyaçta doğal olarak artmıştı. Egemen kapitalist ülkeler dünyanın diğer coğrafyalarındaki enerji kaynaklarını ele geçirmek amacıyla, girdikleri pazar rekabeti sonucu, dünyadaki enerji kaynakları savaşlarla paylaşma ve sömürgeleştirme sorununu gündeme oturttu. Birinci emperyalist paylaşım savaşının ana ögesini belirleyen temel politika mevcut enerji kaynaklarını ele geçirmektir.

İkinci paylaşım savaşı da özellikle SSCB'yi kuşatarak hem sosyalist sistemi çökertmek ve teslim almak, hem de Kafkaslardaki enerji kaynaklarına el koymaktı. Ancak kapitalist-emperyalist sistem bunu başaramayınca, dünyanın diğer coğrafyalarına yönelerek, savaş ve işgal edilmedik ülke kalmadı. Yoksul ülkelerde, gasp edilen yeraltı enerji madenleri emperyalistler tarafından fabrikalarda işletilerek, ürüne dönüştürülen bu sermaye kapitalist-emperyalist sistemin güçlenmesini ve yayılmasını beraberinde getirdi. Avrupa Birliği'nin kuruluş temelleri atılırken, Avrupa Ekonomik Birliği üzerinden mevcut enerji kaynaklarını en iyi şekilde yönetmek ve rekabet gücünü

yükseltme amacıyla birliğe hedef biçilmişti.

Avrupa Birliği'nin kurucularından olan ilk altı ülke 1951'de, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu (AKÇT) kurarak bugüne kadar gelen süreci başlatmış oldular. Enerji alanında başlatılan bu birliktelik 1957 yılında imzalanan Roma Antlaşması ile Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) kuruldu. Enerji alanında başlatılan çalışmalar 1958'de, Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'na (EUROATOM) dönüştürüldü. 1973 petrol krizi Avrupa'nın ihtiyaç duyduğu enerjinin önemini bir kez daha gündeme getirdi. Avrupa Ekonomik Topluluğunu oluşturan ülkeler enerji kaynaklarını özellikle petrolü dışarıdan ithal etmek zorundaydılar. Bu bağımlılık ilişkisi mevcut petrol krizini Avrupa'ya yansıyan etkilerinden kaynaklı, enerji talebini ve ihtiyacını AB olarak nasıl bir ekonomi politika yörüngesinde belirleme ve denetleme ihtiyacını yeniden ortaya çıkarttı ve emperyalist sistemi etkisi altına alan, krize neo-liberal politikalar can simidi oldu. Bu neo-liberal politikalar sonucu özelleştirmenin önü açılarak, devletin üzerindeki yükler azaltıldı ve taşeronlaşma, esnek üretim ve teknolojinin hızla gelişmesiyle beraber, insan emeğinin üzerinde üretimde yer almasıyla, bu duruma bağlı olarak aşırı üretim furyası alabildiğine yoğunlaştı üretilen metaller tüketime dönüşmeyince, pazarların şişmesi ve alım gücünün düşmesiyle birlikte, yeniden mali bir kriz gündeme oturdu. Bu süreç hem yeni işsizler ordusunu, hem de mevcut dünyadaki enerji kaynaklarının tüketilmesini beraberinde getirdi. Özellikle son yıllarda AB'nin girdiği enerji darboğazı nedeniyle "Avrupa Birliği için bir enerji politikası"na bağlı olarak yeni karar mekanizmaları-

nı oluşturup mevcut geleceğini şekillendirmeye çalışmaktaydılar.

Bu noktada 1995 yılında enerji politikası adı altında aldığı kararlar çerçevesinde, üç temel eksen üzerinde Avrupa Birliği Antlaşması'nda yer alan enerji politikası, AB'nin bütün mevcut yetkilerini birleştirip, bu antlaşmaların yapılmasıyla birlikte Avrupa Birliği için ortak bir enerji politikası oluşturulmaya başlandı. Enerji talebinin garanti altına alınması, çevrenin korunması ve iç pazarın yeniden şekillenmesini sağlamak amacıyla, AB ortak enerji politikasının en önemli hedefleri olarak belirlendi. Buna paralel, sosyal ve ekonomik kaynaşma, yaşam kalitesi, istihdam yaratılması ve bölgeler arasında dayanışmanın geliştirilmesi de karar altına alındı.

Tüm bu anlaşmalar çerçevesinde bugün gelinen sonuç, Avrupa Birliği Komisyonu aldığı yeni kararlarla Avrupa'daki mevcut maden ocaklarını en geç 15 Ekim 2014'de yani 4 yıl içinde kapatma kararı alması, doğal olarak yüz binlerce maden işçisini de sokağa atacaktır. Şimdiye kadar, AB fonlarıyla maden ocaklarına yapılan ekonomik destek, AB enerji politikaları çerçevesinde 2014'de tamamen kesilecektir. Şimdiden kapatma kararı alan maden işletmeleri, kapatma tarihine kadar üretimi azaltmak amacıyla, her 15 ayda bir % 33 alınan fonlar kısılarak devam edilecektir. Bu uygulama çerçevesinde bu tarihe kadar kapanmayan maden işletmeleri, AB'nin aldığı karar gereğince ödenen fonlar geri ödemek zorunda bırakılacak.

Ancak, Almanya Başbakanı Angela Merkel alınan bu karara göstermelik de olsa itiraz edeceğini belirtse de durumu değiştirmeyeceği ortadadır. Alınan bu karara karşı Almanya hükümeti ve sendikaların tepki göstermesi bu konudaki iki yüzlülüklerini de ortaya koymaktadır. Çünkü böyle bir kararın varlığını Alman hükümeti daha önceden biliyordu ve ortak alınan bir karardır. Kararı AB içerisinde beraber belirleme yetkileri ve sorumlulukları söz konusudur.

AB komisyonu uygulamaya koyduğu karar doğrultusunda, ilk etapta aşamalı olarak önemli oranda maden ocaklarını kapatmış durumdadır. Geriye kalan 8 maden ocağını da 5'i 2012 ye kadar diğerleri ise, yani 3 maden ocağını ise, 2018 de kapatılacaktı. Mevcut hükümet ve sendikaların söylem ve tartışmalarına baktığımızda, alınan bu kapatma kararı 2012'de tekrar gözden geçirilecek ve durum değerlendirilip, kapatma operasyonu büyük bir olasılıkla daha erken bir tarihe alınabilecek. 2007 yılında alınan kapatma kararıyla madende çalışan işçi sayısı 29.200 den 15.000'e ve çıkartılan kömür miktarı ise, 21 milyon tondan 12 milyon tona düşürülmesi planlar dahilindeydi. AB komisyonu açıkladığı bilgilere göre, AB de 100.000 kişi maden kömürü sektöründe çalışmaktadır. Üretimin %50'si Polonya'da gerçekleşmektedir.

Kapatılmayla daha çok yüz yüze kalan maden ocakları, Almanya'nın Ruhr Bölgesi, İspanyanın Kuzeybatı bölgesinde ve Romanya'da bulunmaktadır. AB'nin taşkömürü üretimi, mevcut dünya taşkömürü üretiminin %2,5'ni oluşturmaktadır. Termik santrali için kullanılan kömürün %50 den fazlası Rusya, Amerika, Güney Afrika ve Kolombiya gibi ülkelerden ithal edilmektedir. Ayrıca Almanya'daki elektrik üretiminin %40'ı kömür madeninin yakılmasıyla elde edilmektedir. Bu gelişmeler kapsamında, uzun bir dönemdir kapatma şantajı

ve tehdidinden dolayı, maden işçileri işini kaybetmeme uğruna sıfır zamlarla çalışmak zorunda bırakılmıştır. Kapatılan maden ocaklarındaki işçileri başka bir sektörde istihdam edilmesi için yapılan antlaşmalar aldatmacadan öteye gitmemektedir. Diğer sektörlerle gönderilen maden işçileri, yapılan kısa süreli kontratlarla yeniden işsiz bırakılarak sokağa atılmışlardır. Avrupa komisyonu, Almanya Hükümeti ve sendikaların ortaklaşa aldığı bu kararlarla birlikte 2018'e kadar, maden işçilerin tepkisini bastırarak planladıkları maden ocaklarını kapatma planı 4 yıl öne alınacağından, işçileri toplu işten çıkarmakla yüz yüze bırakacaklardır. AB'ye üye ülkelerdeki maden ocaklarının kapatılması, özellikle Romanya, İspanya ve Almanya'nın Ruhr Havzası'nı önemli oranda etkileyecektir. Zaten mali ve ekonomik kriz içerisinde debelenen bu

ülkeler, maden sektörünün yok edilmesiyle, yeni işsizler ordusunu sokağa dökcektir.

Sonuç olarak; tüm bu politik gelişmelere bakıldığında, perde arkasında yatan önemli iki neden bulunmaktadır. Birincisi; AB ve diğer emperyalist bloklar arası rekabet ve pazar dalaşımı neticesinde, AB mevcut madenlerini kritik dönemler için bir rezerv olarak bırakmaktadır. İkinci neden ise; dışarıdan getirilen madenleri daha ucuz iş gücüne mal ederek, tasarruf planlarını hayata geçirmektedirler. Emperyalist sistem doğası gereği, işçinin artı değeri üzerinde kendi varlığını sürdürmektedir. Dünyadaki pazar kavgaları, rekabet ve sömürü düzenini daha da işlevli hale getirmek için, halktan kesilen vergilerin büyük bir bölümü askeri harcamalara, savaş politikalarına ve yeni silahlara bütçe olarak ayrılmaktadır. Bunun yanında uzun yıllar yeraltı tabutluklarda zor şartlarda çalışan maden işçileri yaşanan göçükler ve kazalar sonucu hayatını kaybeden, onlarca sakat kalan maden emekçilerine ne bir gelecek vaat ediliyor, nede bugün içerisinde buldukları ortamda işini koruma güvencesi veriliyor..

Kaynak: sosyal forum.net/
sitemap/t-43825.html

SAYIN ÜYEMİZ

Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne, İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği'ne, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne, Çevre ve Orman Bakanlığı'na, ve Bayındırlık Bakanlığı'na verilecek her türlü rapor ve projede Oda onay zorunluluğu bulunmaktadır. Rapor ve projelerinizi Oda onayından geçiriniz

ANKARA – İSTANBUL YÜKSEK HIZLI TREN PROJESİNDE TÜRKİYE’NİN EN GENİŞ ÇAPLI TBM’İ ÇALIŞMAYA BAŞLADI

Kenan Oğul
Maden Yüksek Mühendisi

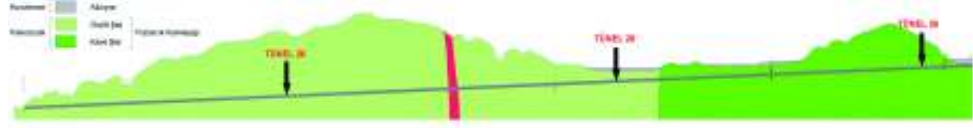

Proje Kontrol Şefliğini odamız üyelerinden **Maden Yüksek Mühendisi Kenan OĞUL**'un, Proje Danışmanlığını Dumlupınar Üniversitesi **Maden Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyelerinden Yrd.Doç.Dr. İsmail TOPAL**'ın yürüttüğü Ankara – İstanbul Yüksek Hızlı Tren Projesinde Türkiye'nin en büyük TBM'i çalıştırılmaya başlandı. TBM ile açılmaya başlanan 26 no'lu tünel 6100 metre uzunluğunda, tünelin kazı ve tahkimatı için kurulan TBM 13.77 m çapında. Çalışmada bu çapta hızlı tünel açmada bir dünya rekoru da denenecek. Söz konusu TBM ile günde 20 metrelik kazı hedeflenmekte. Türkiye'de şimdiye kadar açılmış olan

kara ve demiryolu tünelleri içerisinde en uzun tünel olma unvanına sahip 26 no'lu tünelin tamamlanması büyük önem taşımaktadır.

Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesinin yapılış amacı; Ülkemizin en büyük iki kenti olan Ankara ile İstanbul arasındaki seyahat süresinin azaltılması, hızlı, konforlu ve güvenli bir ulaşım imkânı yaratılarak ulaşımdaki demiryolu payının artırılmasıdır. Ankara-İstanbul arasındaki mevcut hat toplam 576 km olup, tümü sinyalli ve elektrikli. Söz konusu projenin bitirilmesi sonucunda; iki büyük kent arasında çift hatlı, elektrikli, sinyalli ve 250 km/s hıza uygun yeni bir demiryolu inşa edilecek ve Ankara-İstanbul arası 533 km ye inecektir. Ankara-İstanbul arasında yaklaşık 7 saat olan seyahat süresi 3 saat olacaktır. Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesinin 1. Etabı Ankara-Eskişehir arası 2009 yılından bu yana sorunsuz olarak çalıştırılmaktadır. Projenin 2. Etabı olan, Köseköy-İnönü arası yapım çalışmaları devam etmektedir. Bu etap toplam 150 km uzunluğunda olup, kesim-1; 95 km (Köseköy-Vezirhan), Kesim-2; 55 km (Vezirhan-İnönü) şeklinde projelendirilmiş ve uygulama projeleri 2004 yılında tamamlanmıştır. Proje hattı 250 km/s hıza uygun olup, minimum karp yarıçapı :3500 m, maksimum eğim : ‰ 16'dır. TBM ile açılmaya başlanan tünel 26, Bilecik ile Bozüyük arasında yer almakta olup proje hattında km:216+260 ve km:222+360 arasında yer almaktadır. Tünel derinliği 30 ile 236 metreler arasında değişmektedir.

Kullanılacak olan TBM Herrenknecht Firmasından satın alınmıştır. Tünel açma işlemleri projedeki diğer tünellerde uygulanmakta olan NATM (Yeni Avustralya Tünel Açma Metodu) ile açılmış olsaydı günlük ilerleme yaklaşık giriş ve çıkış aynaları için toplam 5 metre civarında olacaktı ve tünel yaklaşık 1250 günde tamamlanabilecekti. TBM ile günlük 20 metre ilerleme planlanmaktadır ve tünelin tamamının yaklaşık 350 günde tamamlanabileceği öngörülmektedir. Bunun yanında tünelin büyük bölümü grafit şistler içinde açılacaktır. Oldukça zayıf formasyon olarak sınıflandırılan grafit şistte açılacak olan tünelin kazı ve tahkimatının TBM sayesinde daha az problemle gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir. Ankara – İstanbul arasını 3 saate indirecek Yüksek Hızlı Tren Projesinin ikinci etabı olan, İnönü – Köseköy arasındaki çalışmaların yüzde 60'ı 2 yıl içinde tamamlanmıştır. 2013'de bitirilmesi planlanan proje üzerinde 54 kilometre uzunluğunda 32 adet tünel ve 13 kilometre uzunluğunda 31 adet

viyadük bulunmaktadır. Çinli 2 firma (CRCC,CMC) ve Ulusal 3 firma (Cengiz İnşaat, IC İçtaş İnşaat, Belen İnş.) dan oluşan Konsorsiyumunun uhdesinde yapımı devam eden projede önemli mühendislik uygulamaları gerçekleştirilmektedir. Projede alt yapı çalışmalarını Ulusal Firmalar yaparken üst yapı çalışmalarını ise Çinli Firmaların yapması planlanmaktadır.

Tamamen dış kaynaklı olan toplam 1 milyar 270 milyon dolar değerindeki projenin 720 milyon doları Çin Eximbank'tan 550 milyon doları ise Avrupa Yatırım Bankası tarafından karşılanmaktadır. Projede %2 sabit faizi ile dünyanın en ucuz kredilerinden biri kullanılmıştır. Projede toplam kamulaştırma miktarı 1 milyon 244 bin metrekaredir. Bugüne kadar kamulaştırmalar için TCDD tarafından 3. şahıslara yatırılan bedel 6 milyon 786 bin liradır. Çıkan hafriyat ÇED belgesi alınan 54 sahaya dökülmekte ve çevre konusunda hassas davranılmaktadır. Hafriyat alanlarının daha sonra yeşillendirilmesi de planlanmaktadır. Proje kapsamında yaklaşık 2000 kişi istihdam edilmekte ve milyonlarca liralık kamulaştırma bedeli ödenmektedir.

Odamızın organize ettiği Teknik Gezide bir grup maden mühendisi meslektaşlarımız 10 Nisan 2011 tarihinde proje kapsamında imalatı yapılmakta olan tünellerde incelemelerde bulunmuştur.

	KESİM 1 (Köseköy- Vezirhan)	KESİM 2 (Vezirhan - İnönü)	TOPLAM
UZUNLUK (KM)	95 km.	55 km.	150 km.
VİYADÜK (ADET)	18 ad. (6.120 mt.)	13 ad. (6.582 mt.)	31 ad. (12.702 mt.)
TÜNEL (ADET)	13 ad. (25.700 mt.)	19 ad. (27.210 mt.)	32 ad. (52.910 mt.)
AÇ – KAPA TÜNEL (ADET)		1 ad. (1.090 mt.)	1 ad. (1.090 mt.)

BİR KİTAP BİR YAZAR

İNSANLIĞI NASIL BİR GELECEK BEKLİYOR:

Geçmişin öyküsünü bilsek de, bu sorulara hemen yanıt veremeyiz; ama dünyamızın karşı karşıya bulunduğu sorunların dökümünü yapmak elimizde. Onlara bakarak ufkumuz aydınlanabilir. İlk akla gelenler de şunlar: Dünyamız yağmalanıyor, nasıl önlenmeli? Bilim ve tekniğin uygulamasında büyük sapmalar var; onları gidermenin yolu nedir? İnsanlar hızla çoğalıyor; kentler, hastalıklı bir büyüme içinde; kapitalizm, küreselleşmeyi de arkasına alarak yeni bir fetih çağına girmiştir; eşitsizlikler diz boyu ve dünya çapındadır; demokrasi fikir olarak zafer kazanmıştır ama

“piyasanın diktatörlüğü” kurulmuştur; hoşgörüsüzlüğün kaynakları, en başta da ırkçılık ve köktendincilik ayakta. Liberalizm şarkılarıyla çözülecek sorunlar mıdır bunlar? Medya fikirleri sapıtıyor, kadın sorunu çözülmüş değil, Kuzey-Güney zıtlığı devam ediyor, barış bugün de “savaş ağaları”nın insafına kalmış halde. Bu ortamda demokrasiyi derinleştirmek nasıl mümkün olacak? Bütün insafsız koşullara karşın “daha insanca bir dünya” kurmak mümkün deniyor; yeter ki dünyayı değiştirelim. Ama nasıl, hangi yönde, kimlerin aracılığıyla? Aydınlarla düşen ne bu konuda? Yaşarsanız, ancak çözümsüz de olmayan sorunlar.

Bütün bu konularını merak mı ediyorsunuz? Öyleyse bu sorulara yanıtını bu kitapta bulabilirsiniz.

SERVER TANILLI

1931 yılında doğdu. Bilim insanı, yazar ve anayasa hukuku profesörüdür.

1980’den önce Türkiye’de İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde ve Devlet Tatbiki Güzel sanatlar Yüksekokulu’nda “Uygarlık Tarihi” dersi veriyordu. 7 Nisan 1978 günü terör ortamında silahlı saldırıya uğradı. Göğsünden aldığı yara nedeniyle belden aşağısı tutmaz oldu. Bir dizi operasyonlar geçirdi. Bedensel engelli olarak hayata ve yaşama dair çok güzel eserlere imza attı. 1980 yılında Fransa’ya gidip uzun yıllar Strazburg Üniversitesi’nde çalıştı. 2000 yılında yurda dönüş yaptı ve Cumhuriyet Gazetesi’nde yazmaya başladı.

1980 sonrasında düşün ortamını ve özellikle de gençliği etkilemiş olan “Uy-

garlık Tarihi(1973)”, “Devlet ve Demokrasi: Anayasa Hukukuna Giriş” kitaplarını yazdı. “Uygarlık Tarihi” üniversitelerde ders kitabı olarak okutuldu. Ayrıca “Nasıl Bir Eğitim İstiyoruz?”, “Yüzyılların Gerçeği ve Mirası” (6 cilt), “Candide ya da İyimserlik”, “Yaratıcı Aklın Sentezi: Felsefeye Giriş”, “Değişimin Diyalektiği ve Devrim”, “Dünyayı Değiştiren On Yıl”, “Fransız Devriminden Portreler”, “Anayasalar ve Siyasal Belgeler”, “Nasıl Bir Demokrasi İstiyoruz?”, “İslam Çağımıza Yanıt Verebilir Mi?”, “Din ve Politika”, “Voltaire ve Aydınlanma” adında birçok esere imza atmıştır. 2006 Sertel Demokrasi Ödülü’ne layık görülmüştür

ŞİİR

KAZDAĞI'DA BİR GEZGİN

Dr. Tahir PARLAK
Maden Y. Mühendisi

Mutluluğun en güzeli ve en yücesi
Kazdağı'nın yeşil doğasında gizlidir;
Binbir mucize dolu her köşesi,
Bu sihirli âleme girince gözlenir.

Özlemler vuslata erince geçen yazdan
Çeker gönülleri yeşilin her zerresi,
Hayali sarınca benek benek olur hazdan
Rüya gibi bir yaşamın her karesi.

Kuşlar gibi hür ve yapayalnız gezgin
Şehirler âleminde kalınca uzakta;
Çoşkular boşanır hayaller gibi engin
Yemyeşil tepeler görününce ufukta

Berrak sular dağlardan çağlayarak akar
Kuşlar dallardan uçuşarak cıvıldaşır;
Gönülden taşan nice türkü ve şarkılar
İlgıt ılgıt esen rüzgârlara karışır

Dal uçlarında hışırdar renk renk yapraklar
Amber olur kokularla dolar nefesler
Gölgelere düşer, süzülüp gelen ışıklar
Sarıkız Efsanesi'ni düşlerken hevesler

Vuslat bekleyen incecik patikalar
Zümrüt rengi saklı bahçelere açılır
Birbirine ötercesine eğilmiş dallar
Oluk oluk akan çeşmelere saçılır.

Her tarafta öbek öbek kekik ve ıtır,
Aralarında uzanır çimenli yollar;
Ressamlara hasret binbir tablo yaratır
Ayyuka uzanır sıra sıra çamlar.

Tanrım! Bitmesin, hep hikmetinle dolsun
Oksijen dünyasının Kazdağ ormanları;
Nice yanan gönüllere bin şifa olsun
Toprağından fıskıran buz gibi suları

MADEN / METAL FİYATLARI

MADEN FİYATLARI

Fiyatlar aksi belirtilmedikçe metrik ton cinsinden verilmiştir. Limanı belirtilmeyen CIF teslimatın boşaltma limanları, Avrupa'daki belli başlı ticaret limanlarıdır. Endüstriyel minerallerin fiyatları kalite, kaynak, miktar ve diğer satınalma koşullarına göre geniş aralıklarla içinde değişmektedir.

Hazırlayan: Hasan YILMAZ - Maden Müh.

METAL FİYATLARI

ALTIN	
LMB, troy ons	1667,60\$
ALUMİNYUM	
LMB %99.7	2002\$
ANTİMUAN	
*Reg. Min.%99.65 Se max.100ppm, s.piyasa	14700-15200\$
ARSENİK	
*LMB, Serbest piyasa , lb	0,60-0,65\$
BAKIR	
LMB A kalite	7415\$
BİZMUT	
Min.%99.99, serbest piyasa, lb	12,50-13,20\$
CİVA	
%99.99 şişe,	2000-2200\$
ÇİNKO	
LMB, Yüksek kalite	1929\$
DEMİR	
*İnce cevher,%63,5 Fe Çin limanları,	170-172\$
*Pelet cevheri ,%65-66 Fe Çin limanları,	190-191\$
FERRO.TİTAN	
*%70 (max. %4.5 Al), \$/kg Ti metal	7,90-8,40\$
GÜMÜŞ	
LMB , troy oz,	31,78\$
KADMİNYUM	
*Min.%99.95, serbest piyasa, lb	1.05-1.30\$
*Min.%99.99, serbest piyasa, lb	1,10-1,35\$
KALAY	
LMB	22350\$
KOBALT	
*Min. %99.8 serbest piyasa, lb	15,5-16,5\$
*Min. %99.3 serbest piyasa, lb	14,6-15,4\$
*Min. %8'lik konsantre, CIF Çin , lb	12,0-12,50\$
KROM	
*Döküm kalitesi, FOB Transvaal, %46-47 Cr ₂ O ₃	425-500\$
*Refrakter kalitesi, FOB Transvaal, %46 Cr ₂ O ₃	425-500\$
*G.Afrika metalurjik, kırılabilir parça, %40 Cr ₂ O ₃	210-280\$
*Türkiye, , CFR Çin %40-42 Cr ₂ O ₃	310-330\$
KURŞUN	
LMB	2009\$
MAGNEZYUM	
*Serbest piyasa, min.%99,8 Mg FOB Çin	3150-3250\$
MANGANEZ	
*Serbest piyasa, elektrolitik	3350-3450\$
*Metalurjik cev. %48/50, içerisindeki metal %si	5,3-5,5\$
MOLİBDEN	
*Avr., Molibdikoxide, bidonlu, , lb Mo	13,2-13,75\$
*Konsantre %45 Mo, mtu	305-309\$
NİKEL	
LMB,	18920\$
PALADYUM	
LMB, troy ons	590\$
PLATİNYUM	
LMB, troy ons	1533\$
SELENYUM	
Serbest Piyasa , lb	59-69\$
TANTAL	
%25/40, %30 Ta ₂ O ₅ \$/lb Ta ₂ O ₅	34-36\$
TUNGSTEN	
*%65 WO ₃ konsantresi, Çin, ton	22764-23235\$
*Min. %65 WO ₃ tungsten cevheri, mtu WO ₃	140-160\$
URANYUM	
Spot piyasa , U ₃ O ₈ , lb	52,50\$
VANADYUM	
Pentoxide, min . %98 V ₂ O ₅ CIF Avrupa, lb	6,50-6,75\$

ENDÜSTRİYEL MİNERAL FİYATLARI

ALUMİNA	
*Kalsine %98.5-99.5 Al ₂ O ₃ bulk FOB rafineri	600-700\$
*Kalsine orta soda Al ₂ O ₃ FOB rafineri	700-800\$
BARİT	
*Boya kalitesi mikronize . %96-98 ,350mesh UK	195-220\$
*Boya kalitesi Çin parça	240-260\$
*Kimyasal kalite, Çin, CIF Gulf Kıyıları ABD	138-145\$
*Sondaj kalitesi, FOB Güney Türkiye	130-135\$
BENTONİT	
*Döküm kalitesi, Japonya	90-115\$
*Kedi toprağı, 1-5mm FOB Avrupa	42-60\$
*Kedi toprağı, öğütülmüş, kurutulmuş, FOB Hindistan	34-38\$
BOR MİNERALLERİ	
*Dekahidrat boraks, FOB Buenos Aires	947-979\$
*Borik asit , FOB Şili	1390-1460\$
*Latin Amerika Üleksit %40 B ₂ O ₃ FOB Lima,	666-697\$
*Latin Amerika Kolemanit %40 B ₂ O ₃	690-730\$
DIATOMİT	
*ABD kalsine filtre , del. UK	575-640\$
FELDSPAT	
*Ham, -10mm, bulk Türkiye, FOB Güllük Na-Feld.	22-23\$
*Cam kalitesi, -500 mikron torbalı, FOB Güllük	70\$
*-150 mikron	53-55\$
*-500 mikron std.	38-40\$
FLORİT	
*Çin, kuru bazda, CIF ABD körfezi, Asidik filtrekeki	550-650\$
*Meksika, FOB Tampico, Asidik filtrekeki	400-450\$
*Güney Afrika, FOB Durban	330-335\$
*CIF Rotterdam Metalurjik	280-310\$
*Çin, min. %80 ıslak bulk FOB Metalurjik	302-312\$
FOSFAT	
*%70-72 BPL, Fas Kazablanka,	107-110\$
GRAFİT	
*Çin , %80-85 amorf toz,	600-800\$
KALSİT	
*50-22 mikron FOB USA s.ton	21-26\$
*22-10 mikron FOB USA s.ton	50-105\$
*3 mikron FOB USA s.ton	170-185\$
*Ocakbaşı satış, Türkiye	12-15TL
KAOLEN	
*Kağıt dolgu 1. kalite, ABD Georgia fabrikada s.ton	150-195\$
*Kağıt dolgu 2. kalite, ABD	100-155\$
*Brezilya kağıt dolgu , %5 nem	175-225\$
LİTYUM MİNERALLERİ	
*Lityum karbonat, lb	2,30-2,40
*Petalit %4.2 Li ₂ O FOB Durban	165-260\$
*Spodumen %5.0 Li ₂ O cam kalitesi	460-510\$
MANYEZİT	
*Yunanistan, ham, <%3.5 SiO ₂ FOB Doğu Akdeniz	65-75\$
*Avrupa kalsine , CIF tarımsal	220-330\$
*Çin, parça , %90-92 MgO FOB tam kavrulmuş	400-470\$
*Çin, parça tam kavrulmuş %94-95 MgO, kalsine	460-510\$
MİKA	
*Hindistan cevheri 325meş mikronize, CIF Avrupa	300-400\$
*Hindistan cevheri ıslak tüvenan cevher CIF Avrupa	700-1300\$
*ABD ıslak mikronize FOB fabrika	700-1000\$
NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ	
*Seryum Oksit, %99 kg, FOB Çin,	92-115\$
*Lantanyum Oksit, %99, kg, FOB Çin,	92-130\$
*Neodmiyum Oksit, %99, kg, FOB Çin,	265-330\$
*Europiyum Oksit %99.9, FOB Çin, kg	4500-5080\$
OLİVİN	
*Refrakter kalite, bulk ABD	60-90\$
PERLİT	
*Ham, kırılmış, sınıflandırılmış, bulk FOB Türkiye	80-85\$
*Bulk, FOB doğu Akdeniz	65-70\$

MADEN / METAL FİYATLARI

REFRAKTER BOKSİT •Min. %86 Al ₂ O ₃ 0-25mm kurutulmamış parça FOBT Şhangay ,Çin	460-535\$
REFRAKTER KİLLER •Avrupa kalsine kaolinitik kil, %47 Al ₂ O ₃ , FOB	198\$
SİLİS KUMU • -20 mikron, >92 parlaklık FOB Durban	295\$
•Cam kalitesi flint kum, bulk, FOT UK	20-26\$
SODA KÜLÜ •Bulk, doğal, yoğun, s.ton, FOB Wyoming ABD	210-230\$
•Çin sentetik, yoğun-hafif, FOB Çin	236-254\$
•Çin sentetik, yoğun-hafif, CIF Uzakdoğu	295-330\$
•Hindistan sentetik yoğun/hafif, FOT Hindistan	230-250\$
•Türkiye doğal	160-180€
SODYUM SÜLFAT •ABD dağıtım fiyatı, bulk s.ton	120-150\$
•Avrupa dağıtım fiyatı, bulk, torbalı	140-160€
SÖLESTİN •Türkiye cevheri %96 SrSO ₄ ,FOB İskenderun	90-100\$
TALK •Türkiye, Sivas iyi kalite	400-500TL
•Çin, FOT UK, Normal, 200 meşh	215-235€
•Çin, FOT UK Normal, 350 meşh	220-245€
•Çin, Boya kalitesi, 20-25µ, FOB Durban	260-280\$
•G.Afrika , ilaç sanayi	460-480\$
•Kozmetik sanayi	410-430\$
TİTANYUM •İlmenit, min,%54 TiO ₂ , bulk kons. FOB Avust.	140-250\$
•Rutile, min,%95 TiO ₂ , bulk kons.torbalı pigment kalitesi, FOB Avustralya	1300-1400\$
TUZ •Avustralya bulk FOB göl tuzu	50\$
•Çin bulk FOB göl tuzu	27-29\$
VERMİKÜLİT G.Afrika, bulk FOB Rotterdam	400-850\$
VOLLASTONİT Çin, FOB	210-240\$
• 200 mesh	220-250\$
• 325 mesh	220-250\$
ZİRKON •Döküm kumu Avustralya bulk, FOB	2200-2640\$
•Mikronize %99.50 < 4µ, ort. partikül boyu <0,95µ	2750-2800\$

Yurtici Linyit Kömür Fiyatları (TKİ)

Fiyatlar tane boyu, teknik özellikler ve yıkanma durumuna göre farklılıklar göstermektedir. Verilen fiyatlar belirtilen üretim yeri için özelliklere bağlı olarak değişen en alt ve en üst fiyatlardır. Fiyatlar KDV hariçtir.

Üretim Yeri	TL/ton	Üretim Yeri	TL/ton
Kütahya-Seyitömer	54-128	Konya- Ilgın	35-103
Bursa- Orhaneli	140-150	Manisa-Soma	33-244
Kütahya-Tunçbilek	113-223	Çanakkale-Çan	88-170
Muğla-Yatağan	60-92	Bursa-Keles	37-116

Yurtici Taşkömürü Fiyatları (TTK)

Fiyatlar tane boyu, teknik özellikler ve yıkanma durumuna göre farklılıklar göstermekte olup, müesseselerin ortalama KDV HARİÇ fiyatlarıdır.

Özellik	Ton fiyatı (KDV hariç)
Santral yakıtı	112,92TL
18/150 parça dökme/paket	330-350 TL
0-10 toz düşük kül	200\$
0-10 toz yüksek kül	150\$
0-25mm toz	130\$
10/18 dökme	320 TL
0-18	190\$
0-10 (koklaşabilir)	220\$

KISALTMALAR

lb : (libre) : 435,6 g
şişe=34,5 kg
BPL= P₂O₅ / 0,45
LMB = Londra Metal Borsası
CIF : Nakliye ve sigorta dahil fiyat
FOB (Free on board): Limanda Bordo'ya teslim fiyatı
FOR (Free on Rail) : Tren vagonuna kadar teslim fiyatı.
FOT: Belirtilen noktada kamyon üzerinde teslim.
CFR : İstenen alıcı limanında teslim e kadar olan navlun-nakliye satıcıya ait

s.ton (kıs ton) : 907,2 kg
troy ons : 31,1 gram

UK = İngiltere

BAZ METALLERİN YILLARA GÖRE ORTALAMA FİYATLARI

METALCİNSİ	Al	BAKIR	KURŞUN	NİKEL	KALAY	ÇİNKO	ALTIN	GÜMÜŞ
YIL	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/t. ons	\$/t. ons
2002	1349	1558	453	6772	4062	779	310,20	4,60
2003	1432	1780	516	9640	4896	828	363,83	4,88
2004	1717	2868	888	13852	8513	1048	409,83	6,65
2005	1898	3677	976	14732	7371	1382	441,30	7,27
2006	2567	6719	1288	24233	8765	3274	611,09	11,24
2007	2637	7116	2578	37203	14520	3241	696,00	13,45
2008	2572	6954	2081	21346	18488	1874	874,99	15,07
2009	1664	5148	1718	14646	14053	1654	956,96	15,01
2010	2172	7534	2147	21829	20387	2160	1233,90	17,06
2011 yılı aylara göre baz metal fiyatları								
Ocak 2011	2439	9554	2600	25639	27446	2370	1364,36	28,04
Şubat 2011	2507	9867	2585	28247	31507	2464	1369,91	31,01
Mart 2011	2552	9630	2622	26803	30715	2349	1422,99	38,15
Nisan 2011	2662	9483	2740	26321	32443	2372	1479,80	46,02
Mayıs 2011	2591	8926	2419	24203	28712	2160	1515,09	37,00
Haziran 2011	2555	9045	2511	22344	25561	2230	1526,96	35,65
Temmuz 2011	2511	9618	2681	23721	27292	2389	1576,43	38,33
Ağustos 2011	2392	9040	2403	22075	24405	2211	1785,36	39,09
Eylül 2011	2296	8314	2297	20385	22635	2076	1754,15	33,91

YİTİRDİKLERİMİZ

Cavit ÇETİN

1936 Adana doğumlu
1960 Zonguldak Mad. Tek. Ok.
mezunu
07.07.2007'de vefat etti.

Dr. Enver Necdet EGERAN

1907 Kıbrıs doğumlu
1939 Nancy Ün. mezunu
10.05.2010'da vefat etti.

Güngör TOKCAN

1937 Denizli doğumlu
1962 İTÜ mezunu
30.07.2011'de vefat etti.

Mustafa ÜNAL

1951 İçel doğumlu
1972 İTÜ Mad. Fak. mezunu
05.08.2011'de vefat etti.

Fevzi KIZILDAĞ

1947 Diyarbakır doğumlu
1970 İTÜ MMF mezunu
11.09.2011'de vefat etti.

Hasan Tahsin AYAZOĞLU

1932 Trabzon doğumlu
1958 İTÜ Mad. Fak. mezunu
13.09.2011'de vefat etti.

Ali TUNA

1959 Tire/İZMİR doğumlu
1981 Z.D.M.M. Akd. mezunu
28.09.2011'de vefat etti.

"Yitirdiğimiz değerli üyelerimizin ailelerine, yakınlarına ve Maden Mühendisleri topluluğuna başsağlığı dileriz."

**Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**